UCHWAŁA NR XLIV/263/2014
RADY POWIATU W BIAŁOGARDZIE

z dnia 28 marca 2014 r.

...wie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Białogardzkiego na lata 2014-2020

...podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2013 r. ...s. poz 645) oraz art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U z 2013 r., poz. ...t. U. z 2013 r., poz. 509) Rada Powiatu w Białogardzie uchwala, co następuje:

...1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Białogardzkiego na lata ...2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

...2. Traci moc uchwała Nr VI/49/07 Rady Powiatu w Białogardzie z dnia 27 marca 2007r. w sprawie ...owej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

...3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Henryk Budzyła

BIAŁOGARD 2014

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU BIAŁOGARDZKIEGO NA LATA 2014-2020

Instytut Badawczy IPC na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie

1. SPIS TREŚCI

2. Wstęp 3

3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU 6

Gmina Białogard 7

Miasto Białogard 7

Gmina Tychowo 8

Gmina Karlino 8

Stan i struktura demograficzna Powiatu Białogardzkiego 8

4. DIAGNOZA SPOŁECZNA POWIATU BIAŁOGARDZKIEGO 14

Pomoc społeczna 14

Projekt systemowy „Rodzina Razem" 19

Niepełnosprawność 22

Piecza zastępcza 26

Rynek pracy 28

Ochrona zdrowia 33

Przestępczość – przemoc w rodzinie 34

PRZESTĘPCZOŚĆ 34

Przemoc w rodzinie 35

Edukacja 37

5. WYNIKI BADAŃ ILOŚCIOWYCH 39

Badanie dzieci i młodzieży 39

Sytuacje problemowe w szkole 40

Używki 42

Najbliższe otoczenie 46

Zatrudnienie rodziców 51

Osoby zagrożone wykluczeniem społecznym w otoczeniu ankietowanych 51

Przemoc w rodzinie 53

Organizacje pozarządowe 55

Badanie ilościowe wśród osób dorosłych 56

Problemy wychowawcze 60

Używki 61

Najbliższe otoczenie respondenta 62

Bezrobocie 63

Migracje 64

Problemy społeczne 65

Ocena stanu zdrowia respondenta 70
Pomoc społeczna 71
6. ANALIZA SWOT 72
swot - kwestie społeczne 73
swot - realizacja usług społecznych 74
swot – wykluczenie społeczne 76
swot – bezpieczeństwo publiczne 78
Współpraca z NGO 80
7. CELE STRATEGII 81
Misja strategii 81
Cele strategiczne 81
SPRAWNIE DZIAŁAJĄCY RYNEK PRACY I WYSOKI POZIOM EDUKACJI 84
ZDROWA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA 86
SPRAWNY SYSTEM WSPARCIA RODZIN 88
ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO 92
8. WDRAŻANIE I MONITORING 94
9. NARZĘDZIA BADAWCZE 95
WZÓR ANKIETY Z DOROSŁYMI MIESZKAŃCAMI POWIATU BIAŁOGARDZKIEGO 95
WZÓR ANKIETY AUDYTORYJNEJ Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ 103
10. SPIS RYSUNKÓW, TABEL I MAP 112

4889D-F862-445F-A63E-EA947BA97CA9. Uchwalony

2. WSTĘP

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu, określa to Ustawa o pomocy społecznej. Artykuł 19 pkt 1 Ustawy o pomocy społecznej zakłada, że strategia powinna uwzględniać programy pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych oraz inne programy mające na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, ponadto opracowywanie tego dokumentu powinno być dokonane po konsultacjach z właściwymi terytorialnie gminami. Natomiast zgodnie z artykułem 9 ust. 1 pkt 1 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, elementem strategii powinien być program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Zgodnie z Art. 35a. 1. Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w gestii powiatu leży opracowanie zgodnych z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

Strategia ma na celu określenie nowych kierunków i priorytetów przyszłych działań powiatu w zakresie polityku społecznej, co oznacza, iż ma stanowić istotne ogniwo w hierarchii dokumentów strategicznych pomiędzy Narodowym Planem Rozwoju a ostatnim ogniwem, jakim są gminne strategie. Na treść i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich, ponad te wymienione wyżej, m.in.:

1. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2011, Nr 149 poz. 887) z późn. zm.,
3. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 roku Nr 111, poz. 535, z późn. zm.)wraz z aktami wykonawczymi,
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2007 roku Nr 70, poz.473, z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. z 2005 roku Nr 179, poz.1485 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi,
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 roku Nr 180, poz.1493 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,
7. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2011 roku Nr 43, poz. 225), wraz z aktami wykonawczymi,
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2010 roku Nr 234, poz. 1536), wraz z aktami wykonawczymi,
9. Ustawa o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 roku Nr 139, poz. 992 z późn. zm.) wraz z aktami wykonawczymi,

10. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 roku Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 1964 roku Nr 9, poz.59 z późn. zm.),

11. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tj. Dz. U. z 2000 rok, Nr 98, poz.1071 z późn. zm.), wraz z aktami wykonawczymi,

12. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 1996 roku Nr 67, poz. 329 z późn. zm. z 2003 r. Nr 6, poz. 65), wraz z aktami wykonawczymi,

13. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.(wraz z aktami wykonawczymi).

Strategia dla powiatu białogardzkiego jest również spójna z następującymi dokumentami strategicznymi z zakresu polityki społecznej, przygotowanych na poziomie europejskim:

1. Strategia „Europa 2020"

„Europa 2020" to strategia UE na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. UE wytyczyła w pięciu głównych dziedzinach cele, które mają zostać osiągnięte do 2020 roku:

•Zatrudnienie – pracę powinno mieć 75% ludności w wieku od 20 do 64 lat;

•Innowacje – 3% unijnego PKB należy inwestować w badania i rozwój;

•Zmiana klimatu – należy osiągnąć cele „20/20/20" w zakresie klimatu i energii, a jeżeli będą ku temu warunki – zredukować emisje o 30%;

•Edukacja – odsetek osób przedwcześnie kończących naukę powinien spaść poniżej 10%, a co najmniej 40% ludzi w wieku od 30 do 34 lat powinno uzyskać wykształcenie wyższe lub równoważne;

•Ubóstwo – zmniejszenie liczby ludzi ubogich dzięki uchronieniu przed ubóstwem lub wykluczeniem co najmniej 20 milionów osób.

Ram inwestycyjnych i narzędzi niezbędnych, aby zrealizować cele strategii „Europa 2020", dostarcza polityka spójności.

2. Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Celem PO KL jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, poprawę stanu zdrowia osób pracujących, podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa. PO KL ma służyć przyśpieszeniu rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, wzrostowi zatrudnienia oraz zwiększeniu spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej z krajami Unii Europejskiej.

Przygotowanie strategii ma na celu stworzenie podstaw merytorycznych, metodologicznych i organizacyjnych dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania

problemów społecznych w Powiecie Białogardzkim. Podstawą każdego dokumentu o tym charakterze powinno być maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału lokalnego powiatu. Niezbędnym jest stworzenie systemu, który w szybki i skuteczny sposób będzie reagował na zmiany i adaptował się do dynamicznie zmieniającej się sytuacji społecznej.

W latach 2007 - 2013 z powodzeniem realizowano założenia poprzedniej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych opracowanej przez zespół ekspertów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pod kierownictwem Pani Eleonory Zamszyn. Celem nadrzędnym była "Poprawa funkcjonowania systemu pomocy społecznej w powiecie białogardzkim", jako szczegółowe cele zespół wybrał:

1. Zmniejszenie dysfunkcji w rodzinie,
    a. Pomoc osobom dysfunkcyjnym w funkcjonowaniu w społeczeństwie,
    b. Pomoc osobom niepełnosprawnym w aktywizacji zawodowej i społecznej.
2. Nabycie umiejętności interpersonalnych i rodzicielskich,
    a. Kształcenie w zakresie umiejętności rodzicielskich,
    b. Kształtowanie wzorców i norm,
    c. Edukacja rodzinna w placówkach i poza nimi.
3. Dobry i spójny system profilaktyki i wsparcia,
    a. Zorganizowana współpraca w obrębie systemu pomocy społecznej,
    b. Podnoszenie umiejętności osób zajmujących się pomocą,
    c. Wczesne rozpoznanie problemów w rodzinie,
    d. Aktywizacja lokalnego środowiska oraz liderów lokalnych.

W roku 2014, co pokazuje analiza przeprowadzona w tym dokumencie, powiat stanowi dobrze działający organizm w zakresie pomocy społecznej i przeciwdziałania problemom społecznym.

Poniższy dokument opracowany został w oparciu o materiały zebrane od Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie, Jednostek Organizacyjnych Pomocy Społecznej w poszczególnych gminach, Komendy Powiatowej Policji w Białogardzie, a także przy wykorzystaniu danych z Głównego Urzędu Statystycznego. Na podstawie zebranych danych opracowano ogólną charakterystykę sytuacji społecznej w powiecie, dzięki czemu można było wyodrębnić główne problemy społeczne. Na koniec określono cele strategiczne i wskazano kierunki działań zmierzające do rozwiązywania najistotniejszych problemów społecznych.

3. CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Powiat białogardzki mieści się w północno zachodniej Polsce w woj. Zachodniopomorskim i obejmuje miasto Białogard, gminę Białogard, gminę Tychowo oraz miasto i gminę Karlino. Powiat białogardzki jest jednym z dwudziestu powiatów województwa zachodniopomorskiego. Położony na Równinie Białogardzkiej między dwoma krainami geograficznymi: Pobrzeżem Słowińskim a Pojezierzem Drawskim nad Parsętą w północno - wschodniej części województwa. Zajmuje powierzchnię 846,6 km2, którą zamieszkuje 49 184 osób (źródło: GUS). Równinny obszar rejonu jest zalesiony w 39,1%, przy czym najwięcej lasów znajduje się w okolicy Tychowa. Użytki rolne na terenie powiatu zajmują około 51 % powierzchni, przy czym najwięcej w części północnej powiatu - 73 % (Gmina i miasto Karlino), najmniej w części zajmowanej przez gminy Tychowo - 36,9 %. (Dane: Starostwo Powiatowe Białogard). W skład powiatu wchodzą gminy: miejska Białogard, wiejskie Tychowo i Białogard oraz jedna Miejsko-wiejska Karlino.

Mapa 1. Położenie powiatu na terenie województwa zachodniopomorskiego.

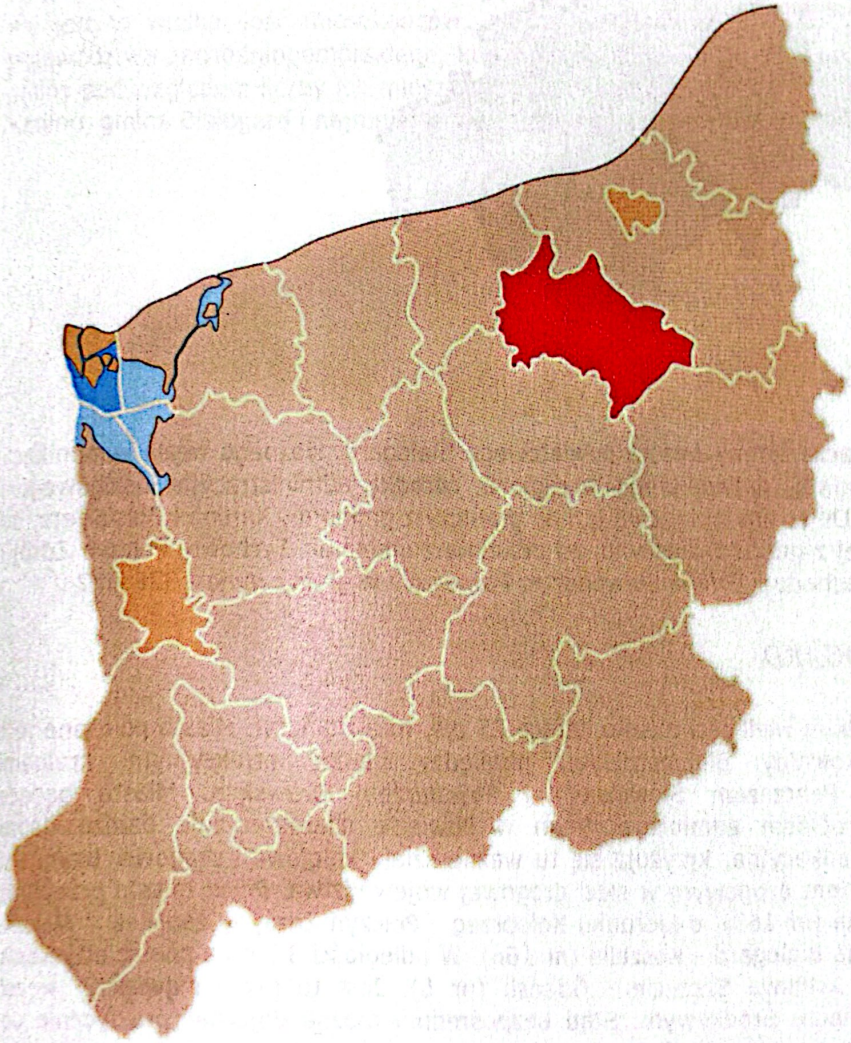

GMINA BIAŁOGARD

Gmina Białogard położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, przy ważnych szlakach komunikacyjnych: drodze krajowej relacji Szczecin - Gdańsk, drodze wojewódzkiej Kołobrzeg - Wałcz i szlakach kolejowych Gdańsk - Szczecin i Poznań - Kołobrzeg.

Mapa 2. Mapa powiatu białogardzkiego.

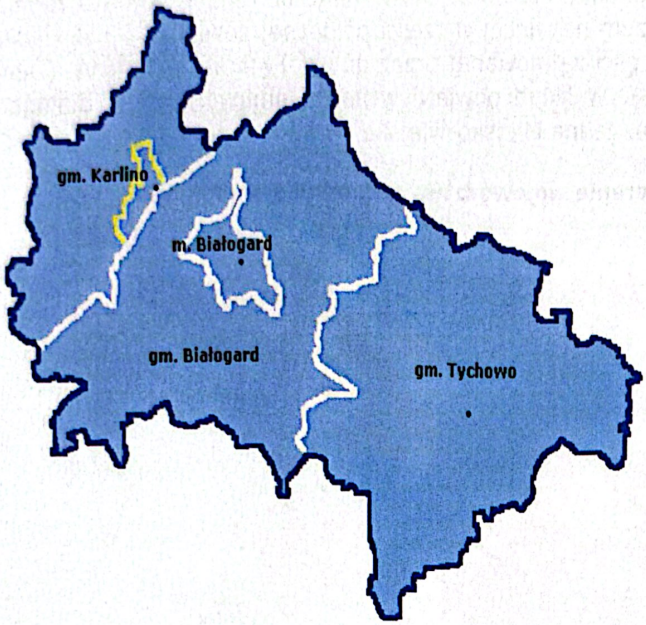

Obszar gminy otacza tereny miasta powiatowego Białogard, ważnego węzła komunikacji drogowej i kolejowej, największego w regionie ośrodka administracyjno-usługowego i przemysłowego. Od strony północnej gmina graniczy z gminami: Karlino i Biesiekierz, od strony wschodniej z gminą Świeszyno, od południa z gminami: Tychowo, Połczyn Zdrój i Rąbino, zaś od zachodu z Gminą Sławoborze. Powierzchnia gminy wynosi 328 km2 .

MIASTO BIAŁOGARD

Białogard to średniej wielkości miasto liczące 25 tys. mieszkańców. Miasto położone jest na obszarze Równiny Białogardzkiej, pomiędzy bardzo atrakcyjnymi krainami geograficznymi: Pobrzeżem Słowińskim i Pojezierzem Drawskim. Miasto będące największym ośrodkiem administracyjnym w Powiecie charakteryzuje bardzo dobra dostępność komunikacyjna, krzyżują się tu ważne szlaki kolejowe i drogowe. Białogard jest ważnym węzłem drogowym w sieci drogowej województwa. Przez miasto przebiega droga wojewódzka (nr 163), o kierunku Kołobrzeg - Połczyn Zdrój - Czaplinek - Wałcz - Poznań oraz droga Białogard - Koszalin (nr 166). W odległości 8 km na północ od miasta przebiega droga krajowa Szczecin - Gdańsk (nr 6). Jest to także największy węzeł kolejowy na Pomorzu Środkowym. Stąd bezpośrednio można dojechać praktycznie do każdej większej miejscowości w Polsce.

GMINA TYCHOWO

Gmina leży na Równinie Białogardzkiej sąsiadując z gminami: Białogard, Bobolice, Świeszyno, Barwice i Grzmiąca, Połczyn Zdrój. Przez Gminę prowadzą dwie drogi wojewódzkie: nr 167 i 169 oraz szlak kolejowy Kołobrzeg – Poznań. W gminie jest 20 sołectw.

GMINA KARLINO

Karlino to gmina miejsko - wiejska położona w północno - wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Atrakcyjne usytuowanie - u skrzyżowania drogi krajowej Nr 6 Szczecin - Gdańsk oraz drogi wojewódzkiej Nr 163 Kołobrzeg – Poznań. Gminę Karlino tworzy miasto Karlino oraz 19 sołectw.

STAN I STRUKTURA DEMOGRAFICZNA POWIATU BIAŁOGARDZKIEGO

Według danych GUS liczba osób mieszkających w Powiecie w 2012 roku wynosiła 49 184. Nie jest to wielka ilość mieszkańców, stanowi zaledwie 2.85% ogółu ludności całego województwa zachodniopomorskiego, która wynosi 1 721 405. Porównując poszczególne gminy pod względem liczby ich mieszkańców największą jest miasto Białogard, następnie Karlino, gmina Białogard i najmniej mieszkańców posiada gmina Tychowo.

Tabela 1. Liczba ludności w powiecie białogardzkim i poszczególnych gminach z podziałem na płeć.

	Ogółem											Dynamika
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
P. białogardzki	48456	48409	48327	48273	48319	48261	48297	48261	49469	49303	49184	1,50
M. Białogard	24452	24412	24399	24356	24312	24407	24361	24303	24927	24861	24794	1,40
Białogard	7831	7829	7789	7782	7801	7752	7754	7732	8026	8015	7984	1,95
Karlino	9179	9182	9082	9162	9169	9096	9147	9183	9438	9405	9347	1,83
Tychowo	-	-	-	-	-	-	-	-	7078	7022	7059	-0,27
	Mężczyźni											Dynamika
P. białogardzki	23713	23675	23660	23619	23645	23604	23610	23618	24285	24219	24185	1,99
M. Białogard	11709	11692	11638	11605	11557	11610	11594	11592	11899	11877	11846	1,17
Białogard	3934	3930	3932	3956	3973	3951	3926	3923	4097	4099	4091	3,99
Karlino	4571	4554	4525	4547	4549	4506	4541	4542	4709	4690	4671	2,19
Tychowo	-	-	-	-	-	-	-	-	3580	3553	3577	-0,08
	Kobiety											Dynamika
P. białogardzki	24743	24734	24667	24654	24674	24657	24687	24643	25184	25084	24999	1,03
M. Białogard	12743	12720	12761	12751	12755	12797	12767	12711	13028	12984	12948	1,61
Białogard	3897	3899	3857	3826	3828	3801	3828	3809	3929	3916	3893	-0,10
Karlino	4608	4628	4557	4615	4620	4590	4606	4641	4729	4715	4676	1,48
Tychowo	-	-	-	-	-	-	-	-	3498	3469	3482	-0,46

Źródło: na podstawie danych GUS

Jak obrazuje to tabela nr 1 liczba mieszkańców powiatu na przestrzeni 10 lat nieznacznie wzrosła w 2002 roku wynosiła 48 456, aby w 2012 roku wzrosnąć do wspomnianej wcześniej liczby 49 184. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosi 58 osób na 1km2 (w województwie jest to 75 os na 1km2), najgęściej zaludnioną gminą jest miasto Białogard (964 os na 1 km2) najrzadziej zaludniona jest gmina Tychowo (20 osób na 1 km2). Powiat białogardzki jest jednym z gęściej zaludnionych wśród powiatów województwa zachodniopomorskiego. W podziale na płeć w 2012 roku powiat zamieszkiwało 24 185 mężczyzn oraz 24 999 kobiet. Wskaźnik feminizacji w powiecie wynosi 103, podczas gdy w województwie wynosi 105.

Rysunek 1. **Wskaźnik przyrostu naturalnego dla poszczególnych gmin w powiecie białogardzkim.**

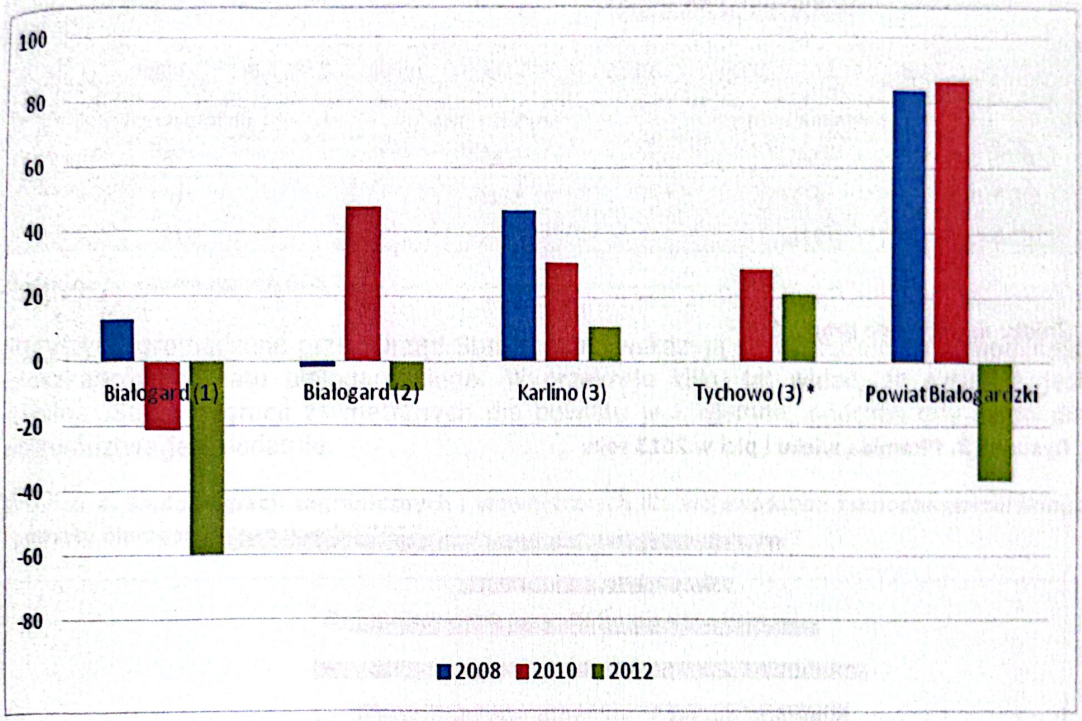

Źródło: na podstawie danych GUS

Rysunek nr 1 przedstawiający wskaźnik przyrostu naturalnego pokazuje, że większość gmin ma dodatni przyrost naturalny, wyjątkiem jest tutaj miasto Białogard w przypadku, którego od 2008 zaobserwować można znaczący spadek przyrostu naturalnego. W samym powiecie w 2012 roku również zanotowano ujemny przyrost naturalny na poziomie -37.

Z rysunku nr 2 możemy dowiedzieć się jak wygląda podział ludności z perspektywy grup wiekowych. W porównaniu z rokiem 2008 w 2012 możemy stwierdzić, że wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. W tym samym przedziale czasowym zanotowano również wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym.

Najliczniejszą grupę wiekową w powiecie stanowią kobiety w wieku 70 lat i więcej, jest ich aż 2 855, następnie mężczyźni w wieku 25-34– 4 080 oraz kobiety w wieku 55-59 – 2 003.

Rysunek 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym.

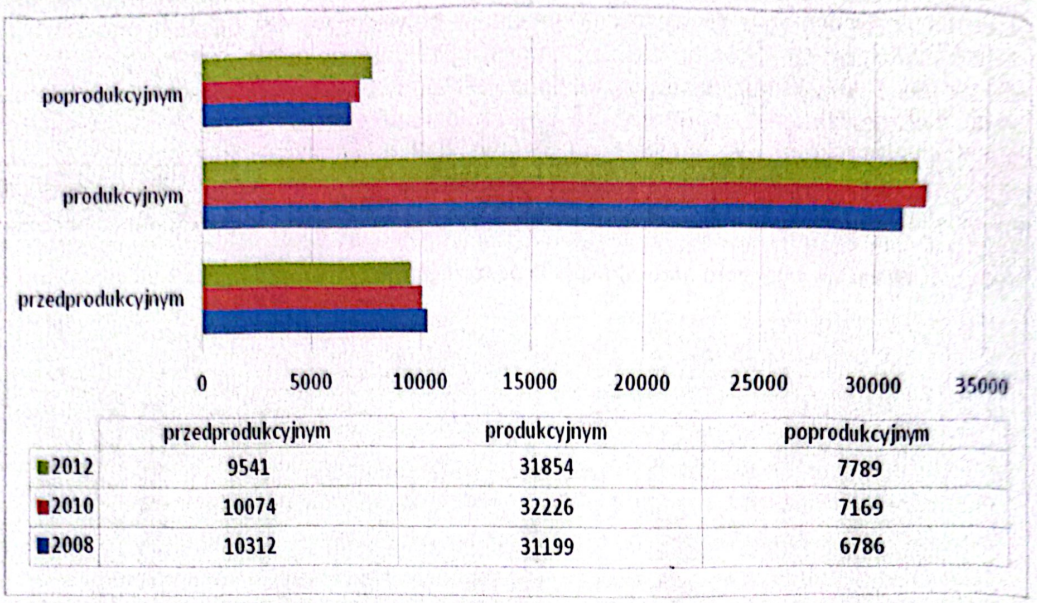

	przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
2012	9541	31854	7789
2010	10074	32226	7169
2008	10312	31199	6786

Źródło: na podstawie danych GUS

Rysunek 3. Piramida wieku i płci w 2013 roku

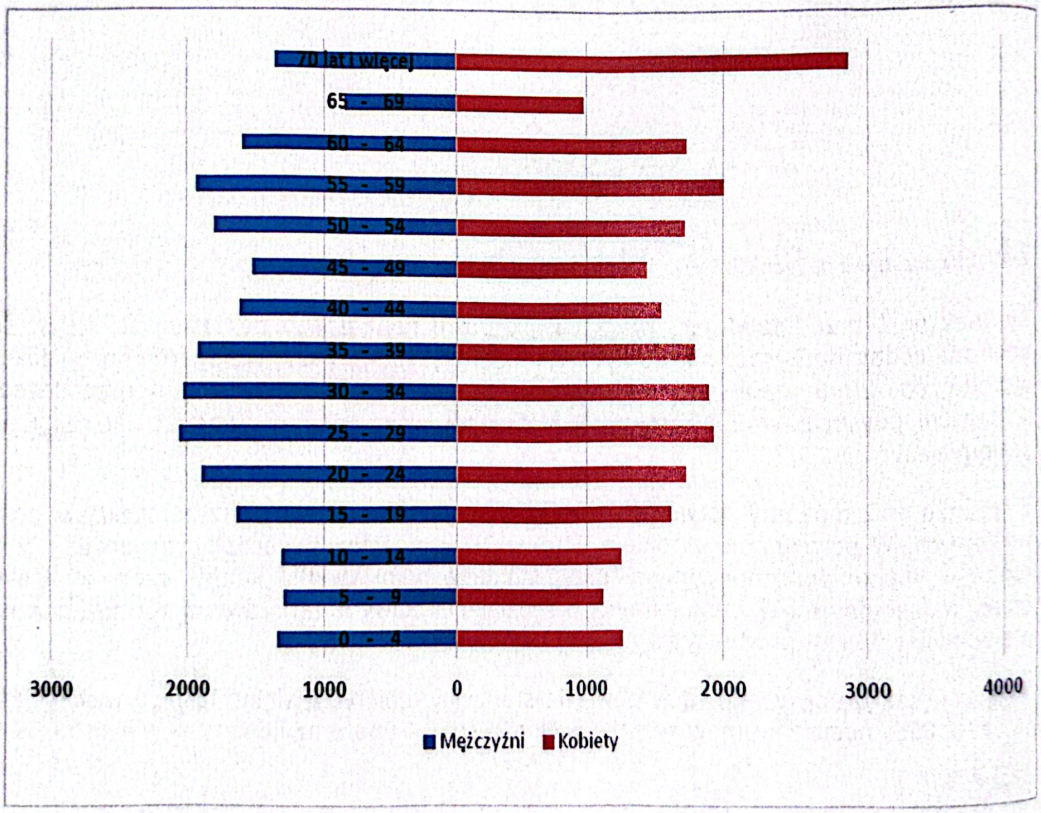

Źródło: na podstawie danych GUS

Jak pokazuje Tabela nr 2, w 2012 roku w powiecie zawarto 250 małżeństw, z czego najwięcej w mieście Białogard, bo aż 112 najmniej 44 w gminach Białogard i Tychowo. Tendencja w powiecie od 2002 jest wzrostowa z dużym skokiem w roku 2007, bo aż 327 małżeństw, w roku 2012 zawarto aż o 26% więcej małżeństw niż w roku 2002.

Tabela 2. Małżeństwa zawarte w powiecie białogardzkim z podziałem na gminy.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Dynamika
Powiat białogardzki	198	190	168	247	260	327	343	352	254	287	250	26,26
m. Białogard	105	81	84	116	119	159	174	198	133	148	112	6,67
g. Białogard	29	41	32	46	47	48	58	50	33	47	44	51,72
g. Karlino	38	42	40	55	56	59	60	60	46	47	50	31,58
g. Tychowo	-	-	-	-	-	-	-	-	42	45	44	4,76

Źródło: na podstawie danych GUS

Statystyki zgromadzone przez Urząd Statystyczny wskazują na względnie dużą mobilność mieszkańców powiatu białogardzkiego. W przekroju kilku lat widać, że sytuacja jest stabilna. Saldo migracji zewnętrznych dla powiatu jest ujemne, podczas gdy saldo dla województwa jest dodatnie.

Rysunek 4. Saldo migracji zagranicznych i wewnętrznych dla województwa zachodniopomorskiego i powiatu białogardzkiego w roku 2012 r.

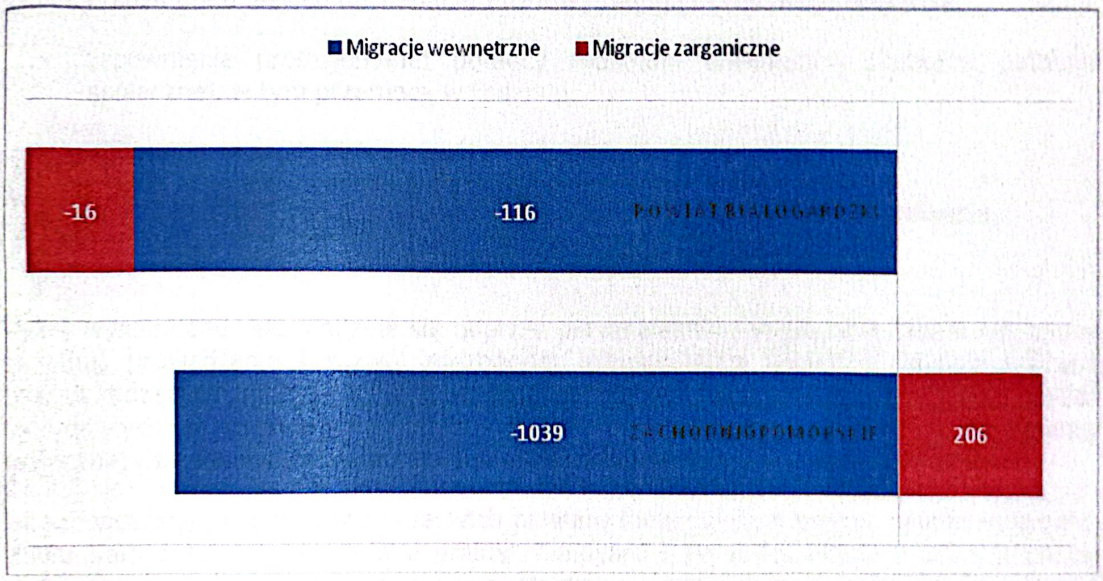

Źródło: na podstawie danych GUS

Dokładny opis salda migracji zagranicznej i wewnętrznej dla powiatu z podziałem na gminy znajduje się w tabeli nr 3. Wynika z niej, że w roku 2012 jedyna gmina, która zarejestrowała dodatnie saldo migracji zagranicznych to Tychowo, natomiast największy odpływ ludności za granicę zarejestrowano w mieście Białogard.

Tabela 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w powiecie białogardzkim.

	Migracje wewnętrzne					
	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Powiat białogardzki	-118	-66	-36	-133	-155	-116
m. Białogard	-10	21	-11	-59	-64	-11
g. Białogard	-48	-15	-16	-16	-27	-32
g. Karlino	-32	-71	-3	-26	-31	-40
g. Tychowo	-	-	-	-	-33	-33
	Migracje zagraniczne					
Powiat białogardzki	-1	-1	0	18	0	-16
m. Białogard	-4	-3	6	10	9	-9
g. Białogard	1	-1	-9	5	-2	-6
g. Karlino	3	3	3	-2	-5	-3
g. Tychowo	-	-	-	-	-2	2

Źródło: na podstawie danych GUS

4. DIAGNOZA SPOŁECZNA POWIATU BIAŁOGARDZKIEGO

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym reguluje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym realizowane przez powiat, są to m.in. zadania z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej, polityki prorodzinnej, wspierania osób niepełnosprawnych, przeciwdziałaniu bezrobociu, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

POMOC SPOŁECZNA

Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wraz z stosownymi aktami wykonawczymi reguluje kwestie dotyczące prowadzenia działań z zakresu pomocy społecznej. Według Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej - Pomoc społeczna oznacza umożliwienie przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Głównymi celami pomocy społecznej są:

- wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie - w miarę możliwości - do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym,
- zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia,
- zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie,
- integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie,
- stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Wyżej wymienione cele realizuje się poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń, pracę socjalną, prowadzenie i rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej, analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej, realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych, rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb (źródło: MPIPS).

Jak już wcześniej wspomniano w ramach powiatu funkcjonują 4 gminy: miasto Białogard, gmina Karlino oraz dwie pozostał gminy: Białogard i Tychowo. Każda z gmin w swojej strukturze posiada jednostkę pomocy społecznej w odpowiedniej organizacyjnie formie (MGOPS, GOPS, MOPS). Jak pokazuje tabela nr 4 stan zatrudnienia pracowników socjalnych w gminie przez ostatnie lata nie zmieniał się znacząco, najwięcej pracowników socjalnych zatrudnia gmina miejska Białogard, najmniej dwie gminy: Białogard i Tychowo.

Tabela 4. Liczba zatrudnionych Pracowników Socjalnych w powiecie białogardzkim z podziałem na gminy.

Gminy	2010	2011	2012	2013
m. Białogard	16	15	13	14
g. Białogard	3	6	5	4
g. Karlino	4	4	4	4
g. Tychowo	6	6	6	6
Łącznie	29	31	28	28

Źródło: na podstawie sprawozdań MPIPS-01

Dzięki informacjom z poszczególnych ośrodków pomocy społecznej z gmin powiatu białogardzkiego możemy prześledzić kilka istotnych informacji dot. udzielanych świadczeń. Jak pokazuje rysunek 6, liczba udzielanych świadczeń w całym powiecie od 2010 do 2013 roku wzrosła o ponad 300, największy wzrost zanotowały gminy wiejska i miejska Białogard, spadek liczby udzielanych świadczeń zanotowano w gminie Tychowo.

Rysunek 5. Liczba osób, którym przyznano świadczenia w podziale na lata.

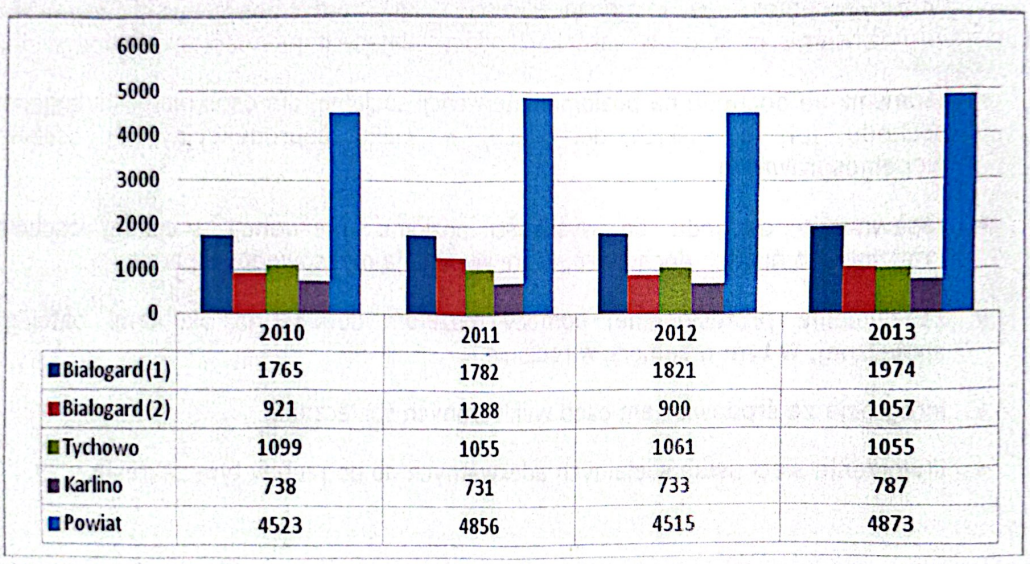

	2010	2011	2012	2013
Białogard (1)	1765	1782	1821	1974
Białogard (2)	921	1288	900	1057
Tychowo	1099	1055	1061	1055
Karlino	738	731	733	787
Powiat	4523	4856	4515	4873

Źródło: na podstawie danych MPIPS-01

Można zauważyć, że wzrost udzielanych świadczeń przekłada się również na wzrost kwot przyznanych świadczeń. W całym powiecie od 2010 roku do końca 2013 kwota przyznanych świadczeń wzrosła o 2 569 770,00 zł. W gminie Tychowo pomimo spadku liczby udzielanych świadczeń wzrosła kwota świadczeń. Największą kwotę świadczeń przyznało miasto Białogard – co jest zrozumiałe, ponieważ jest to gmina o największej liczbie ludności.

Rysunek 6. Kwota przyznanych świadczeń w podziale na lata i gminy.

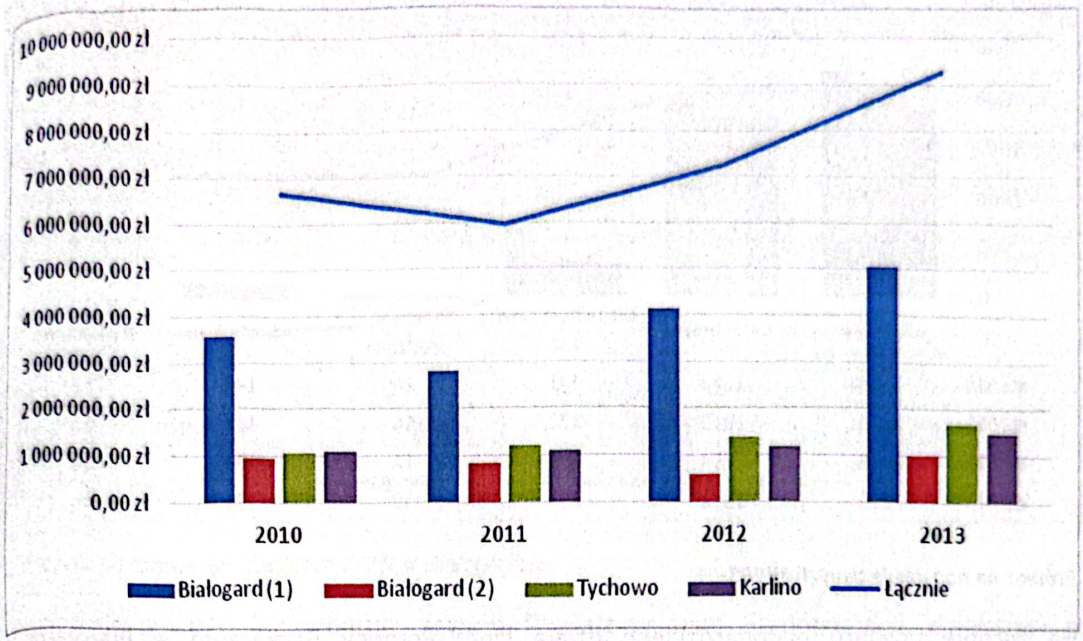

Źródło: na podstawie danych MPIPS-01

Pośród najważniejszych powodów przyznawania pomocy w OPS-ach powiatu białogardzkiego jest ubóstwo oraz bezrobocie, dwie cechy, które najczęściej ze sobą współgrają, do tego zestawienia warto dołączyć również niepełnosprawność. Jak widać w tych trzech przypadkach liczba rodzin objętych pomocą ośrodków pomocy społecznej systematycznie wzrasta do 2013 roku. Pozostałe 3 powody udzielania świadczeń, wybrane do tego zestawienia to przemoc w rodzinie, alkoholizm i narkomania – w tym przypadku liczba udzielanych świadczeń utrzymuje się na podobnym poziomie (z małym wyjątkiem przemocy w rodzinie w przypadku, której w roku 2013 zanotowano prawie dwukrotny wzrost z 20 w 2010 r. do prawie 49 rodzin w 2013 r.). Z pośród tych ostatnich wymienionych powodów najwięcej świadczeń udziela się w powodu alkoholizmu – należy jednak zwrócić uwagę na częstą korelacje pomiędzy alkoholizmem, narkomanią a przemocą w rodzinie.

Rysunek 7. Liczba przyznanych świadczeń wg. powodu przyznania pomocy.

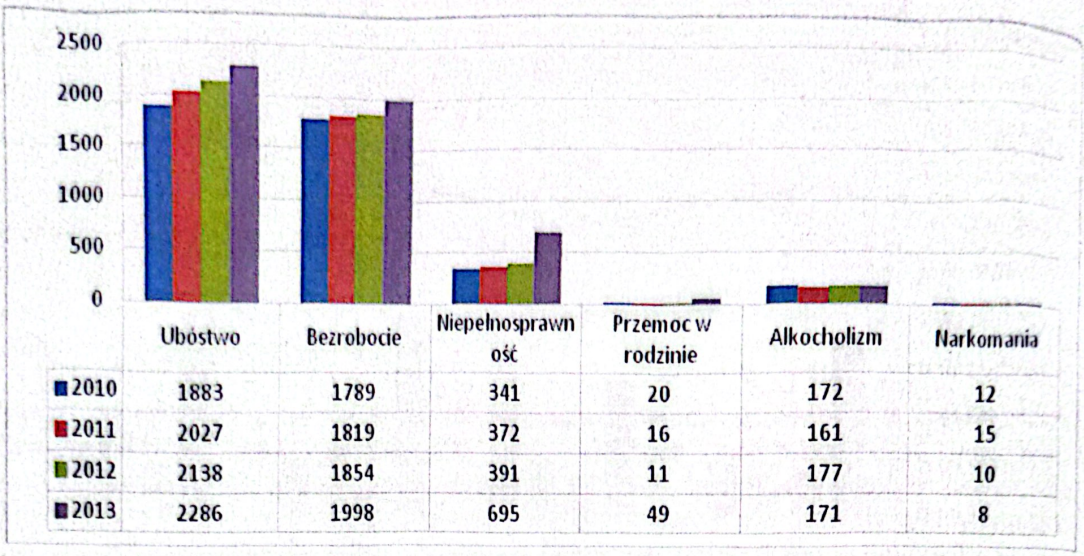

	Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Przemoc w rodzinie	Alkoholizm	Narkomania
2010	1883	1789	341	20	172	12
2011	2027	1819	372	16	161	15
2012	2138	1854	391	11	177	10
2013	2286	1998	695	49	171	8

Źródło: na podstawie danych MPIPS-01

Na terenie powiatu białogardzkiego działa Dom Pomocy Społecznej w Białogardzie, w którym umieszczane są osoby wymagające ciągłej opieki z powodu wieku, choroby a także niepełnosprawności. Od roku 2009 do 2012 liczba decyzji umieszczających w DPS systematycznie wzrastała, zarówno w przypadku liczby osób skierowanych z terenu powiatu jak i z poza. Sam dom wg. informacji PCPR dysponuje 180 miejscami. Liczba mieszkańców powiatu kierowanych do ośrodka wzrosła ponad dwukrotnie, co pokazuje rysunek nr 8.

Tabela 5. Liczba decyzji umieszczających w DPS w Białogardzie oraz odpłatność gmin za pobyt w DPS.

	2009	2010	2011	2012
Ogólnie	28	28	38	39
dot. mieszkańców powiatu	8	9	22	22
Odpłatność gmin za pobyt w DPS	x	1 060 461,00 zł	1 373 755,00 zł	1 570 561,00 zł

Źródło: na podstawie danych MPIPS-01

Równocześnie ze wzrostem liczby decyzji umieszczających, wzrosła odpłatność gmin omawianego powiatu za pobyt w Domu Pomocy Społecznej, w porównaniu z rokiem 2009 w 2012 odpłatność ta wzrosła o połowę (tabela nr 5)

Rysunek 8. Liczba decyzji umieszczających w DPS w Białogardzie.

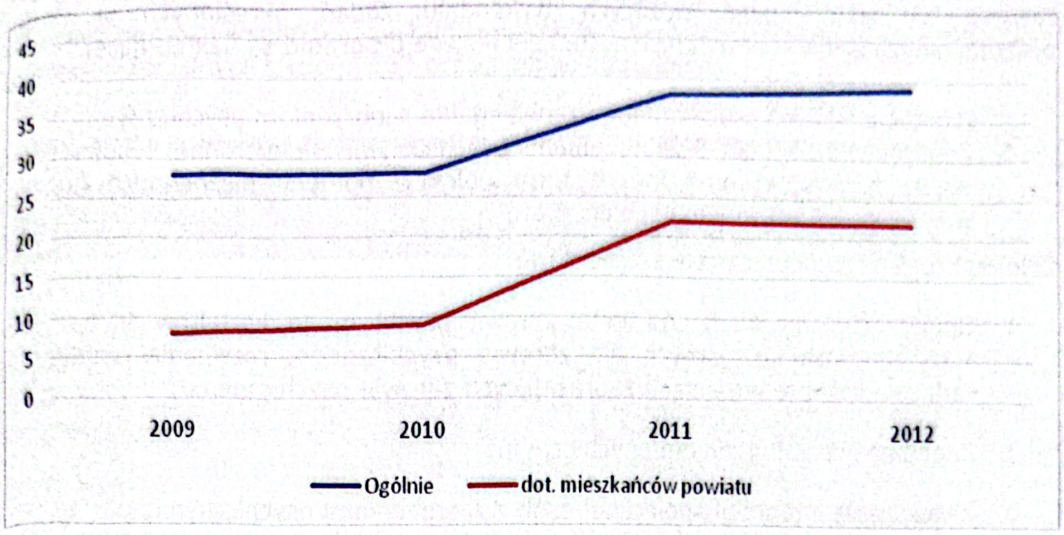

Źródło: na podstawie spr. rocznych PCPR w Białogardzie.

Na terenie powiatu funkcjonuje również Powiatowy Dom Samopomocy, działający na podstawie art. 20 ust. 1 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej zgodnie, z którym do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy prowadzenie i rozwój infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Omawiana placówka dysponuje 40 miejscami dla osób przewlekle chorych psychicznie i niepełnosprawnych intelektualnie z terenu powiatu białogardzkiego. Uczestnicy zajęć w placówce są osobami mającymi trudności w życiu codziennym i wymagają wsparcia rehabilitacyjnego i terapeutycznego. Zadaniem placówki jest przygotowanie swoich podopiecznych do życia w społeczeństwie.

Tabela 6. Liczba decyzji kierujących do Powiatowego Domu Samopomocy (liczba miejsc w PDS 40).

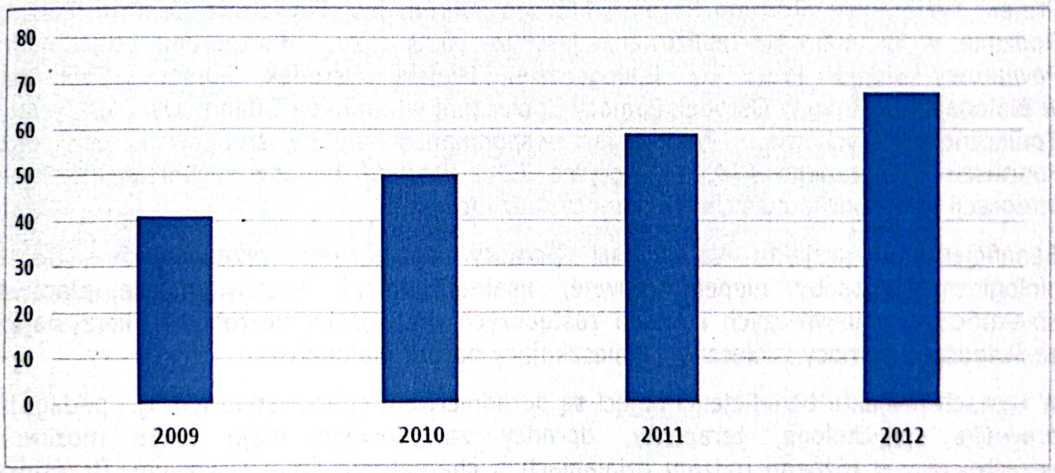

Źródło: na podstawie spr. rocznych PCPR w Białogardzie.

Liczba decyzji kierujących do placówki, wg. rysunku nr 6 systematycznie wzrasta od 2009, w 2012 roku wynosiła już 68. Jest to bez wątpienia efekt dostrzegania osób z doświadczeniem choroby psychicznej w środowisku lokalnym i szukania dla nich odpowiedniego miejsca terapii.

Powiat posiada własny „Program ochrony zdrowia psychicznego dla mieszkańców" zawiera on opis działań służących wykonaniu zadań określonych w ramach poszczególnych celów w nim określonych, cele główne programu są następujące:

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym,
2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Cele realizowane są poprzez cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu;
2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
3. Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi;
4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysowych;
5. Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej;
6. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego;
7. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi;
8. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

(Źródło: na podstawie danych PCPR w Białogardzie)

PROJEKT SYSTEMOWY „RODZINA RAZEM"

Projekt systemowy „Rodzina Razem", którego liderem jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie realizowany jest od 2008 roku. Partnerami projektu są: Powiatowy Urząd Pracy w Białogardzie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białogardzie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Karlinie i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tychowie. Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego POKL. (Priorytet 7.1.2 Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.)

Beneficjentami projektu są klienci pomocy społecznej: przedstawiciele rodzin biologicznych, osoby niepełnosprawne, usamodzielniani wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych oraz osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zamieszkujący powiat białogardzki.

W ramach projektu beneficjenci objęci są poradnictwem specjalistycznym tj.: pedagoga, prawnika, psychologa, terapeuty, doradcy zawodowego mają także możliwość uczestnictwa w różnego rodzaju działaniach o charakterze środowiskowym. Uczestnicy otrzymują również wsparcie w formie zasiłków celowych na zakup np. sprzętu gospodarstwa domowego. Wszyscy beneficjenci znajdowali się pod opieką dodatkowych pracowników socjalnych, zatrudnionych na potrzeby projektu. Działania podjęte w ramach projektu miały wpływ na wzrost aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, na poprawę materialną i bytową beneficjentów, podniesienie motywacji do działania i zwiększenia zaufania we własne siły i możliwości.

W ramach projektu wsparciem zostało objętych 630 beneficjentów (podpisano 708 kontraktów socjalnych z czego 160 osób podjęło zatrudnienie.)

Tabela 7. Liczba kontraktów socjalnych zawartych w ramach programu "Rodzina Razem"

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem 2008-2013
PCPR B-rd	45	25	25	30	35	50	210
GOPS Tychowo	10	10	16	16	16	16	84
MOPS B-rd	42	31	29	27	26	28	183
GOPS B-rd	15	15	15	14	20	20	99
GOPS Karlino	13	13	26	26	28	26	132
RAZEM	125	94	111	113	125	140	**708**

Źródło: PCPR w Białogardzie

Tabela 8. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie dzięki uczestnictwu w projekcie "Rodzina Razem"

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem	% kontraktów
PCPR B_rd	4	4	4	4	5	6	27	12,86%
GOPS Tychowo	3	5	8	9	10	9	44	52,38%
MOPS B-rd	6	5	6	5	5	6	33	18,03%
GOPS B-rd	5	5	5	5	6	5	31	31,31%
GOPS Karlino	3	3	4	5	5	5	25	18,94%
RAZEM	21	22	27	28	31	31	**160**	**22,60%**

Źródło: PCPR w Białogardzie

Tabela 9. Kursy i szkolenia prowadzone w ramach projektu "Rodzina Razem".

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem 2008-2013
PCPR B-rd					15 kurs prawo jazdy	20x kurs prawo jazdy	35x kurs prawo jazdy
GOPS Tychowo							prawo jazdy, kurs barmański, kurs komputerowy, szkoła dla rodziców
MOPS B-rd							szkoła dla rodziców, kurs racjonalnego gospodarowania budżetem domowym
GOPS B-rd							prawo jazdy, opiekunka środowiskowa, edukacja finansowa
GOPS Karlino		12x kurs krawiecki	26xkurs eduka-cji ekono-micznej	12x kurs prawo jazdy		13x kurs florystyczny	12xkurs krawiecki,12xkurs prawo jazdy, 26xkurs edukacji ekonomicznej,13xkurs florystyczny

Źródło: PCPR w Białogardzie

Lider i Partnerzy projektu otrzymali dofinansowanie na realizację zadań projektowych w okresie od 2008 do 2013 roku na łączną kwotę 6 670 068, 08 zł.

Tabela 10. Koszty realizacji projektu "Rodzina Razem".

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Razem 2008-2013
PCPR B-rd	327 222,22 zł	372 446,49 zł	417 339,50 zł	467 331,75 zł	461 243,27 zł	486 038,45 zł	2 531 621,68 zł
GOPS Tychowo	86 348,87 zł	92 303,15 zł	198 174,93 zł	190 268,10 zł	191 429,87 zł	151 859,81 zł	910 384,73 zł
MOPS B-rd							1 710 667,05 zł
GOPS B-rd							411 076,49 zł
GOPS Karlino	107 982,55 zł	114 560,88 zł	214 582,43 zł	230 545,77 zł	223 698,18 zł	214 948,32 zł	1 106 318,13 zł
RAZEM	521 553,64 zł	579 310,52 zł	830 096,86 zł	888 145,62 zł	876 371,32 zł	852 846,58 zł	6 670 068,08 zł

Źródło: PCPR w Białogardzie

Dzięki tym środkom jednostki pomocy społecznej mogły dodatkowo zatrudnić pracowników socjalnych i wyposażyć ich stanowiska pracy, a przede wszystkim znaczną ich część wydatkować na zadania związane z aktywizacją zawodową i społeczną klientów pomocy społecznej.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Osoby niepełnosprawne stanowią prawie 13% wszystkich mieszkańców powiatu. Liczba kobiet i mężczyzn niepełnosprawnych jest do siebie zbliżona. Jak przedstawia to tabela 9,niepełnosprawnych w powiecie jest 6 265 w tym 3 211 kobiet.

Tabela 11. Stosunek osób niepełnosprawnych z powiatu białogardzkiego do ogółu mieszkańców powiatu w 2011 roku.

	Liczba ludności	Liczba osób niepełnosprawnych	Udział procentowy
Ogółem	49303	6265	12,71
Mężczyźni	24219	3054	12,61
Kobiety	25084	3211	12,80

Źródło: na podstawie danych GUS

Wśród osób niepełnosprawnych przeważają osoby w wieku produkcyjnym, najmniej natomiast jest osób w wieku przedprodukcyjnym. W przypadku osób w wieku produkcyjnym najwięcej jest mężczyzn za to liczba osób w wieku poprodukcyjnym najliczniej reprezentowana jest przez kobiety. W ostatnim przypadku liczba ta przewyższa liczbę niepełnosprawnych mężczyzn ponad dwukrotnie.

Rysunek 9. Osoby niepełnosprawne według płci oraz ekonomicznych grup wieku.

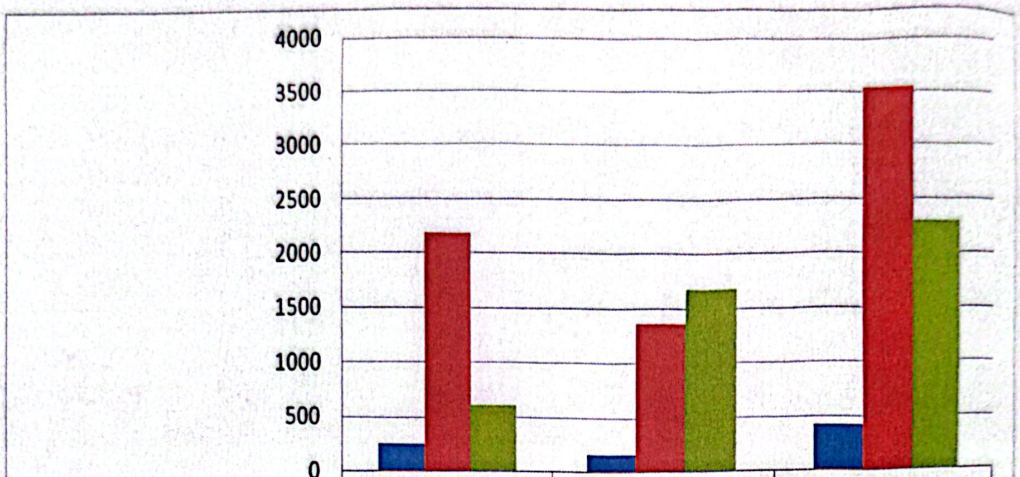

	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
W wieku przedprodukcyjnym	259	164	423
W wieku produkcyjnym	2183	1364	3547
W wieku poprodukcyjnym	612	1683	2295

Źródło: na podstawie danych GUS

Bardzo istotną informacją z perspektywy rehabilitacji społecznej, która ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestniczenie w życiu społecznym (realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, a także wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych) jest stopień niepełnosprawności. W przypadku powiatu białogardzkiego największą liczbę wśród osób niepełnosprawnych reprezentują osoby niepełnosprawne w stopniu umiarkowanym – 1328 (do tej kategorii zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych). Najmniej jest osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, nie jest to jednak mała grupa, ponieważ osób takich jest aż 987. Osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności charakteryzują się naruszoną (naruszoną) sprawnością organizmu, niezdolnością do pracy (bądź zdolnością do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej) i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Rysunek 10. Osoby niepełnosprawne w powiecie białogardzkim według płci i kategorii niepełnosprawności w 2012 r.

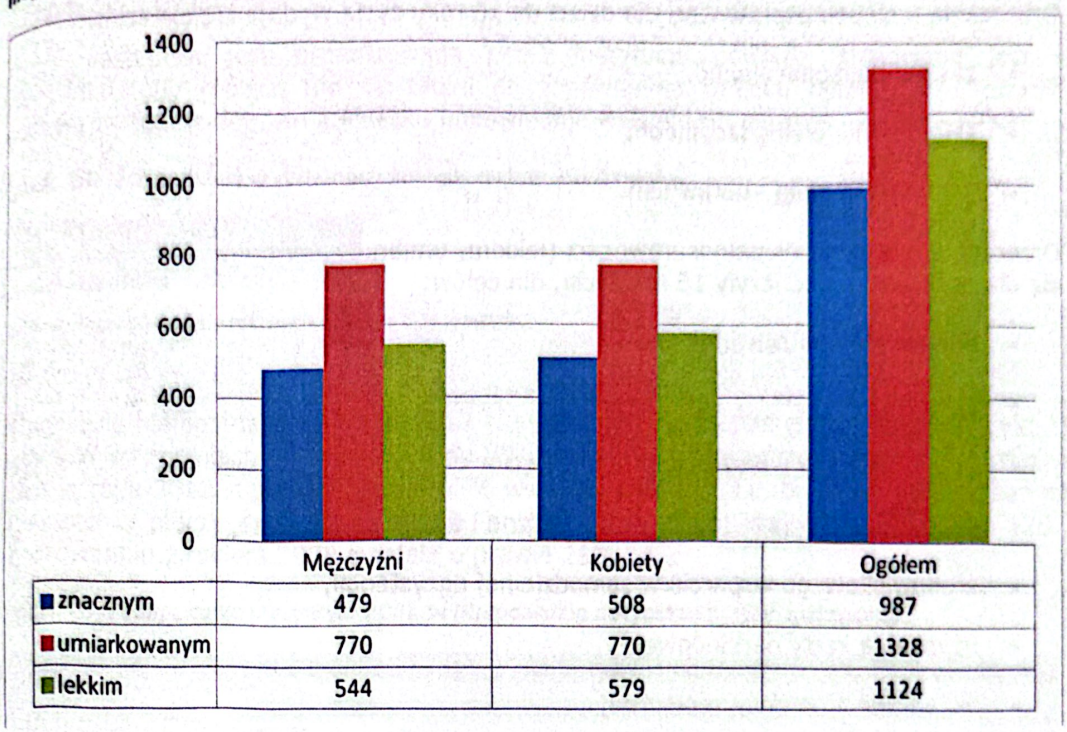

	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
znacznym	479	508	987
umiarkowanym	770	770	1328
lekkim	544	579	1124

Źródło: na podstawie danych GUS

Powiat otrzymuje z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych środki na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych. Środki te przeznaczane są na rehabilitację osób niepełnosprawnych.

Tabela 12. Środki PFRON przydzielone powiatowi białogardzkiemu.

Rok	Województwo	Powiat	% środków woj.
2014	*30 746 973*	1 337 070	4,35
2013	*27 944 056*	1 237 906	4,43

Źródło: na podstawie danych PFRON.

Powiat białogardzki otrzymał od PFRON środki w wysokości około 4,5% środków przyznanych na województwo zachodniopomorskie, według danych PFRON w 2014 roku powiatowi przydzielono 1 337 070 zł.

W powiecie działa Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, realizuje on zadania określone w Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997. Na jego zadania składa się wydawanie:

- orzeczeń o niepełnosprawności,
- orzeczeń o stopniu niepełnosprawności,
- legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Orzeczenia o niepełnosprawności dla dzieci do 16 roku życia wydaje się dla celów:

- zasiłku pielęgnacyjnego,
- świadczenia pielęgnacyjnego,
- korzystania z ulg i uprawnień.

Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (lekkim, umiarkowanym lub znacznym) wydaje się dla osób, które ukończyły 16 rok życia, dla celów:

- odpowiedniego zatrudnienia,
- szkolenia
- uczestnictwa w warsztacie terapii zajęciowej
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji,
- uzyskania karty parkingowej,
- świadczeń z pomocy społecznej
- zasiłku pielęgnacyjnego,
- uzyskania przez opiekuna dziecka świadczenia pielęgnacyjnego,
- ulg i uprawnień.

Tabela 13. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób pow. 16 r.ż. i dla dzieci pon. 16 r.ż.

	2009	2010	2011	2012
Wydano orzeczenia dla osób pon. 16 r.ż.	223	224	198	197
Wydano orzeczenia dla osób pow. 16 r.ż.	851	953	998	1012

Źródło: na podstawie spr. rocznych PCPR w Białogardzie.

Od 2009 roku wzrosła liczba wydawanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia, w 2009 było to 851 natomiast w 2012 już 1012. Jeżeli chodzi o orzeczenia wydawane dla osób poniżej 16 roku życia nastąpił niewielki spadek, w 2012 r. jest to 26 orzeczeń mniej niż w roku 2009.

Poza wydawaniem orzeczeń wymaganych do uzyskania ww. korzyści, osoby starsze i niepełnosprawne korzystały z pomocy udzielanej przez ośrodki pomocy społecznej na terenie gmin. W 2012 roku 157 rodzinom udzielono pomocy w postaci usług opiekuńczych (jest to pomoc udzielana osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności lub innej przyczyny wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione), 102 rodziny otrzymały również wsparcie w formie zasiłków okresowych z powodu niepełnosprawności.

PIECZA ZASTĘPCZA

Piecza zastępcza jest organizowana przez instytucje powiatu, stosowana jest w przypadku, gdy rodzice nie są zdolni do zapewnienia dziecku opieki i wychowania. Rodzina zastępcza zapewnia dziecku odpowiednie warunki do rozwoju i wychowania.

Tabela 14. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w 2012 roku.

Ogółem	75
Dziewczęta	55

Źródło: na podstawie spr. rocznych PCPR w Białogardzie.

W powiecie białogardzkim w roku 2012 r. systemem pieczy zastępczej objętych było 75 dzieci. W statystykach od roku 2008 do 2012 dominują rodziny zastępcze spokrewnione, które w roku 2012 stanowiły prawie 67% wszystkich rodzin. Liczba dzieci umieszczanych w systemie pieczy zastępczej maleje z roku na rok, w 2012 roku wynosiła 126 i w porównaniu z rokiem 2008 zmalała o prawie 28%.

Tabela 15. Podstawowe statystyki PCPR w Białogardzie dotyczące pieczy zastępczej.

	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba rodzin zastępczych	105	94	92	94	84
W tym: spokrewnione	88	81	74	77	56
Niespokrewnione	11	8	8	8	20
Zawodowe niespokrewnione	6	5	10	9	8
Liczba dzieci umieszczonych	174	149	147	140	126
Przyjęto dzieci	24	9	26	17	16
Utworzono rodziny	16	2	14	6	7

Źródło: na podstawie spr. rocznych PCPR w Białogardzie.

Jak wskazują statystyki PCPR w Białogardzie największą liczbę przyjętych dzieci do rodzin zastępczych zanotowano kolejno w 2010 r. – 26, 2008 r. – 24, najmniej w 2009 r., bo tylko 9.

Rysunek 11 przedstawia przyczyny umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych, w roku 2009 i 2010 dominowały: potrzeba ochrony macierzyństwa, bezradność w sprawach opiekuńczych oraz alkoholizm. W roku 2012 odnotowano tylko 3 przyczyny umieszczenia w rodzinie zastępczej: alkoholizm, niepełnosprawność rodziców (pierwszy raz w przeciągu 5 lat) oraz zmianę formy rodziny zastępczej.

Rysunek 11. Główne przyczyny umieszczenia w systemie pieczy zastępczej (wg. rodz. w przypadku jednej może wystąpić kilka kryteriów).

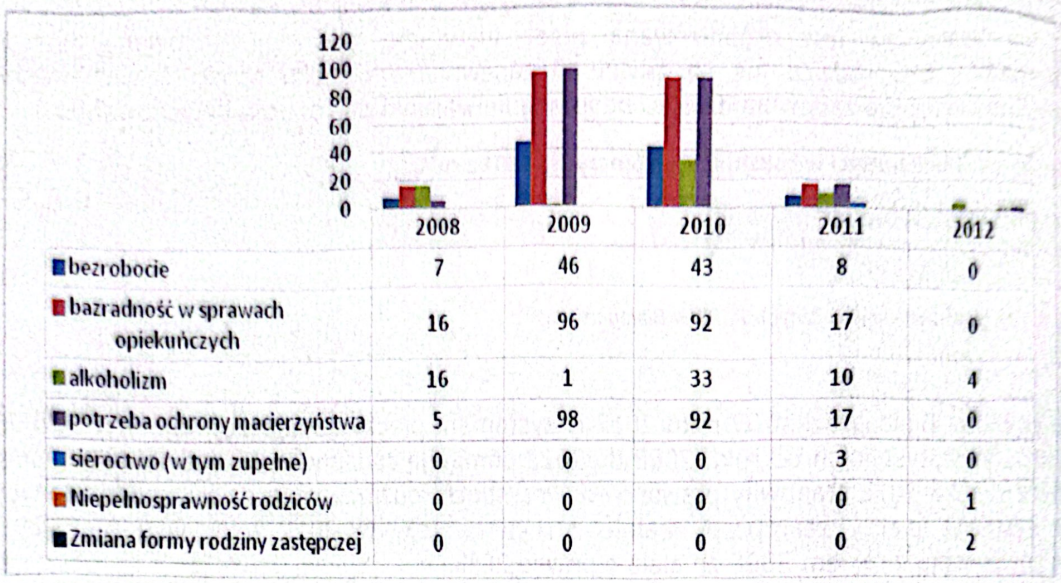

	2008	2009	2010	2011	2012
bezrobocie	7	46	43	8	0
bazradność w sprawach opiekuńczych	16	96	92	17	0
alkoholizm	16	1	33	10	4
potrzeba ochrony macierzyństwa	5	98	92	17	0
sieroctwo (w tym zupełne)	0	0	0	3	0
Niepełnosprawność rodziców	0	0	0	0	1
Zmiana formy rodziny zastępczej	0	0	0	0	2

Źródło: na podstawie spr. rocznych PCPR w Białogardzie.

Aby profesjonalnie realizować wsparcie z zakresu pieczy zastępczej opracowano "Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Białogardzkim na lata 2012-2014". Jego głównym celem jest: Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną ukierunkowanego na rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej w Powiecie Białogardzkim.

Cele szczegółowe:

1. Współpraca z właściwymi ośrodkami pomocy społecznej, w tym asystentem rodziny, w zakresie wielokierunkowej pracy z rodzinami, zagrożonymi odebraniem dzieci w skutek ich niewydolności wychowawczo-opiekuńczej, oraz przeciwdziałanie występującym w rodzinie dysfunkcjom;
2. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego i wspieranie rodzinnych form pieczy zastępczej;
3. Wielokierunkowa praca z rodzinami biologicznymi dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;
4. Organizowanie i wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej;

RYNEK PRACY

Stopa bezrobocia jest ilorazem liczby bezrobotnych przez liczbę aktywnych zawodowo osób w danej kategorii ludności. Osoby aktywne zawodowo są to wszyscy pracujący oraz zarejestrowani, jako osoby bezrobotne. Z danych uzyskanych w GUS wynika, że stopa bezrobocia w powiecie białogardzkim zmalała od roku 2004 do 2013 aż o 9,4% i wynosiła w 2013 roku 29.6%, podczas gdy w województwie wynosiła ona 18%.

Tabela 16. Stopa bezrobocia rejestrowanego na terenie kraju, województwa i powiatu białogardzkiego.

	Ogółem						Dynamika
	2004	2006	2008	2010	2012	2013	
POLSKA	19	14,8	9,5	12,4	13,4	13,4	-5,6
ZACHODNIOPOMORSKIE	27,5	21,5	13,3	17,8	18,2	18	9,5
Powiat białogardzki	39	35,2	28,2	30,8	28,9	29,6	9,4

Źródło: na podstawie danych GUS i PUP w Białogardzie

Tabela 17. Udział procentowy liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w gminach i powiecie białogardzkim w grudniu 2013

miasto / gmina	Ogółem		Zamieszkali na wsi		Procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym
	razem	kobiety	razem	kobiety	
m. Białogard	2199	1028	0	0	13,80%
g. Białogard	963	449	963	449	18,20%
g. Karlino	1 019	511	417	220	16,80%
g. Tychowo	836	402	626	304	18,50%
p.białogardzki	5017	2390	2006	973	15,70%

Źródło: na podstawie danych GUS i PUP w Białogardzie.

W 2013 roku bezrobotni zarejestrowani stanowili 15,7% ludności w powiecie białogardzkim.

Ogółem w powiecie w 2013 roku zarejestrowanych bezrobotnych było 5017, i w porównaniu z rokiem 2004 zauważalny jest zasadniczy spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych. W 2012 r. najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych było w wieku 25-34 lat - 1358 osób. W tym samym roku najmniejszą grupę zarejestrowanych stanowiły osoby w wieku 55 lat i więcej, osób z tej grupy wiekowej było 634. Młodych bezrobotnych do 24 roku życia zarejestrowanych w PUP było 866.

W 2012 roku zarejestrowanych było 2525 mężczyzn oraz 2315 kobiet, największą grupę bezrobotnych mężczyzn stanowiły osoby w wieku 25-34. Analogiczna sytuacja występuje w przypadku zarejestrowanych kobiet, wśród których najliczniejszą grupę również stanowiły osoby w wieku 25-34.

Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w podziale na płeć jak widać w tabeli 16 rozkłada się mniej więcej podobnie, istotną różnicę stanowi natomiast liczba zarejestrowanych w wieku 55 lat i więcej, w tym przypadku najwięcej zarejestrowanych było mężczyzn - 456 osób w przypadku kobiet, które do wieku emerytalnego musiałyby przepracować jeszcze 5 lat bezrobotnych zarejestrowanych jest tylko 178.

: B72A889D-F862-445F-A63E-EA947BA97CA9

Tabela 18. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie białogardzkim wg. wieku i płci

	Ogółem				
Wiek	2004	2006	2008	2010	2012
Ogółem	7554	6648	5196	5395	4840
24 i mniej	1578	1269	949	1045	866
25 i więcej	5976	5379	4247	4350	3974
25-34	2022	1781	1364	1379	1358
35-44	1634	1337	974	1095	1041
45-54	1993	1786	1327	1212	941
55 i więcej	327	475	582	664	634
	mężczyźni				
Wiek	2004	2006	2008	2010	2012
Ogółem	3845	3331	2713	2765	2525
24 i mniej	776	634	441	513	435
25 i więcej	3069	2697	2272	2252	2090
25-34	965	798	622	619	613
35-44	798	650	503	540	510
45-54	1070	913	717	644	511
55 i więcej	236	336	430	449	456
	kobiety				
Wiek	2004	2006	2008	2010	2012
Ogółem	3709	3317	2483	2630	2315
24 i mniej	802	635	508	532	431
25 i więcej	2907	2682	1975	2098	1884
25-34	1057	983	742	760	745
35-44	836	687	471	555	531
45-54	923	873	610	568	430
55 i więcej	91	139	152	215	178

Źródło: na podstawie danych GUS.

Rysunek 12. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie białogardzkim w 2012 r. wg wieku i płci.

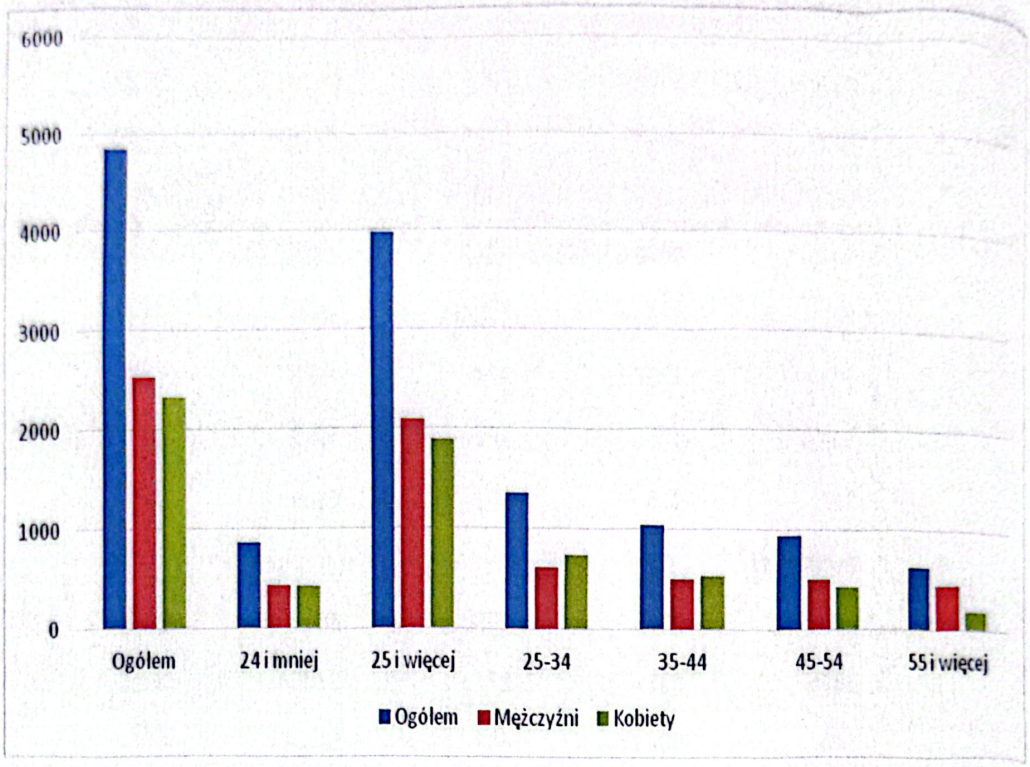

Źródło: na podstawie danych GUS

Spośród zarejestrowanych bezrobotnych w 2012 r. w powiecie białogardzkim największą grupę stanowią osoby o wykształceniu gimnazjalnym, natomiast najniższą osoby o wykształceniu wyższym. Przy czym w stosunku do np. roku 2002 liczba bezrobotnych zarejestrowanych z wyższym wykształceniem oraz średnim ogólnokształcącym nieznacznie wzrosła, gdy inne kategorie obniżały swoje wartości.

Rysunek 13. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie białogardzkim wg. wykształcenia.

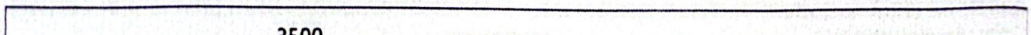

	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Wyższe	139	155	153	141	206	246
Policealne, średnie zawodowe	1268	1317	1159	895	897	824
Średnie ogólnokształcące	309	376	378	399	464	410
Zasadnicze zawodowe	2554	2478	2096	1602	1583	1442
Gimnazjalne i poniżej	3258	3228	2862	2159	2245	1918

Źródło: na podstawie danych GUS

W 2012 roku największą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 12 miesięcy, osoby te stanowiły 35% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie.

Rysunek 14. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie białogardzkim wg czasu pozostawania bez pracy.

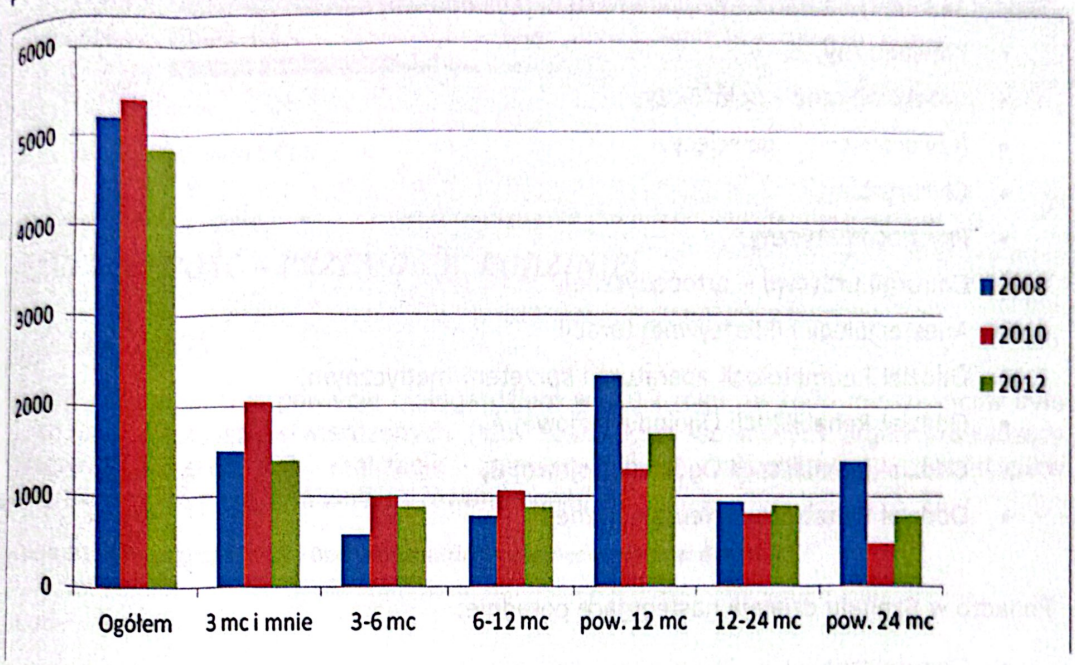

Źródło: na podstawie danych GUS

Sytuacja osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy wymaga dużej uwagi. Zbyt długie pozostawanie bez pracy może powodować duże trudności w powrocie na rynek pracy, zmianie ulegają techniki i organizacja pracy a pracodawcy często wymagają nowych kwalifikacji. Osoby długotrwale bezrobotne stają się z dnia na dzień, mniej atrakcyjne dla pracodawców ze względu na dezaktualizację swoich wiadomości i doświadczeń.

Tabela 19. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie białogardzkim.

	2008	2010	2012
Przeciętne wynagrodzenie brutto	2520,14	2733,21	3090,04
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)	79,8	79,6	82,5

Źródło: na podstawie danych GUS

Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie na przestrzeni ostatnich 5 lat wzrastało i w 2012 roku wynosiło 3090,04 co stanowiło 82,5% przeciętnego wynagrodzenia brutto średniej krajowej.

OCHRONA ZDROWIA

Na terenie powiatu działa Szpital Powiatowy w Białogardzie. Jest to samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, świadczący usługi dla mieszkańców miasta, powiatu a także dla całego regionu koszalińskiego.

Szpital w swojej strukturze posiada następujące oddziały:

- Wewnętrzny,
- Ginekologiczno - położniczy,
- Noworodkowo - dziecięcy,
- Chirurgiczny,
- Psychosomatyczny,
- Chirurgii urazowo – ortopedycznej,
- Anestezjologii i intensywnej terapii,
- Oddział Reumatologii aparaturą i sprzętem medycznym,
- Oddział Rehabilitacji Ogólnoustrojowej A,
- Oddział Rehabilitacji Ogólnoustrojowej B,
- Oddział Rehabilitacji Neurologicznej.

Ponadto w Szpitalu działają następujące poradnie:

- Chirurgiczna,
- Chirurgiczna Urazowo -ortopedyczna,
- Położniczo-Ginekologiczna,
- Kardiologiczna,
- Zdrowia Psychicznego,
- Medycyny Pracy,
- Rehabilitacyjna,
- Reumatologiczna.

Tabela 20. Liczba łóżek w szpitalach ogólnych w powiecie białogardzkim.

	2008	2012	2014
powiat białogardzki	275	317	362

Źródło: na podstawie danych GUS oraz Starostwa Powiatowego w Białogardzie.

Jak widać na tabeli nr 20, od 2008 liczba łóżek szpitalnych w powiecie wzrosła w 2014 o 87 i wynosi 362.

Ponadto na terenie powiatu znajduje się 19 przychodni i 10 aptek ogólnodostępnych, w których w 2011 pracowało 16 magistrów farmacji. Lekarzy pracujących na terenie powiatu w 2011 było 65 wg. podstawowego miejsca pracy natomiast lekarzy dentystów 18. W 2011 roku w powiecie pracowały 204 pielęgniarki oraz 20 położnych (Źródło: na podstawie danych GUS).

Rysunek 15. Kadra medyczna powiecie białogardzkim w przeliczeniu na 1000 ludności w 2011 r.

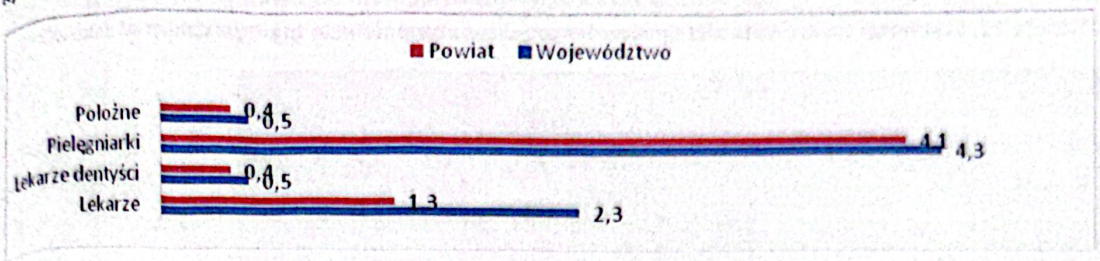

Źródło: na podstawie danych GUS

PRZESTĘPCZOŚĆ – PRZEMOC W RODZINIE.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Według danych GUS w powiecie białogardzkim w 2012 roku na 1000 mieszkańców było ponad 38 przestępstw stwierdzonych (tzn. zdarzeń, co do których organ prowadzący postępowanie stwierdził realizację znamion czynu zabronionego). Przestępstw o charakterze kryminalnym zarejestrowano ponad 24.

Tabela 21. Przestępczość na 1000 mieszkańców powiecie białogardzkim.

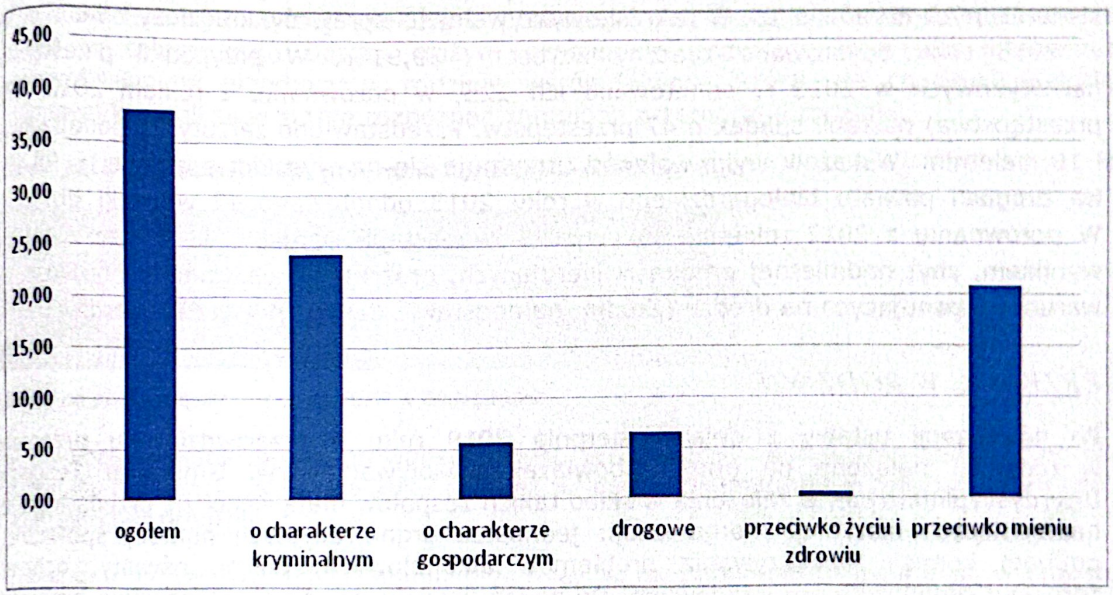

Źródło: na podstawie danych GUS

Powiat białogardzki może pochwalić się wielkością wskaźnika wykrywalności przestępstw w 2013 roku przekraczającą średnią dla województwa (69,4%) i dla całego kraju (66,9%).

Tabela 22. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw powiecie białogardzkim w roku 2012.

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw:	2012 r.	2013
Ogółem	72,7	70,5
O charakterze kryminalnym	59,5	57
O charakterze gospodarczym	98,9	x

Źródło: na podstawie danych GUS

W 2013 roku białogardzka policja przedstawiła zarzuty popełnienia przestępstwa 75 osobom. W zakresie wykrywalności bójek i pobić w 2013 roku odnotowano znaczny wzrost - 92,86% (średnia wojewódzka - 86,15 %, oraz średnia krajowa 79,8 %). W 201 roku zanotowano spadek przestępstw stwierdzonych: rozbojów, kradzieży i wymuszeń rozbójniczych. W roku 2013 Białogardzcy policjanci przedstawili zarzuty o popełnienie przestępstwa rozboju i wymuszeń rozbójniczych 6 dorosłym osobom i 5 nieletnim. W 2013 roku odnotowano 316 stwierdzonych przestępstw kradzieży, w porównaniu z 2012 r. (365) odnotowano spadek stwierdzonych przestępstw kradzieży o 49 czynów. W 2013 roku w kategorii przestępstw kradzieży z włamaniem odnotowaliśmy 22 stwierdzone przestępstwa, co w porównaniu do 2012 r. (206) stanowi wzrost ilości stwierdzonych czynów o 16. W zakresie wykrywalności sprawców kradzieży z włamaniem w 2013 roku odnotowano znaczny wzrost – 39,91%. W przypadku przestępstw narkotykowych w 2013 r. odnotowano ich 125, w porównaniu z rokiem 2012 (17 przestępstwa) nastąpił spadek o 47 przestępstw. Przedstawiono zarzuty 35 podejrzanym i 10 nieletnim. Wskaźnik wykrywalności utrzymuje się na wysokim poziomie tj. 98,4%. Na drogach powiatu białogardzkiego w roku 2013 odnotowano 42 wypadki drogowe. W porównaniu z 2012 rokiem – 31 wypadków nastąpił wzrost o 11 wypadków i był wynikiem, zbyt nadmiernej prędkości kierujących, oraz niedostosowaniem prędkości do warunków panujących na drodze (Źródło: na podstawie danych KPP w Białogardzie).

PRZEMOC W RODZINIE

Po nowelizacji ustawy z dnia 1 sierpnia 2010 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, nałożono na gminy obowiązek powoływania tzw. Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych. Z założenia w skład takich zespołów mają wchodzić przedstawiciele następujących instytucji i organizacji: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. Do zadań zespołu należy diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych.

Zespoły interdyscyplinarne przetwarzają dane zebrane w ramach procedury Niebieskie Karty. Biorąc pod opiekę osoby doświadczające przemocy i ich rodziny, zajmują się także sprawcami przemocy. Wszystkie gminy z powiatu białogardzkiego posiadają własne zespoły interdyscyplinarne.

Rysunek 16. Liczba zgłoszonych niebieskich kart do poszczególnych Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych w powiecie białogardzkim w 2012 r. i 2013 r.

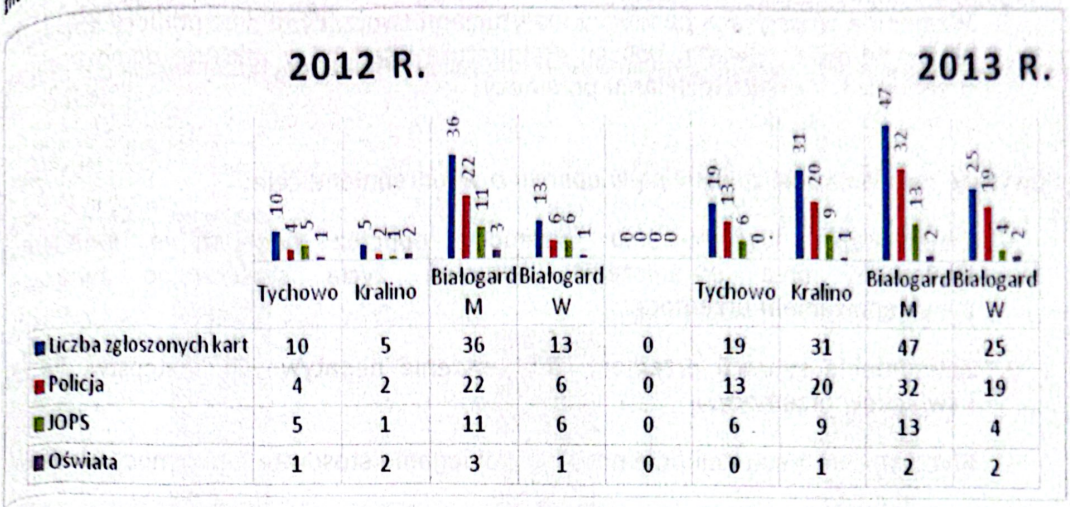

	2012 R.					2013 R.			
	Tychowo	Kralino	Białogard M	Białogard W		Tychowo	Kralino	Białogard M	Białogard W
Liczba zgłoszonych kart	10	5	36	13	0	19	31	47	25
Policja	4	2	22	6	0	13	20	32	19
JOPS	5	1	11	6	0	6	9	13	4
Oświata	1	2	3	1	0	0	1	2	2

Źródło 1: na podstawie informacji z JOPS w Powiecie Białogardzkim.

Jak widać na rysunku 16 większość niebieskich kart zgłasza policja, następnie pracownicy OPS i co bardzo interesujące także pracownicy Oświaty. W żadnym przypadku niebieskiej karty nie zgłosił przedstawiciel służby zdrowia lub Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. O ile w przypadku GKRPA jest to zrozumiałe, ponieważ przedstawiciele tej instytucji pracują w poszczególnych Zespołach Interdyscyplinarnych o tyle w całym kraju bardzo dużym problemem pozostaje brak zainteresowania przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie wśród lekarzy, którzy na co dzień podczas rutynowej kontroli są w stanie rozpoznać znamiona przemocy w rodzinie.

Tabela 23. Liczba uczestników programu Korekcyjno-edukacyjnego.

	2011	2012
Liczba uczestników	16	21
Liczba uczestników, którzy ukończyli program	13	13

Źródło: na podstawie spr. rocznych PCPR w Białogardzie.

W powiecie białogardzkim prowadzony jest też program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy, do końca 2012 roku aż 37 osób uczestniczyło w zajęciach a 26 osób ukończyło ten program.

Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie koordynowane są w oparciu o opracowany w powiecie "Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2012-2016". Główne założenia Programu są następujące:

1. Rozwijanie społecznej świadomości i wrażliwości na zjawisko przemocy w rodzinie- profilaktyka.
2. Zwiększenie dostępności do specjalistycznej pomocy dla rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie.
3. Ochrona ofiar przemocy w rodzinie - zwiększenie efektywności pracy z rodziną z problemem przemocy.

4. Praca ze sprawcą Przemocy w Rodzinie - działania terapeutyczne, korekcyjne oraz edukacyjne.
5. Wzajemna współpraca pomiędzy instytucjami tworzącymi sieć pomocy społecznej, służbą zdrowia, oświatą, policją, prokuraturą i sądem w zakresie pomocy ofiarom przemocy i przeciwdziałaniu przemocy.

Powyższe założenia realizowane są w oparciu o wyodrębnione cele:

1. Zapobieganie występowaniu przemocy poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanego z występowaniem przemocy.
2. Zatrzymanie sytuacji przemocy- zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków przemocy.
3. Wychodzenie z sytuacji przemocy - zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie skuteczności działań osób uprawnionych i zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej rozmiarów i skutków społecznych.

EDUKACJA

Na terenie powiatu funkcjonują przedszkola, szkoły szczebla podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego: 6 przedszkoli, 13 szkół podstawowych, 13 gimnazjów, 3 zasadnicze szkoły zawodowe, 5 techników, 5 liceów. Większość z nich stanowią jednostki organizacyjne poszczególnych gmin powiatu. Według Głównego Urzędu Statystycznego (tabela nr 22) w 2012 r. uczniów na terenie powiatu białogardzkiego było w wymienionych szkołach łącznie 5965.

Tabela 24. Szkoły w powiecie wraz z liczbą uczniów powiecie białogardzkim w 2012 r.

	Liczba szkół	Liczba uczniów
Szkoły podstawowe	13	2821
Gimnazja	13	1784
Zasadnicze Szkoły Zawodowe	3	197
Licea	5	705
Technika	5	458

Źródło: na podstawie danych GUS

Tabela 25. Liczba ludności powiecie białogardzkim w 2012 roku w wybranych grupach wiekowych.

	Liczba
7 do 12 lat	2878
13 do 15 lat	1749
16 do 19 lat	2655

Źródło: na podstawie danych GUS

Jak wynika z poniższego wykresu w okresie 3 lat liczba uczniów szkół na terenie powiatu białogardzkiego spadła o ponad 8%, największy spadek uczniów zanotowano w roku 2011, gdy wyniósł ponad 5%.

Rysunek 17. Łączna liczba uczniów w placówkach oświatowych w powiecie białogardzkim w latach 2010-2012r.

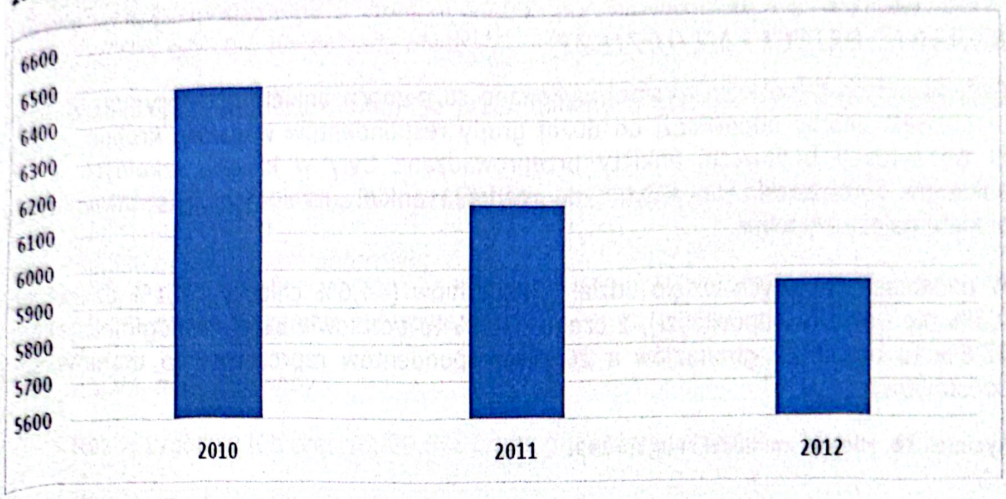

Źródło: na podstawie danych GUS

5. WYNIKI BADAŃ ILOŚCIOWYCH

W ramach prowadzonych działań dotyczących stworzenia "Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Białogardzkim" przeprowadzono z początkiem roku 2014 badania ankietowe wśród osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży szkolnej na terenie powiatu białogardzkiego.

BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY

Badania wśród młodzieży szkolnej wykonano za pomocą ankiety audytoryjnej, technika ta pozwala zebrać odpowiedzi od dużej grupy respondentów w bardzo krótkim czasie. W tej sytuacji badawczej ankiety przeprowadzane były w klasach szkolnych a rola ankietera sprowadzała się jedynie do rozdania ankiet uczniom i poinstruowaniu, jak ankietę należy wypełnić.

W badaniach szkolnych wzięło udział 399 uczniów (44,6% chłopcy, 55,1% dziewczęta, 0,3% nie udzieliło odpowiedzi), z czego 41,8% to uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, 37,8% to uczniowie gimnazjów a 20,1% respondentów reprezentowało uczniów szkół podstawowych.

Rysunek 18. Miejsce zamieszkania, n=399.

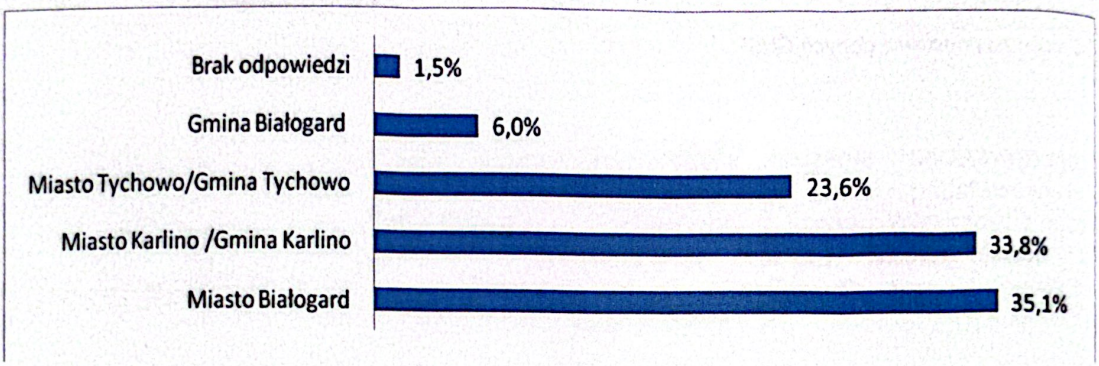

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Najwięcej respondentów zamieszkiwało miasto Białogard, bo aż 35,1%. Najmniej spośród badanych uczniów zamieszkiwało gminę Białogard 6,0%

Rysunek 19. Struktura rodziny, n=399.

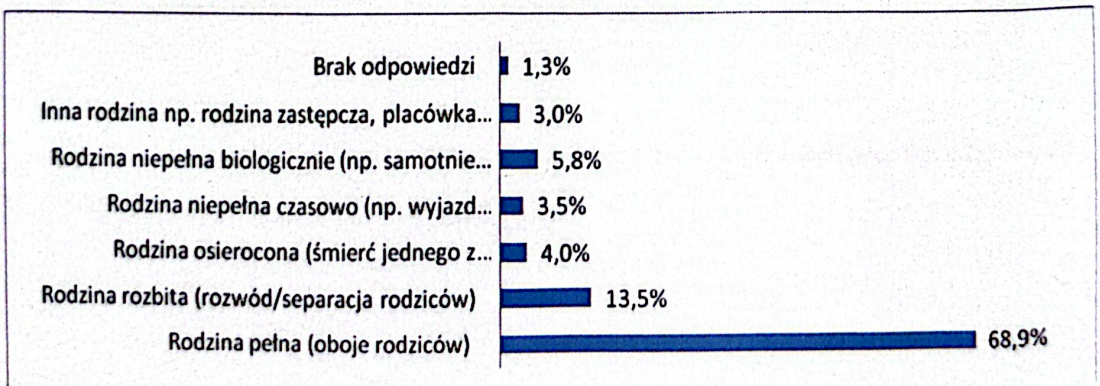

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

68,9% respondentów wychowuje się w *pełnej rodzinie*, 13,5% w *rozbitej* (rodzice po rozwodzie bądź separacji), 4,0% w *osieroconej rodzinie* a 5,8% *rodzinie niepełnej biologicznie* (samotnie wychowująca matka lub ojciec). 3,5% dzieci wychowuje się w rodzinie, w która jest czasowo niepełna.

Przebadani uczniowie posiadają najczęściej *jednego brata* (41,2%) oraz *jedną siostrę* (35,2%), 14,3% posiada po *2 braci* a 10,0% *po 2 siostry*. 45,4% wskazało, że *nie posiada siostry* a 36,8% *nie posiada brata*.

W przypadku spędzania czasu wolnego przez badanych uczniów sytuacja kształtuje się następująco:

- praktycznie każdego dnia z *Internetu* korzysta 69,4% ankietowanych,
- 30,3% *gra w gry komputerowe*,
- 19,8% *chodzi na zajęcia sportowe*,
- 21,3% *ma inne hobby*.
- Raz w tygodniu lub częściej 29,8% *gra w gry komputerowe*,
- 29,1% *chodzi na zajęcia sportowe*,
- 28,1% chodzi ze znajomymi do *centrów handlowych/parków*,
- 16,8% *korzysta z Internetu*.

SYTUACJE PROBLEMOWE W SZKOLE

Prawie połowa (43,5%) badanych uczniów deklaruje, że nigdy nie zdarzyło im „urwać się z lekcji", a 29,8% nie miało sytuacji, w której opuściło zajęcia z powodu choroby. Z lekcji badani „urywali się" najczęściej raz i była to grupa stanowiąca 19% badanych.

Rysunek 20. Czy w okresie 2010-2013 zdarzyło się, że któryś/aś z kolegów/koleżanek respondenta powtarzał/a klasę?, n=399.

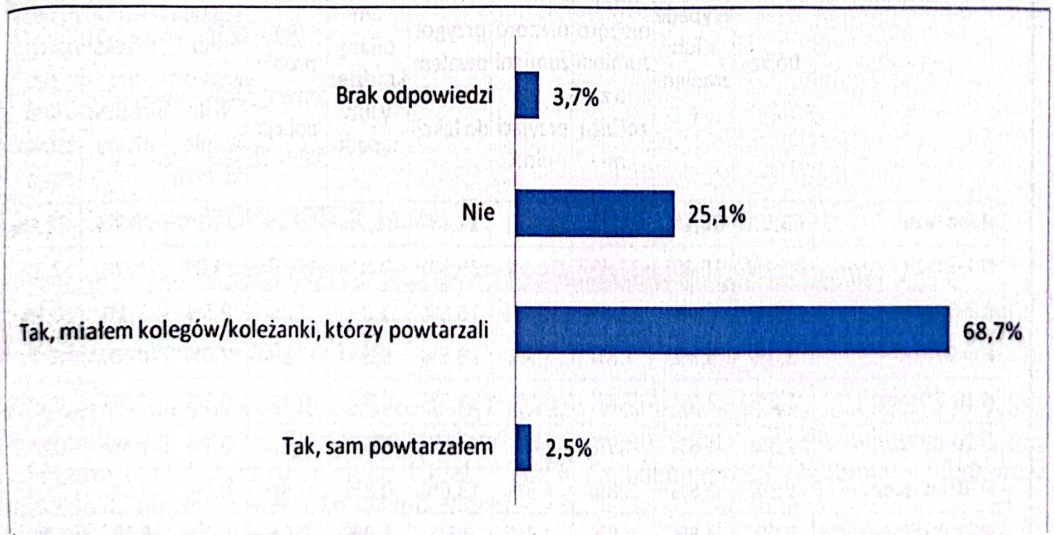

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Aż 68,7% uczniów deklaruje, że miał wśród kolegów i koleżanek osoby, które powtarzały klasę, a 25,1% nie zaobserwowało takiej sytuacji. Zapytani o ilość osób powtarzających klasę 14,1% wskazało tu na *jedną osobę*, 7,3% na *2 osoby*, 6,0% na *3 osoby*, 2,6% na *4 osoby* a 0,9% na *5 osób*.

Respondenci poproszeni o wskazanie, w jakich i jak często uczestniczyli, w ciągu ostatnich 12 miesięcy, negatywnych sytuacjach wskazywali, że większość z wymienionych negatywnych sytuacji nigdy się im nie przytrafiła, jeżeli już na coś wskazywali, to przydarzały im się zazwyczaj od 1 do 2 razy: problemy i nieporozumienia z przyjaciółmi (34,1% - 1-2 razy), wypadek lub zranienie (25,8% - 1-2 razy) oraz bójka (21,1%- 1-2 razy).

Rysunek 21. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się respondentowi uczestniczyć w następujących zdarzeniach?, n=399.

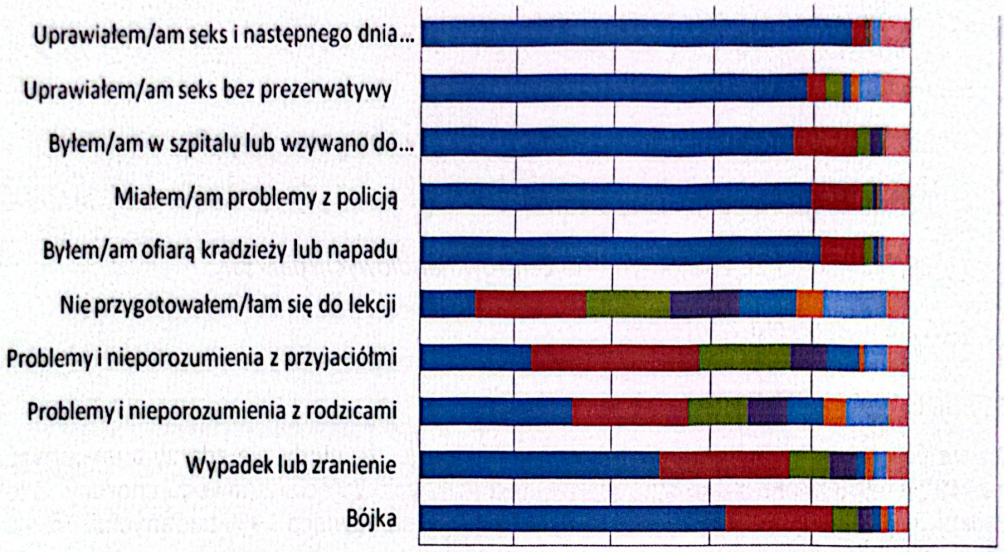

	Bójka	Wypadek lub zranienie	Problemy i nieporozumienia z rodzicami	Problemy i nieporozumienia z przyjaciółmi	Nie przygotowałem/łam się do lekcji	Byłem/am ofiarą kradzieży lub napadu	Miałem/am problemy z policją	Byłem/am w szpitalu lub wzywano do mnie karetkę	Uprawiałem/am seks bez prezerwatywy	Uprawiałem/am seks i następnego dnia żałowałem/am
Ani razu	63,5%	50,1%	32,4%	23,8%	11,8%	81,7%	79,7%	76,1%	78,7%	88,1%
1-2 razy	21,1%	25,8%	23,4%	34,1%	23,3%	9,0%	10,5%	13,0%	4,0%	2,8%
3-5 razy	5,0%	8,0%	11,8%	18,0%	16,8%	1,8%	2,0%	2,5%	3,3%	0,3%
6-9 razy	3,0%	5,3%	7,8%	7,5%	13,8%	0,3%	0,8%	2,0%	0,5%	0,5%
10-19 razy	1,8%	2,0%	7,3%	6,5%	11,3%	0,8%	0,3%	0,8%	1,5%	0,0%
20-39 razy	1,3%	1,5%	4,5%	1,0%	5,5%	0,3%	0,3%	0,3%	1,5%	0,3%
40 i więcej	1,3%	2,8%	8,8%	4,8%	13,0%	0,8%	0,8%	0,3%	4,5%	2,0%
Brak odpowiedzi	3,0%	4,5%	4,0%	4,3%	4,5%	5,3%	5,6%	5,0%	6,0%	6,0%

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

UŻYWKI

Według 47,3% badanych uczniów zdobycie papierosów jest *bardzo łatwe*, a tylko 11,3% uważa to za *niemożliwe*.

Rysunek 22. Możliwość zdobycia papierosów, n=399.

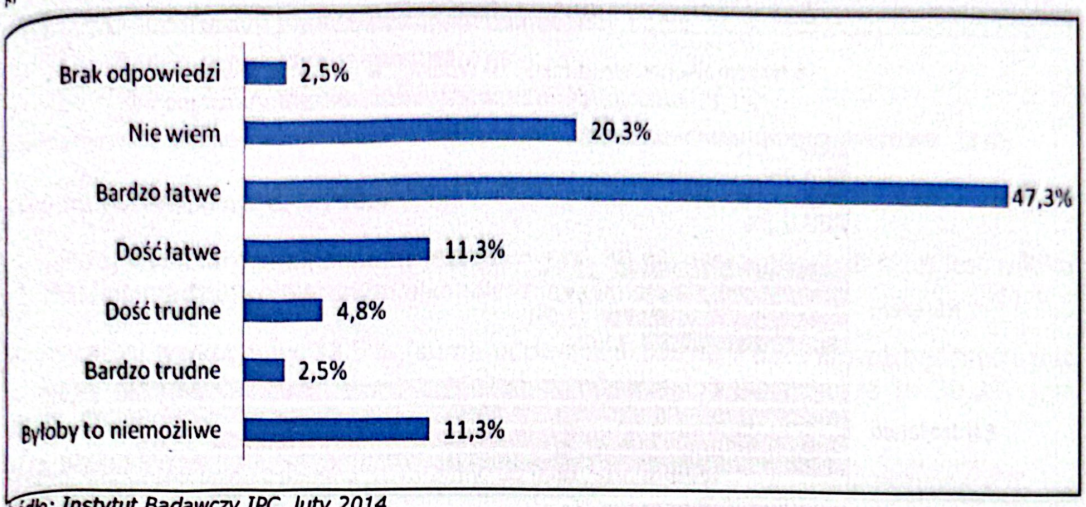

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Wśród badanych uczniów prawie połowa, bo aż 49,6% deklarowała, że nigdy nie paliła papierosów a 11,5% zapaliło 1-2 razy w życiu. Średnio, co czwarty badany zapalił 40 razy i więcej.

Rysunek 23. Ile wypaleń papierosów w ciągu życia, n=399.

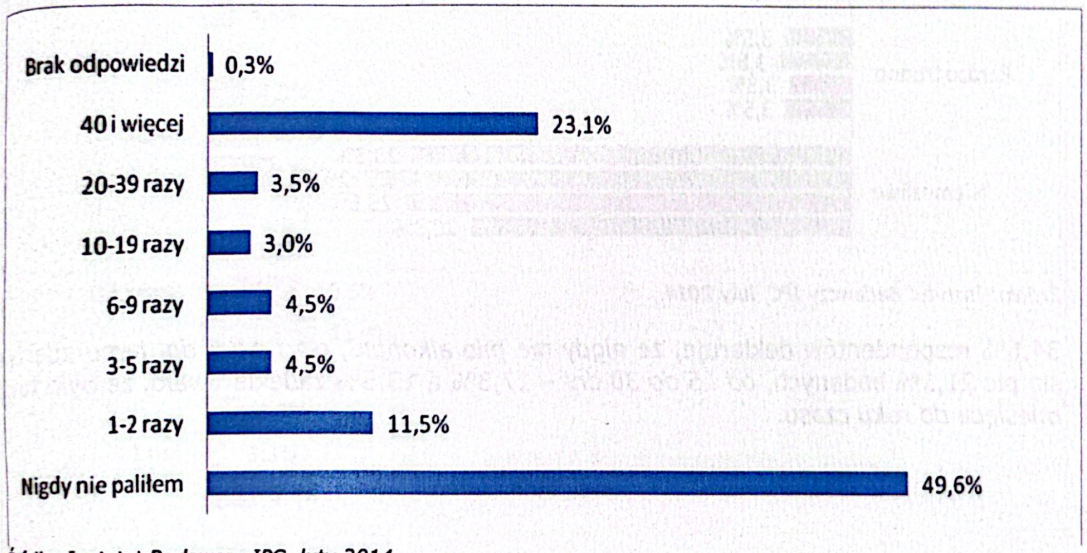

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Wiek zapalenia pierwszego papierosa był bardzo zróżnicowany, wśród badanych 7,5% ankietowanych zapaliło pierwszego papierosa w wieku 9 lat, a 5,3% w wieku 10 lat, zazwyczaj jednak było to w wieku 13 lat – 7,3%. Codziennie palić papierosy ankietowani najczęściej zaczęli w wieku 16 lat lub więcej – 7%.

Respondenci są przekonani, że najłatwiej byłoby im zdobyć piwo, kategorię *bardzo łatwo* wskazało – 41,6%, w tej samej kategorii aż 38,6% uczniów wskazało *napoje alkoholowe*. Według badanych najtrudniej byłoby zdobyć wódkę – na kategorie „niemożliwe" wskazało 25,8% uczniów.

Rysunek 24. Możliwość zdobycia alkoholu, n=399.

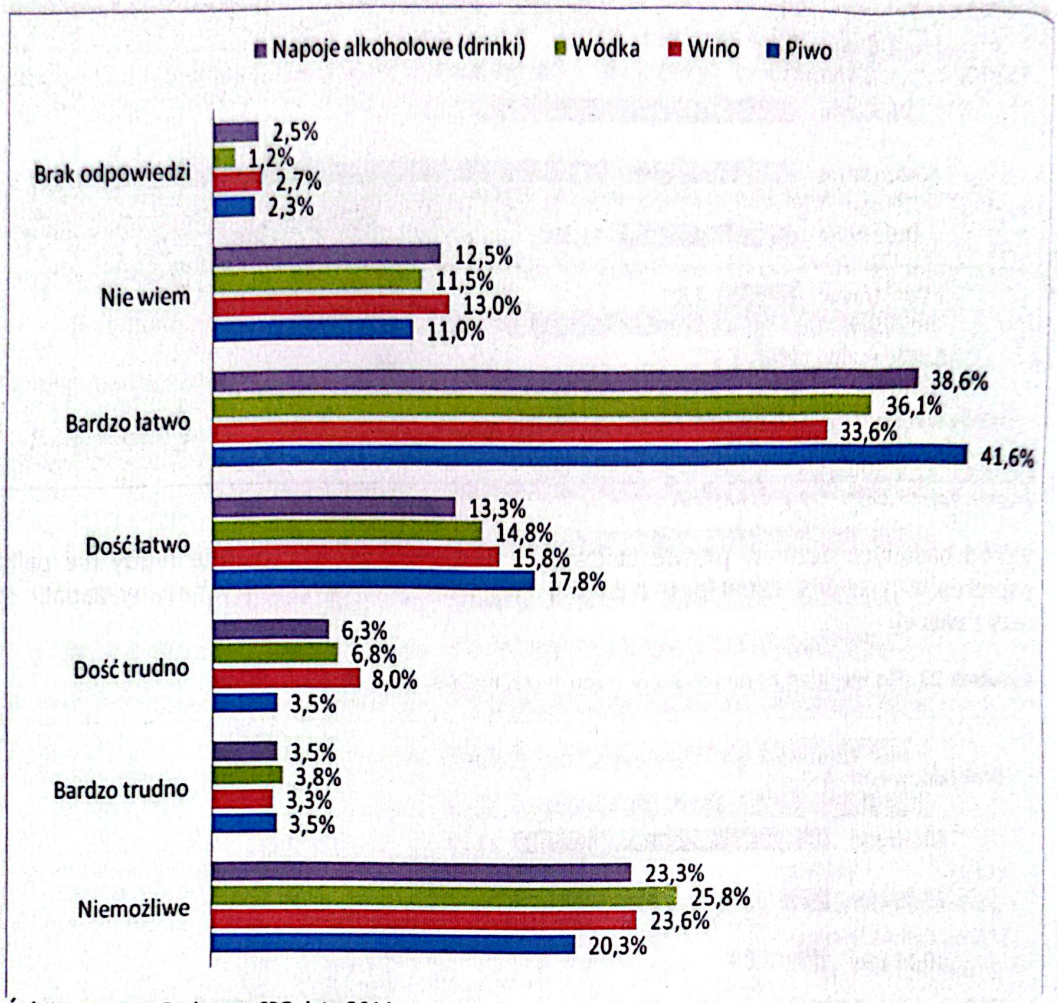

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

34,6% respondentów deklaruje, że *nigdy nie piło alkoholu*, od *1 do 7 dni temu* zdarzyło się pic 21,1% badanych, *od 15 do 30 dni* – 17,3% a 13,5% zadeklarowało, że było to *od miesiąca do roku czasu.*

Rysunek 25. Kiedy ostatni raz zdarzyło się respondentowi pić alkohol?, n=399.

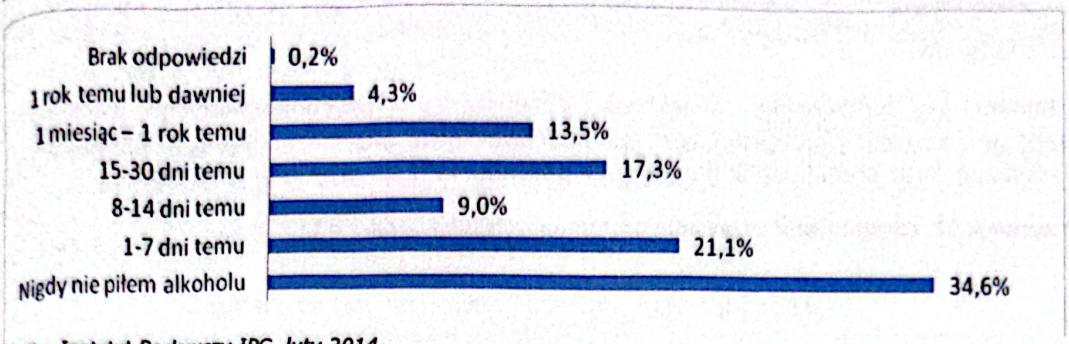

Źródło: *Instytut Badawczy IPC, luty 2014.*

Najczęściej wybieranym alkoholem jest *Piwo* – aż 38,8% wskazań, dużo niżej jest wódka – 13,5%, najrzadziej wybieranym alkoholem jest wino, tylko 4,3%

W przypadku narkotyków 33,5% (suma odpowiedzi *bardzo i dość łatwo*) badanych jest przekonanych, że *łatwo* byłoby im zdobyć *marihuanę* lub *haszysz*, za to 30,3% jest zdania, że byłoby to *niemożliwe*.

Rysunek 26. Częstotliwość palenia marihuany lub haszyszu, n=399.

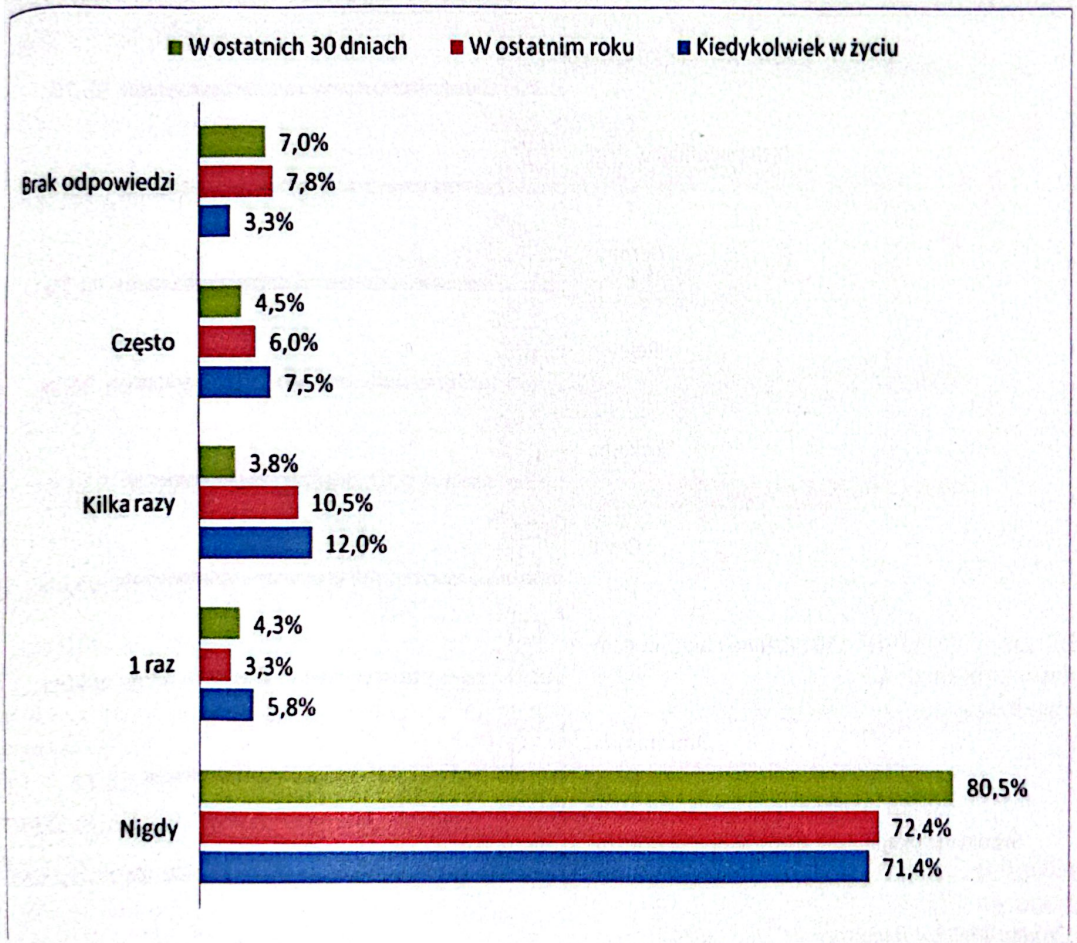

Źródło: *Instytut Badawczy IPC, luty 2014.*

Jeżeli chodzi o powód zażywania narkotyków to 12,3% zażyło narkotyk *z ciekawości* a 3,3% z *chęci zapomnienia o swoich problemach*, 72,7% *nie przyznało się* do zażywania narkotyków.

Badani w przypadku większości substancji psychoaktywnych zaprzeczają, aby je zażywali. Najczęściej zaznaczają jednokrotne zażycie alkoholu z lekami – 6,3% wskazań, oraz środki uspokajające (bez pozwolenia lekarza) – 5% wskazań.

Rysunek 27. Częstotliwość zażywania następujących substancji, n=399.

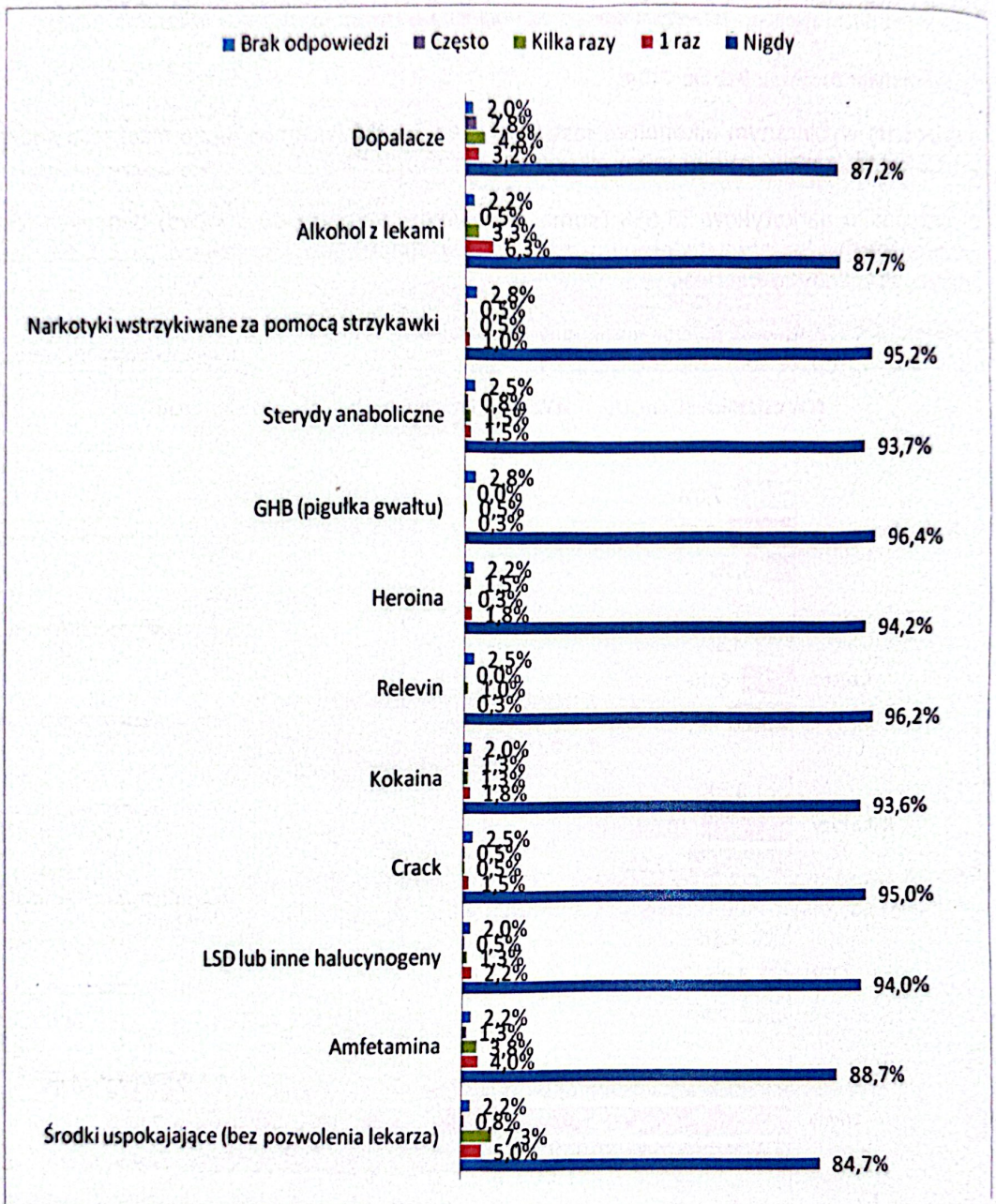

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Respondenci rzadko przyznając się do zażywania substancji psychoaktywnych wymienionych w wykresie powyżej, deklarują posiadanie sporej wiedzy na temat tego, co konkretnie zażywają ich znajomi. Badana młodzież twierdzi, że aż 48,6% znajomych pije alkohol, 48,4% - pali papierosy a także 27,8% upija się.

Rysunek 28.Wiedza respondentów na temat zażywania przez kolegów/koleżanki substancji psychoaktywnych, n=399.

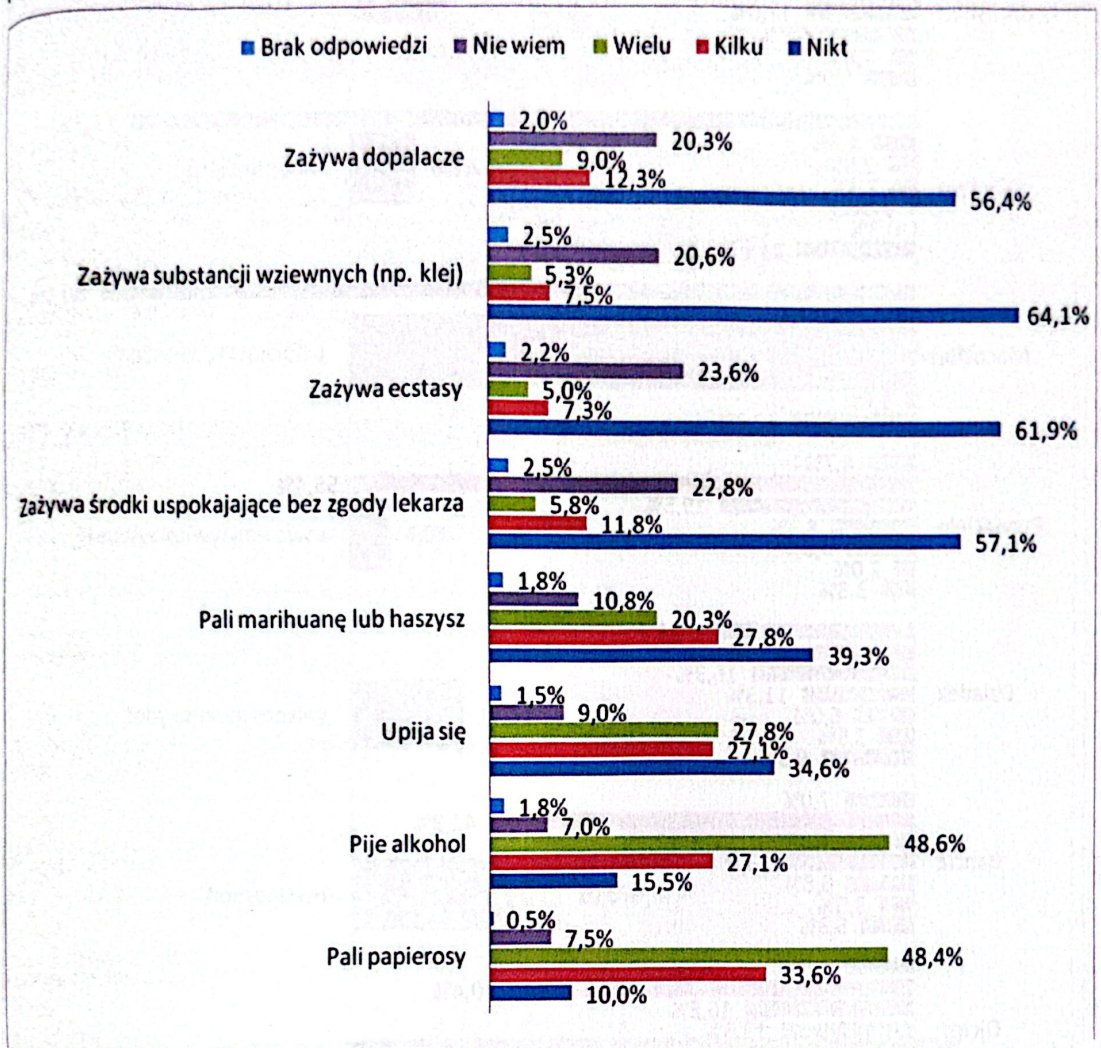

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Respondenci pytani o zachowania ryzykowne dotyczące zażywania substancji przez ich rodzeństwo zazwyczaj byli przekonani, że nie zażywają oni substancji psychoaktywnych. W przypadku picia alkoholu i palenia papierosów badani wskazywali tu na pozytywną odpowiedź w kolejności – 32,3% i 24,6% wskazań.

NAJBLIŻSZE OTOCZENIE

W pytaniu dotyczącym zadowolenia z kontaktów z rodziną, uczniowie najpozytywniej oceniają swoje kontakty z: *przyjaciółmi* (55,4% wskazań na *ocenę 6* i 19,5% na *ocenę 5*), *matką* (50,6% wskazań na *ocenę 6* i 22,1% *na ocenę 5*), oraz *babcią* (42,3%- *ocena 6* i 22,2% *ocena 5*). Najwięcej wskazań na ocenę 1 uzyskała *Macocha* i *Ojczym*. Natomiast kontakty z ojcem 40% uczniów oceniło na *ocenę 6* (rysunek nr 29).

Rysunek 29. Zadowolenie z kontaktów z rodziną, n=399.

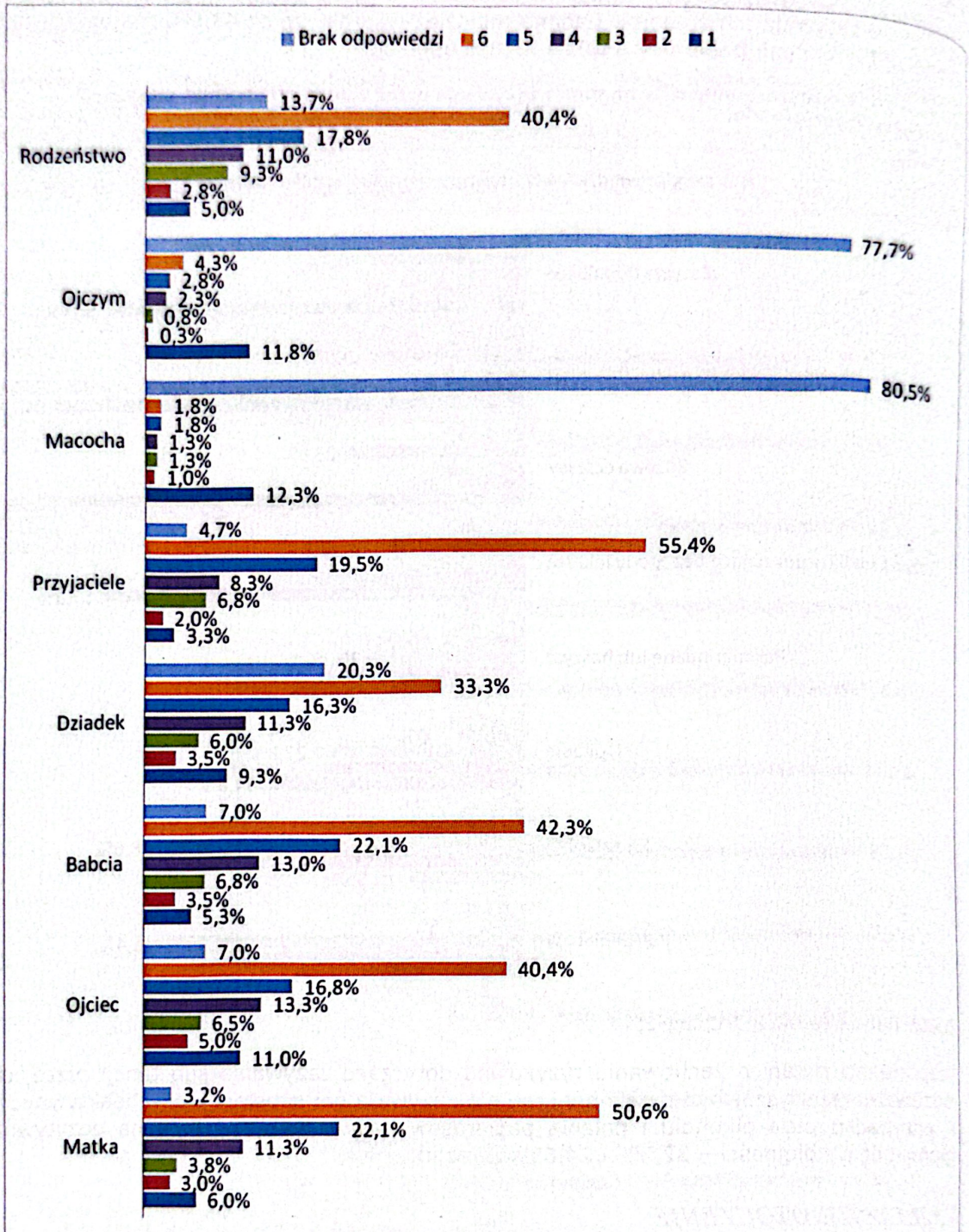

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

W przypadku problemów badani najczęściej zwracają się do: rodzica/opiekuna (60,7% wskazań), przyjaciela/przyjaciółki (54,4% wskazań) oraz rodzeństwa (20,6%). Możliwość odpowiedzi inna osoba wskazało 9,5% i należały do nich: *partner, dyrektor szkoły, psycholog.*

Rysunek 30. Osoby, do których zwraca się respondent w sytuacji, kiedy ma problem, n=399.

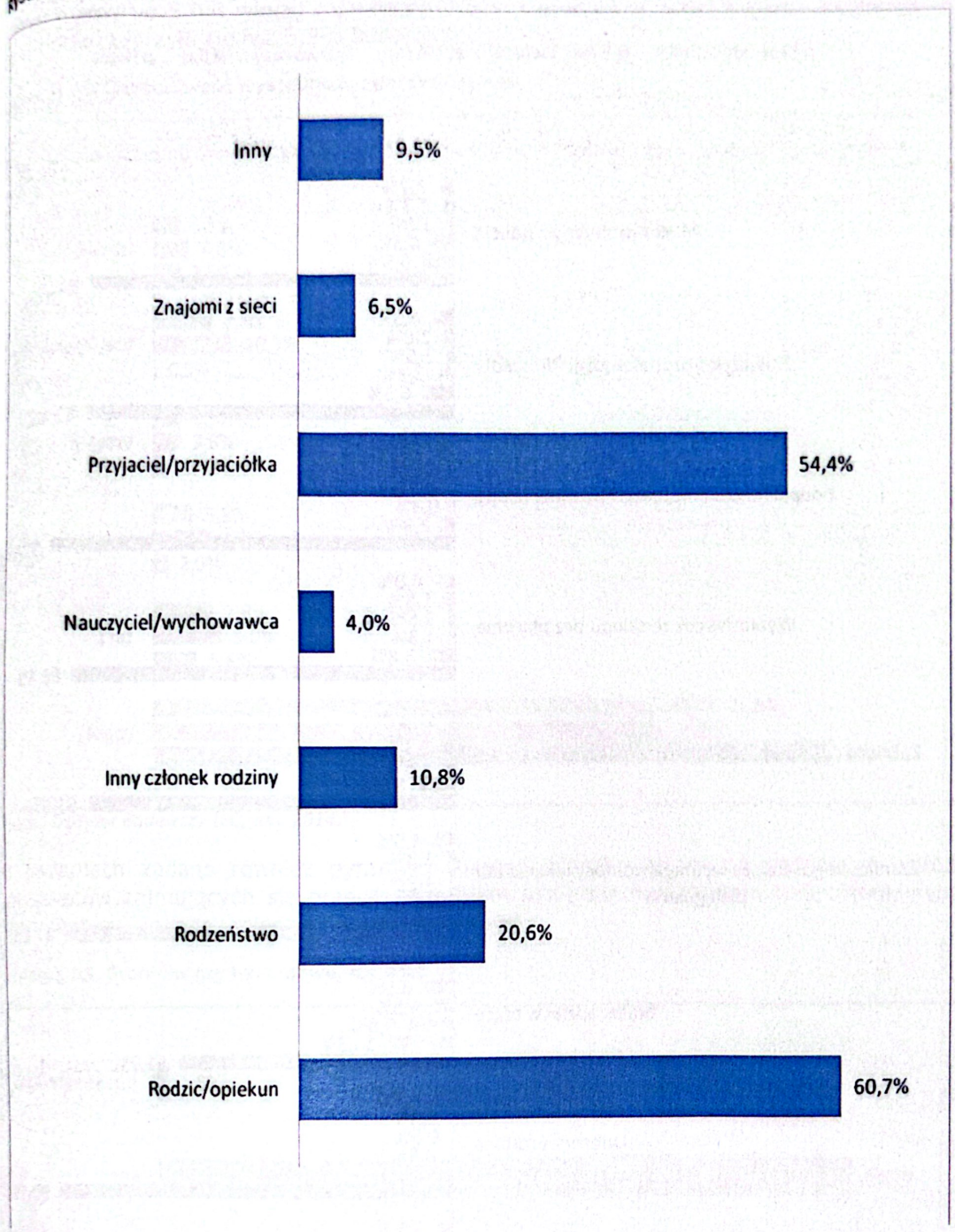

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Badana młodzież w pytaniu o udział w sytuacjach negatywnych (rysunek 31) deklaruje, że w wymienionych wydarzeniach zazwyczaj *nie uczestniczyli*, jeżeli już to najczęściej raz, było to: *branie udziału w bójce* (14,3%), *zabranie coś innej osobie*, co *nie należało do respondenta* (8,0%), *problemy z policją* (6,5%), *zniszczenie czegoś, co należało do szkoły* (6,5%).

Rysunek 31. Uczestnictwo w wydarzeniach w ciągu ostatnich 12 miesięcy, n=399.

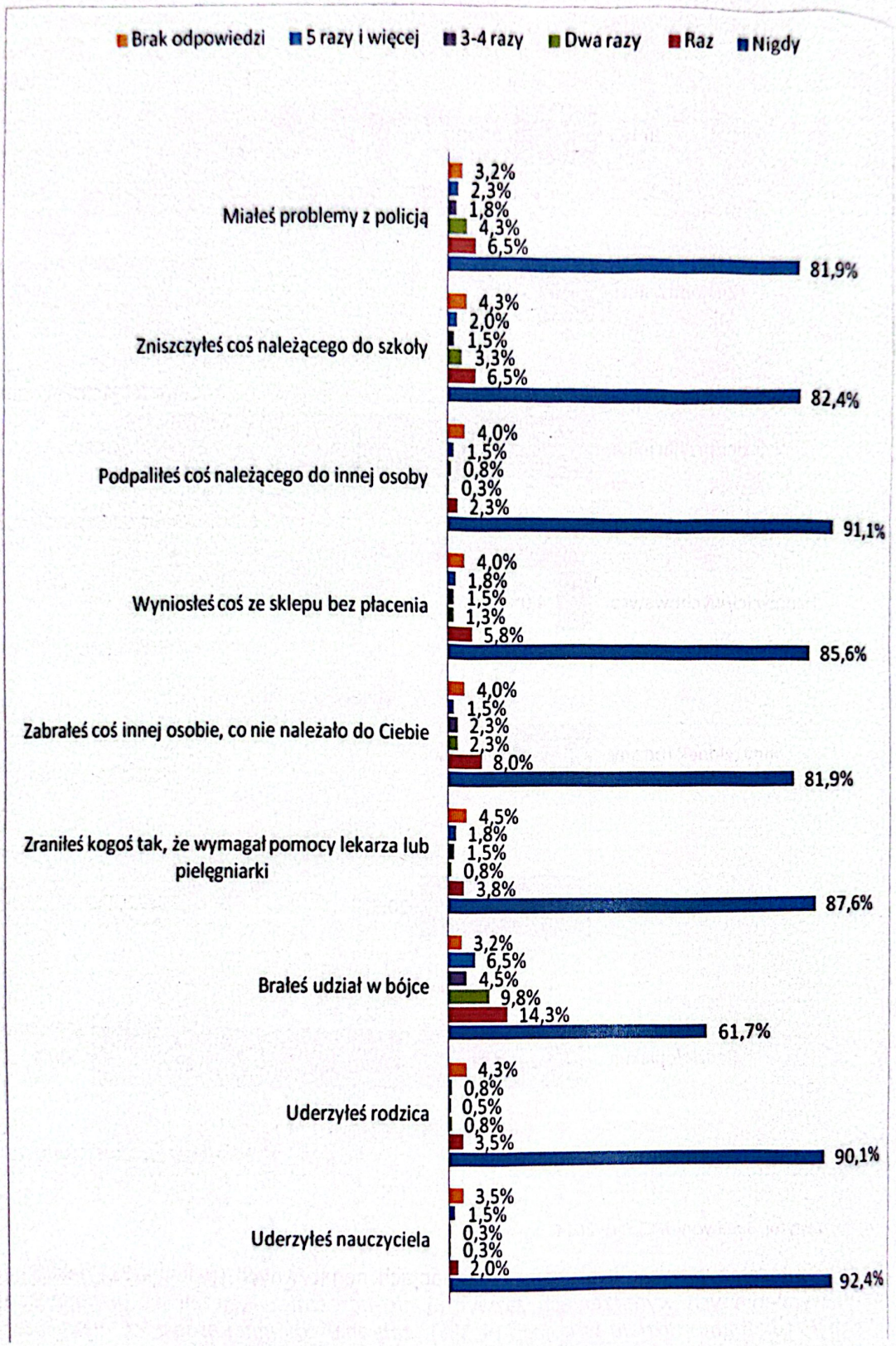

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Myśli samobójcze *5 lub więcej razy* miał co dziesiąty badany – 10,3%, raz – 9,0%, *prób samookaleczenia* 5 lub więcej razy miało 7,8%, *raz* – 7,8% *uciec z domu na dłużej niż jeden dzień* zdarzyło się raz 5,8% badanych.

Rysunek 32. Częstotliwość wystąpienia zdarzeń, n=399.

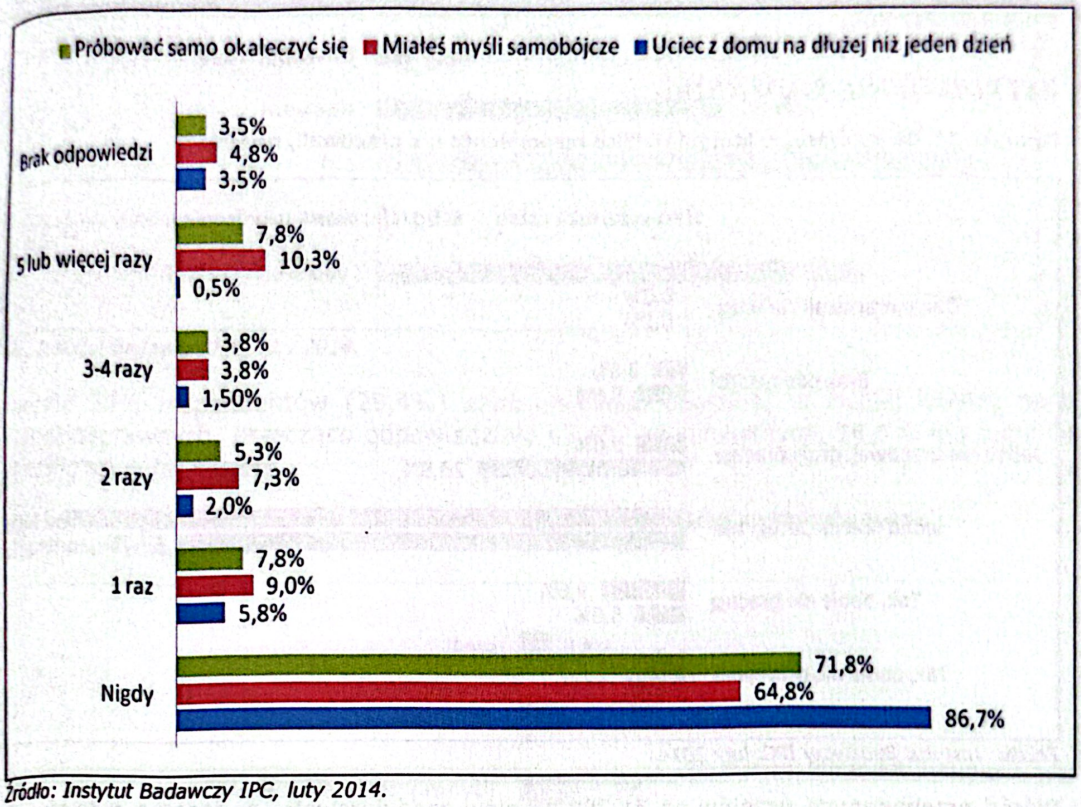

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

W badaniach zadano również pytanie o bardzo szeroko ostatnio omawianym wśród specjalistów zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom, czynniku problemowym jakim jest granie przez młodzież w gry hazardowe.

Rysunek 33. Granie w gry hazardowe, n=399.

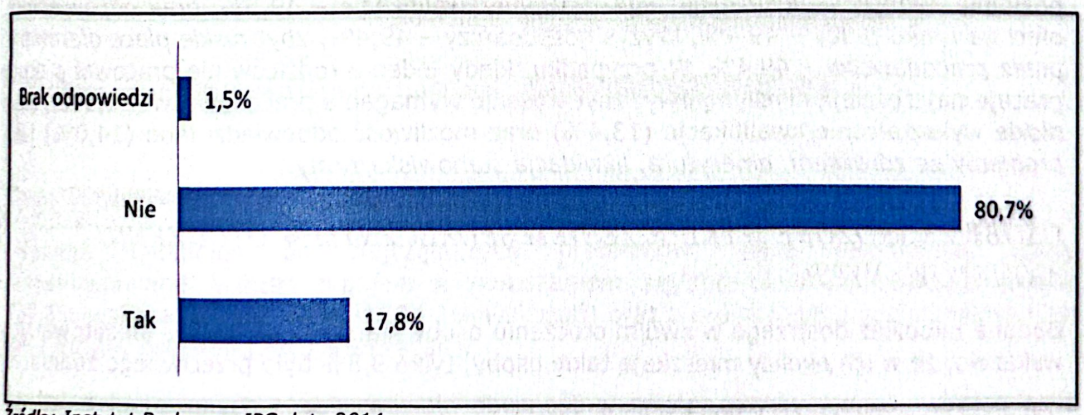

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Większość badanych *nie miała okazji grać* w gry hazardowe – 80,7%, *przyznało się* do tego 17,8% uczniów. W pytaniu o potrzebę postawienia coraz większej ilości pieniędzy, aż 6,8% uczniów przyznało się, że miało taką sytuację. Hazard jest oceniany niemalże na równi z uzależnieniami od narkotyków, skutki nałogowej gry mogą być równie dewastujące. Nałogowe granie ma charakter uzależnienia psychicznego i jest niezmiernie trudne w leczeniu.

ZATRUDNIENIE RODZICÓW

Rysunek 34. Okres czasu, w którym rodzice respondenta nie pracowali, n=196.

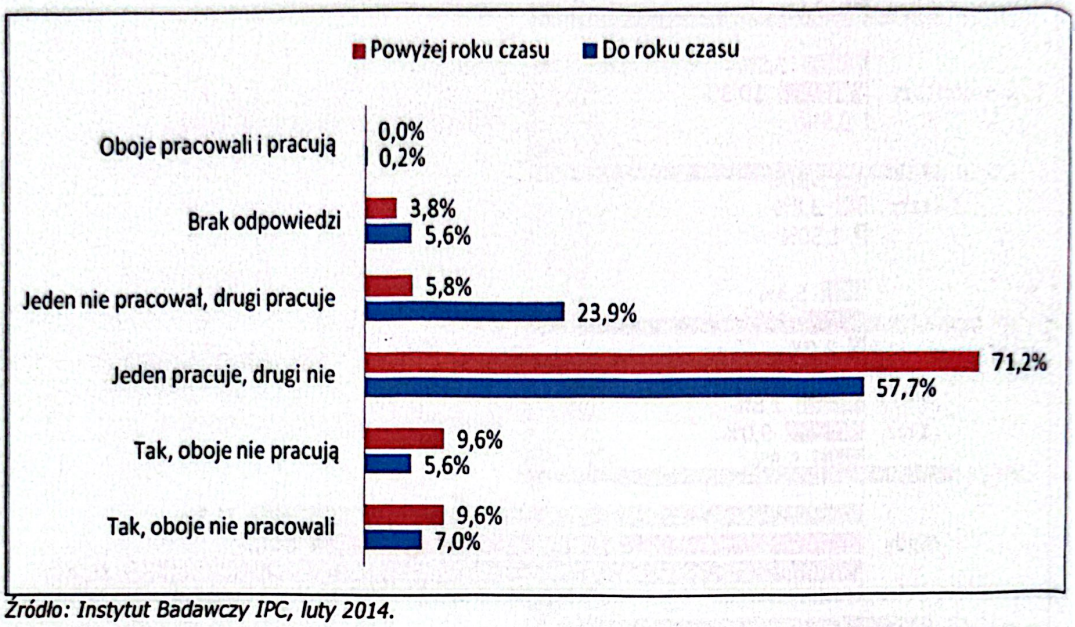

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Wśród przebadanych uczniów aż 71,2% uczniów zadeklarowało, że jeden z rodziców nie pracuje już od ponad roku, natomiast do roku czasu najczęściej jedno z rodziców nie pracowało a drugie pracowało – 57,7% wskazań.

Uczniowie zapytani o powody, dla których rodzice nie mogą znaleźć pracy odpowiadali, że w przypadku, kiedy jeden z rodziców pracuje a drugi nie, przyczyny są na podobnym poziomie ważności – *zbyt niskie wykształcenie/kwalifikacje* – 49,5%, *brak odpowiednich ofert na rynku pracy* – 49,4%, kryzys gospodarczy – 49,4%, *zbyt niskie płace oferowane przez pracodawców* – 49,4%. W przypadku, kiedy jeden z rodziców nie pracował a drugi pracuje najczęściej przyczyną były: zbyt wysokie wymagania pracodawców (13,5%), zbyt niskie wykształcenie/kwalifikacje (13,4%) oraz możliwość odpowiedzi inne (14,0%) jak: *problemy ze zdrowiem, emerytura, likwidacja stanowiska/firmy.*

OSOBY ZAGROŻONE WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM W OTOCZENIU ANKIETOWANYCH

Badana młodzież dostrzega w swoim otoczeniu osoby starsze, i aż 83/5% ankietowanych wskazało, że w ich okolicy mieszkają takie osoby, tylko 9,8% było przeciwnego zdania.

Zdaniem respondentów, którzy w swoim otoczeniu (budynku, ulicy, osiedlu, miejscowości) zaobserwowali obecność osób starszych do największych problemów takich osób należą: *problemy ze zdrowiem* (84,4% wskazań), *samotność* (59,7% wskazań),

brak pieniędzy (53,6% odpowiedzi) oraz *nieumiejętność zrozumienia nowinek technicznych* (51,7%).

Rysunek 35. Zamieszkiwanie w okolicy respondenta (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) osób niepełnosprawnych, n=399.

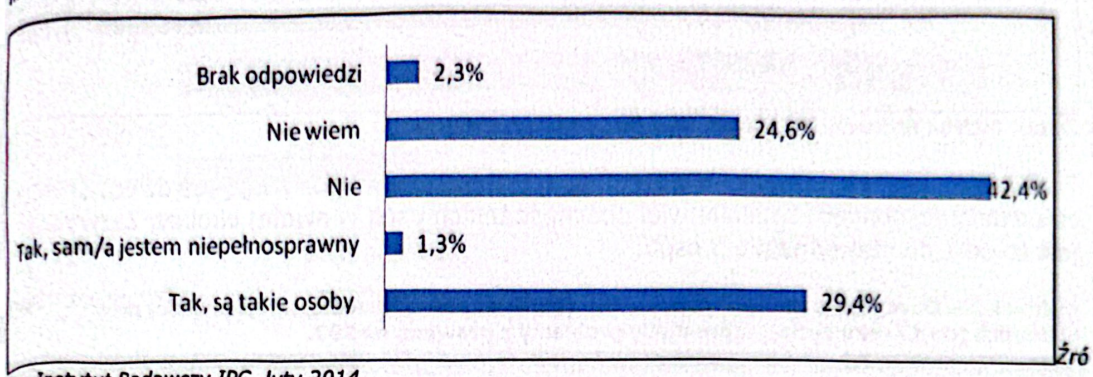

Źródło: *Instytut Badawczy IPC, luty 2014.*

Niecałe 30% respondentów (29,4%) *zaobserwowało* obecność w swojej okolicy osób niepełnosprawnych, *przecząco* odpowiedziało 42,4% ankietowanych, 24,6% *nie potrafiło określić się w tej kwestii*.

Rysunek 36. Z jakimi problemami zdaniem respondentów najczęściej stykają się osoby niepełnosprawne, n=399.

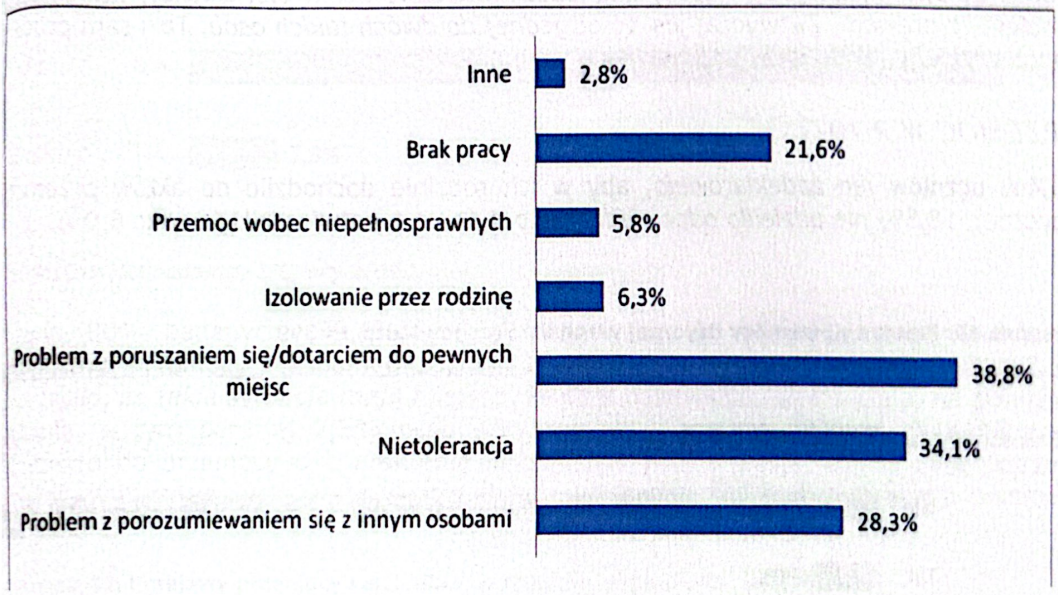

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Zdaniem badanych do najczęstszych problemów, jakie napotykają osoby niepełnosprawne należą: *problem z poruszaniem się/dotarciem do pewnych miejsc* (38,8% wskazań), *nietolerancją* (34,1% wskazań) oraz z *problemem z porozumiewaniem się z innymi osobami* (28,3% wskazań).

19,3% ankietowanych zaobserwowało obecność w swojej okolicy *jednej - dwóch osób* unikanych przez rodzinę/sąsiadów, 3,5% zauważyło *dużo takich osób* a *brak osób unikanych* w swojej okolicy zadeklarowało 73,9%.

Rysunek 37. Obecność w okolicy respondenta (miejscowość, budynek, ulica, osiedle) osób nieletnich, które mają już dzieci, n=399.

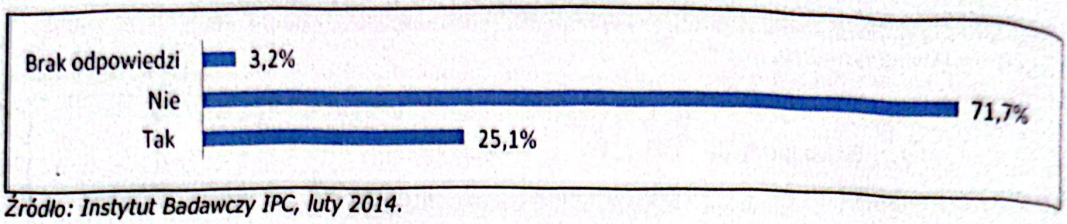

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

71,7% nie wskazało w swojej okolicy osób nieletnich, które posiadają już dzieci, średnio co czwarty respondent zadeklarował obecność takich osób w swojej okolicy. Zazwyczaj jest to od 1 do maksymalnie 3 osób.

Rysunek 38. Obecność w okolicy respondenta (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) osób nieletnich (do 17 roku życia), które miały problemy z prawem, n=399.

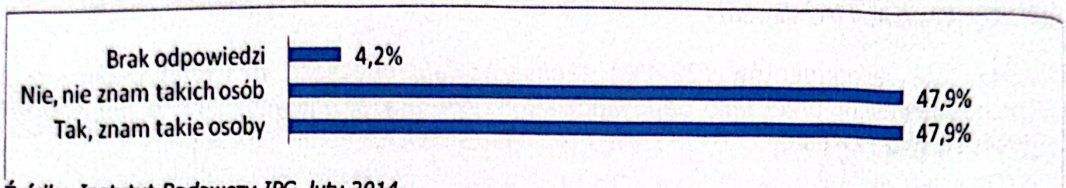

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Prawie połowa badanych (47,9%) *zna* osoby nieletnie ze swojej okolicy, które miały problemy z prawem. Zazwyczaj jest to od *jednej do dwóch takich osób*. Taki sam procent *zaprzeczył, aby* takie osoby przebywały w jego najbliższym otoczeniu.

PRZEMOC W RODZINIE

75,4% uczniów *nie zadeklarowało*, aby w ich rodzinie dochodziło do aktów przemocy fizycznej, 18,5% *nie udzieliło odpowiedzi* na to pytanie a *potwierdziło je* tylko 6,0%.

Rysunek 39. Przejawy przemocy fizycznej w rodzinie respondenta, n=399.

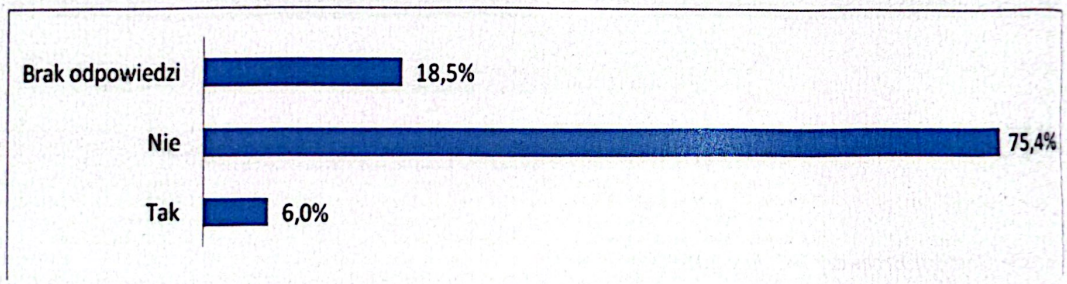

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

63,7% uczniów *nie zadeklarowało*, aby w ich rodzinie dochodziło do aktów przemocy słownej, 17,3% *nie udzieliło odpowiedzi* na to pytanie, co piąty badany *przyznał się* do takich sytuacji (19,0%).

Rysunek 40. Przejawy przemocy słownej w rodzinie respondenta, n=399.

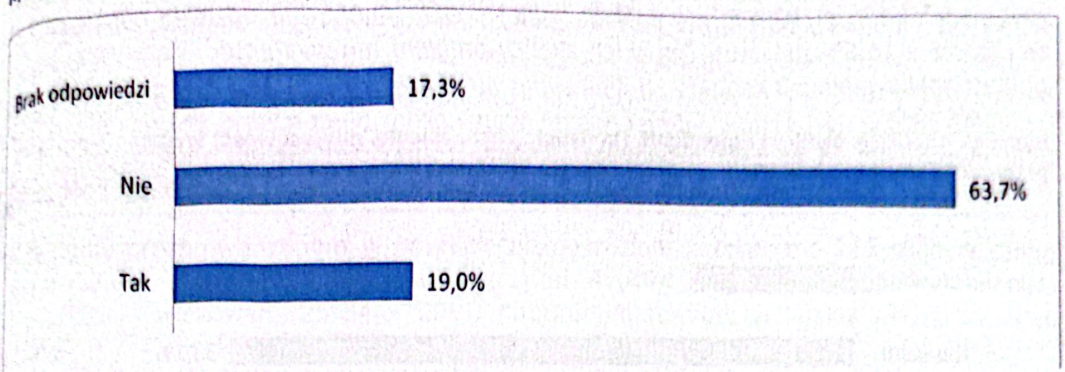

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

74,2% uczniów *nie przyznaje się*, aby w ich rodzinie dochodziło do aktów przemocy psychicznej, 18,0% *nie udzieliło odpowiedzi* na to pytanie 7,8% respondentów *przyznało się* do takich sytuacji.

Rysunek 41. Przejawy przemocy psychicznej w rodzinie respondenta, n=399.

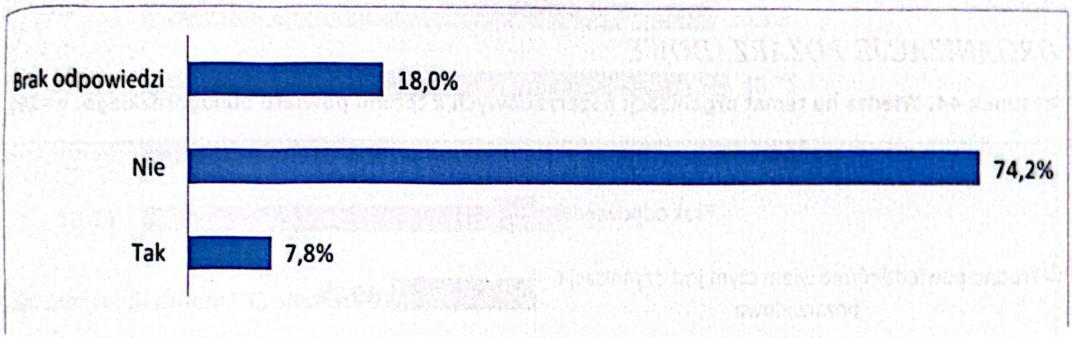

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

Prawie 80% badanych (79,4%) *nie deklaruje*, aby w ich rodzinie dochodziło do przejawów przemocy seksualnej, 18,1% *nie udzieliło odpowiedzi* na to pytanie a 2,5% *przyznało, że takie sytuacje mają miejsce*. Procent odpowiedzi twierdzących na powyższe pytania, a tym bardziej 2,5% osób przyznających, że dochodziło w ich najbliższym otoczeniu do przemocy o charakterze seksualnym wskazuje na bardzo dużą potrzebę działań profilaktycznych w środowisku szkolnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rysunek 42. Przejawy przemocy seksualnej w rodzinie respondenta, n=399.

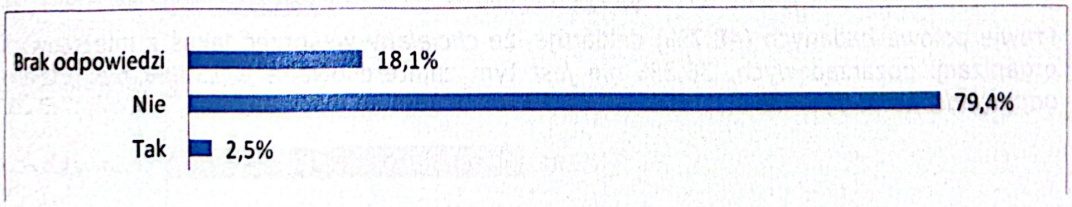

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

W swoim sąsiedztwie natomiast ponad 40% badanych *nie zaobserwowało* problemu przemocy domowej, 33,1% *nie posiada takiej wiedzy*, 9,0% *nie udzieliło odpowiedzi* na to pytanie a 16,5% deklaruje, że w ich okolicy *problem ten występuje*. Zazwyczaj jest to od 1 do maksymalnie 3 osób.

Rysunek 43. Czy w okolicy respondenta (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) występuje problem przemocy domowej?, n=399.

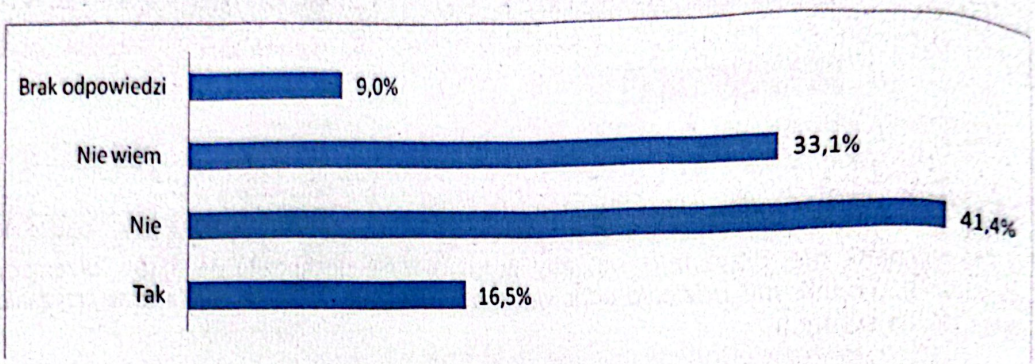

Źródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

Rysunek 44. Wiedza na temat organizacji pozarządowych z terenu powiatu białogardzkiego, n=399.

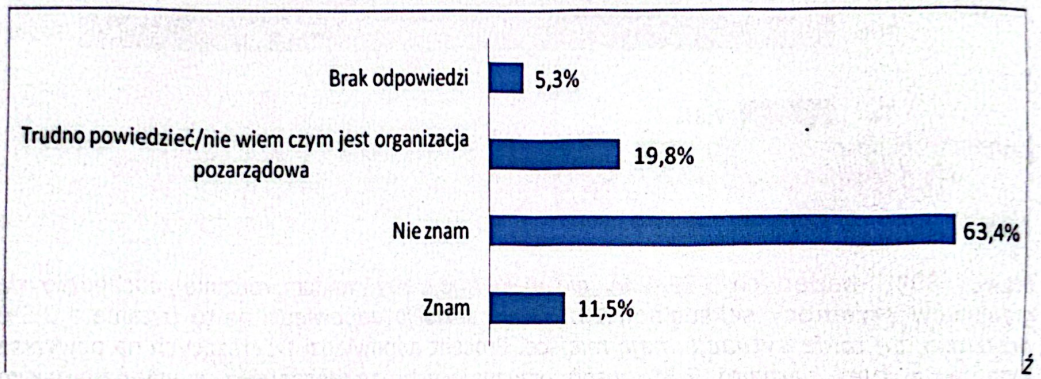

ródło: Instytut Badawczy IPC, luty 2014.

63,4% ankietowanych *nie posiada wiedzy* na temat organizacji pozarządowych z terenu powiatu białogardzkiego, 19,8% *nie wie czym jest organizacja pozarządowa*, 11,5% *zna* takie organizacje a 5,3% *nie udzieliło odpowiedzi* na to pytanie. Do organizacji, które respondenci znają należały: *PCK, Caritas, Alter, WOŚP, MOPS.*

Prawie połowa badanych (48,7%) deklaruje, że *chciałaby* wesprzeć jakąś z miejscowych organizacji pozarządowych, 36,3% *nie jest* tym zainteresowana a 15,0% *nie udzieliło odpowiedzi* na to pytanie.

BADANIE ILOŚCIOWE WŚRÓD OSÓB DOROSŁYCH

Badanie to wykonano przy wykorzystaniu techniki CATI (Computer Assisted Telephone Interview), czyli komputerowo wspomaganego wywiadu telefonicznego. Jest to powszechnie stosowana metoda zbierania informacji ilościowych. Metoda ta pozwala na relatywnie szybkie przebadanie dużej grupy respondentów, którzy najczęściej dobierani są losowo poprzez losowe tworzenie numerów telefonów, metoda ta nosi nazwę RDD (Random Digit Dial).

W badaniu przeprowadzonym w powiecie białogardzkim przebadano 215 osób, z czego blisko 52,6% stanowiły kobiety a mężczyźni 47,4%. Najwięcej respondentów było w przedziale wiekowym 25-34 - 20%, najmniej natomiast w wieku 18-24 bo tylko 12,1%.

Rysunek 45.Wiek, n=215.

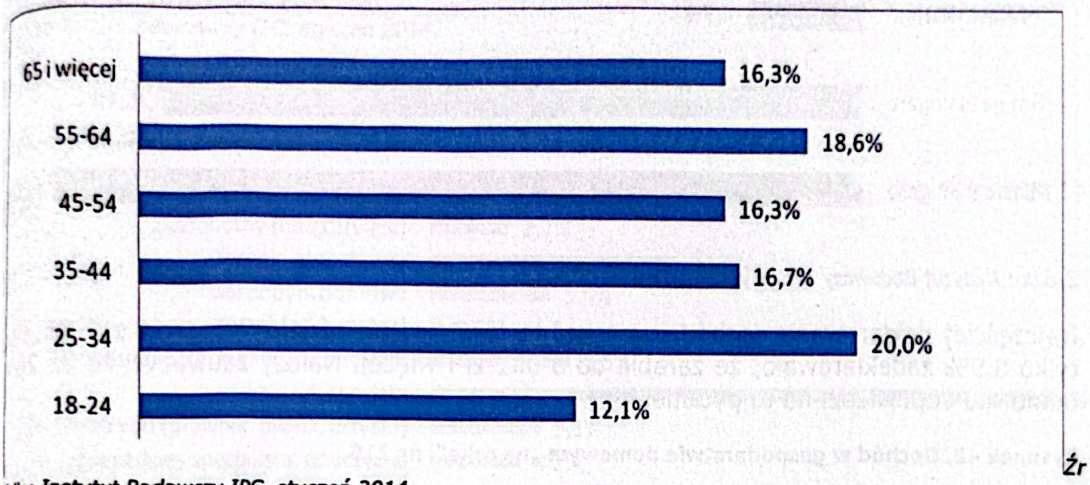

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Najwięcej było osób o wykształceniu średnim – 40% najmniej o wykształceniu gimnazjalnym.

Rysunek 46.Wykształcenie, n=215.

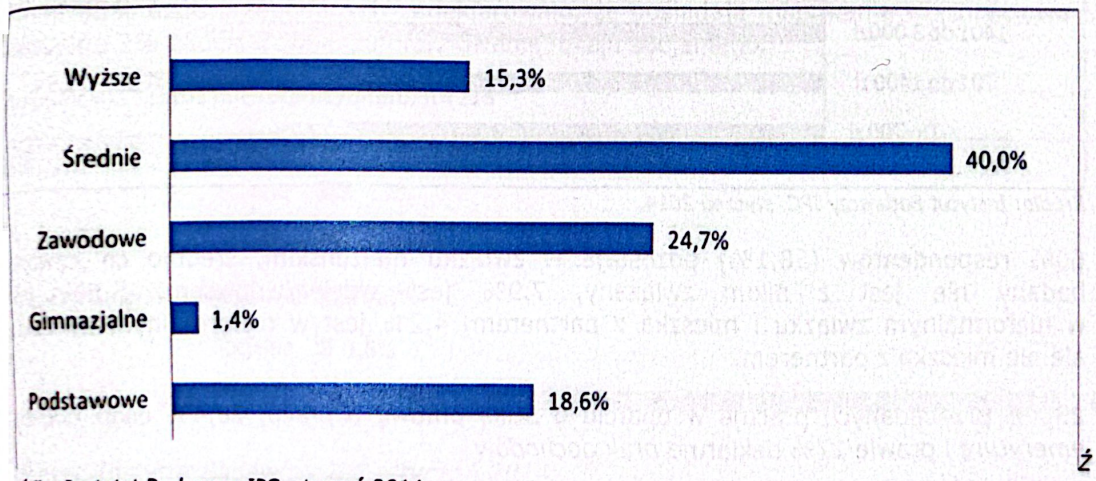

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Największą grupę badanych stanowili mieszkańcy miasta Białogard - 33% najmniej badanych było z miasta Karlino 4,7%.

Rysunek 47.Miejsce zamieszkania, n=215.

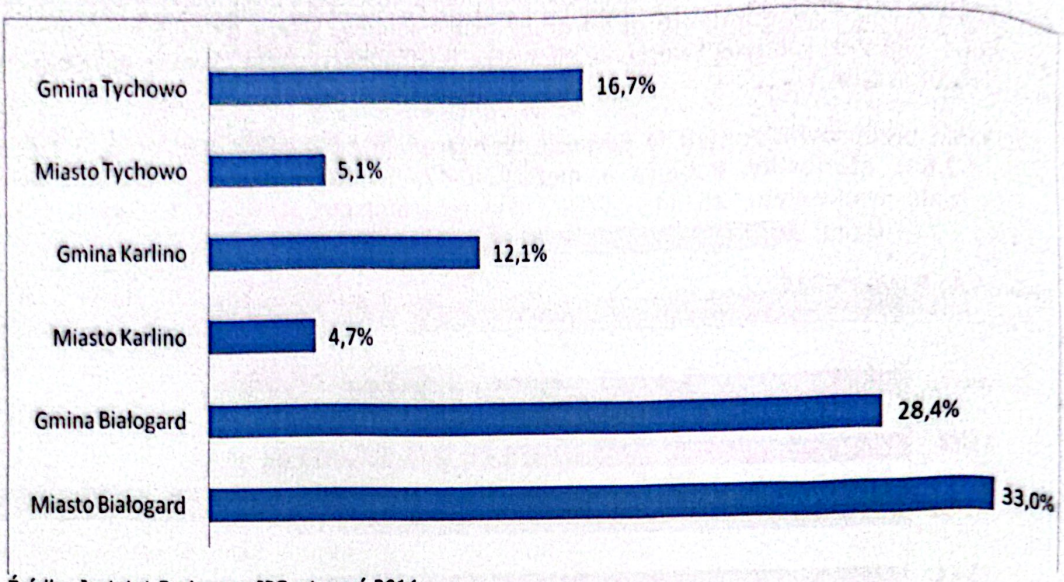

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Najczęściej deklarowany dochód „na rękę" to kwota w przedziale 701-1400 zł - 26,5%, tylko 8,9% zadeklarowało, że zarabia od 3 001 zł i więcej. Należy zauważyć, że aż 26% odmówiło odpowiedzi na to pytanie.

Rysunek 48. Dochód w gospodarstwie domowym „na rękę", n=215.

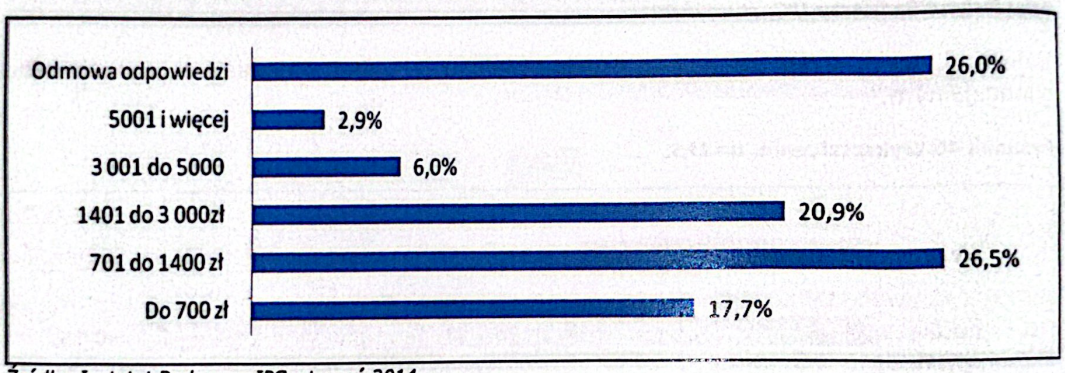

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

60% respondentów (58,1%) pozostaje w związku małżeńskim, średnio co czwarty badany nie jest z nikim związany, 7,9% jest wdową/wdowcem, 5,6% jest w nieformalnym związku i mieszka z partnerem, 4,2% jest w nieformalnym związku, ale nie mieszka z partnerem.

23,7% przebadanych pracuje w oparciu o *Stałą umowę o prace*, 28,4% osób pobiera *emeryturę* i prawie 17% deklaruje *brak dochodów*.

Rysunek 49. Sytuacja ekonomiczna, n=215.

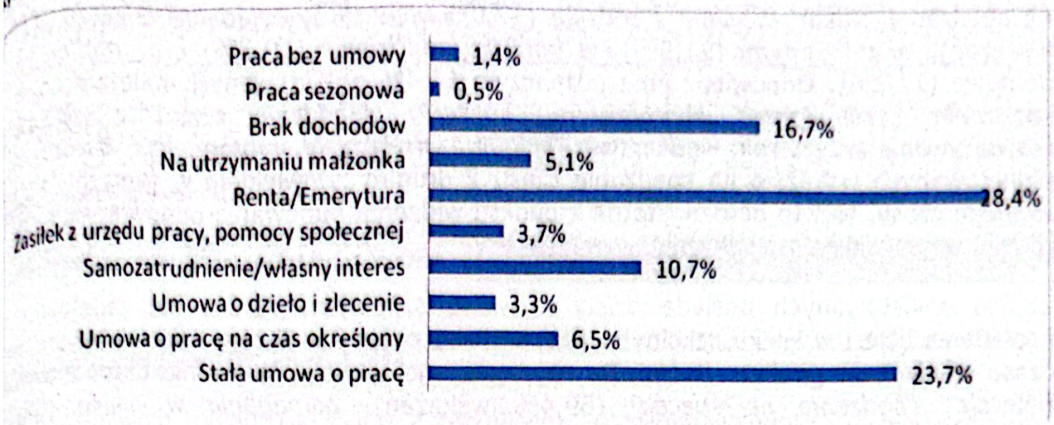

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Respondenci reprezentowali następujące grupy zawodowe:

Rysunek 50.Grupa zawodowa, n=215.

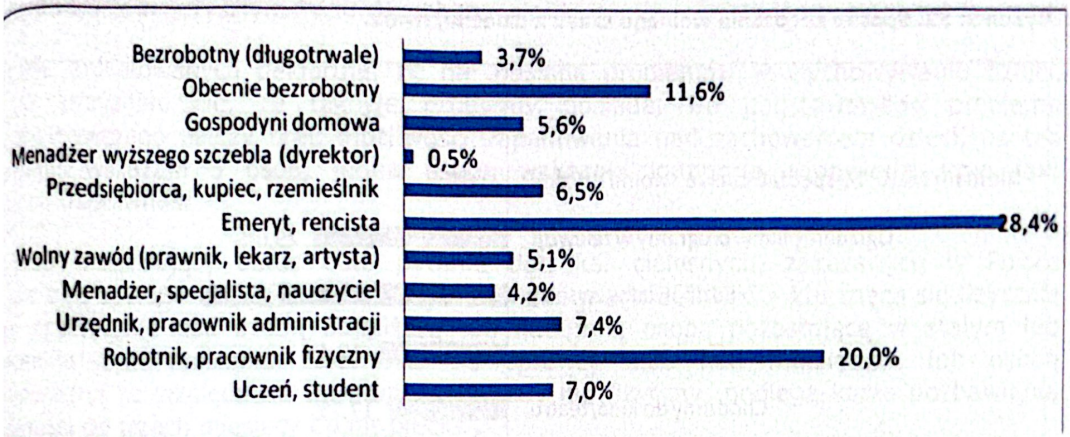

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Ponad 85% osób przebadanych zadeklarowało, że posiadają mieszkania własnościowe a niespełna 2% zadeklarowało zamieszkiwanie lokalu socjalnego.

Rysunek 51. Status mieszkania/domu, n=215

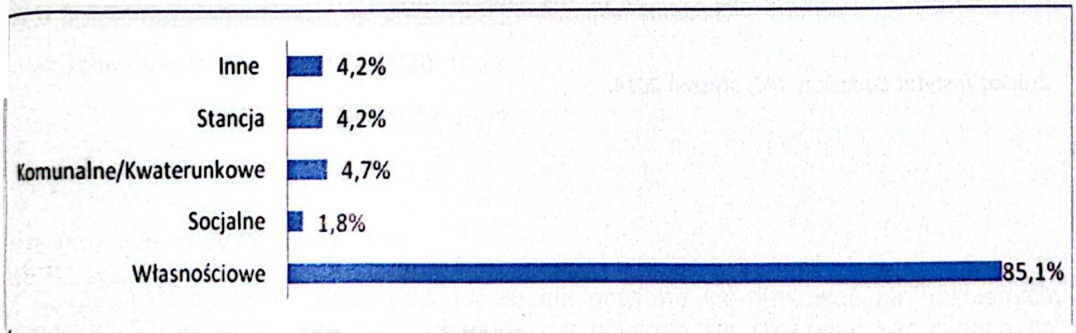

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Respondentów zapytano o sposób spędzania wolnego czasu, najczęściej wskazywali oni na spędzanie czasu: *wspólnie z rodziną* (47,0% wskazań), *oglądanie telewizji* (27,4% wskazań), *ze znajomymi* (21,9%), *w ogródku/na działce* (19,5%) oraz *drobne prace domowe* (17,2%). Odpowiedź inne odznaczyło 14,4% ankietowanych należało do nich: *spędzanie czasu przed komputerem, spacery, spędzanie czasu z dzieckiem, rozwiązywanie krzyżówek, wędkarstwo, kulinaria, malarstwo, motoryzacja.* Bardzo wielu ankietowanych wskazało na spędzanie czasu z drugim człowiekiem w ramach swojego wolnego czasu, jest to bardzo istotne z punktu widzenia budowania odpowiednich relacji rodzinnych a także sąsiedzkich.

28,8% ankietowanych posiada *dzieci w wieku szkolnym*, 71,2% nie zadeklarowało posiadania dzieci w wieku szkolnym. Respondenci przedstawili obraz sposobu spędzania czasu wolnego ze swoimi dziećmi. Do najczęstszego sposobu spędzania czasu z dziećmi należało: *chodzenie na spacery* (69,4% wskazań), *pomaganie w nauce* (56,5% wskazań), *rozmowa z dziećmi* (46,8%), *wychodzenie razem na podwórko* (41,9% wskazań), *wyjazd za miasto* (21,0% wskazań), *chodzenie na wspólne zakupy* (19,4% wskazań), *wyjścia do kina/teatru* (17,7% wskazań). *Inne* sposoby odznaczyło 16,1% respondentów, należały do nich: *gry planszowe, wspólne słuchanie muzyki, zabawa, sport oraz brak spędzania wolnego czasu z dziećmi.*

Rysunek 52. Sposób spędzania wolnego czasu z dziećmi, n=62.

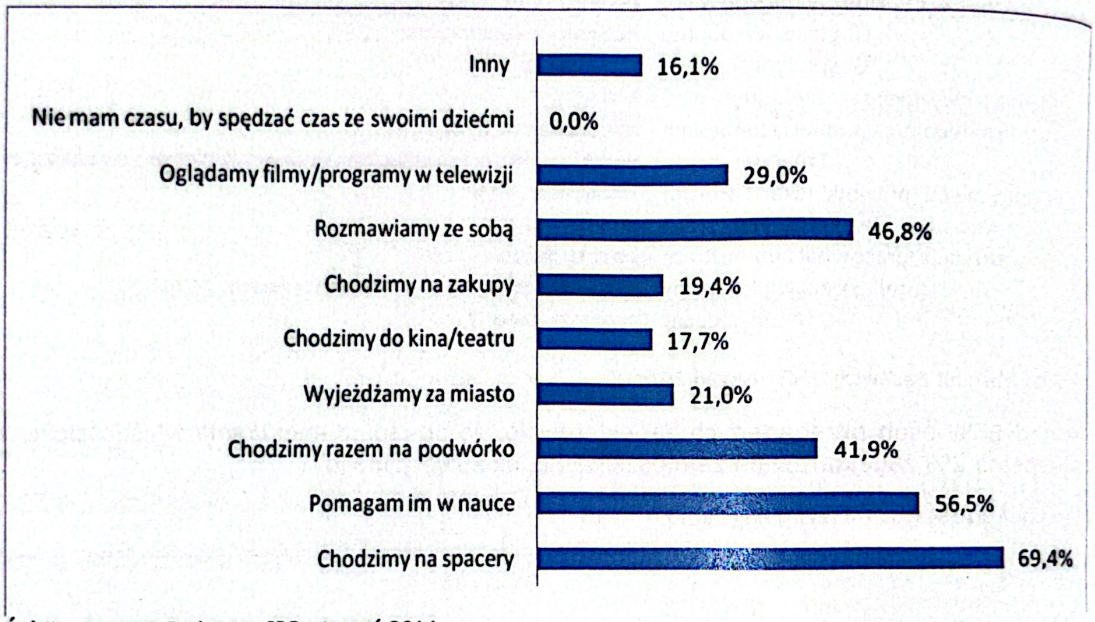

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Rysunek 53. Sposób wychowania dzieci, n=62

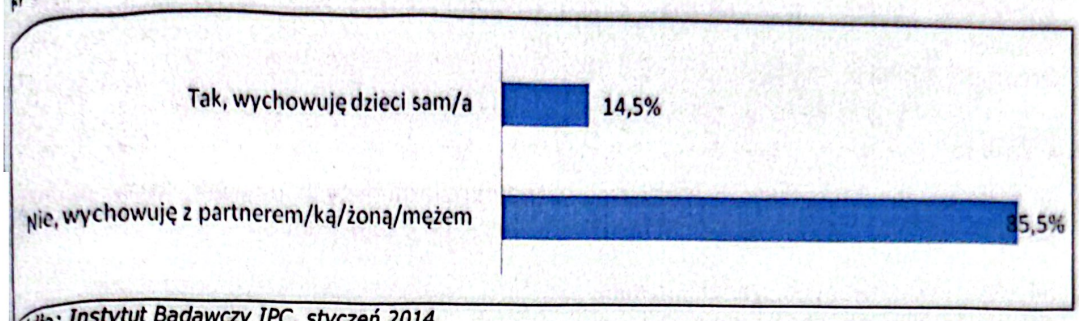

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

85,5% badanych wychowuje dzieci *z partnerem/ współmałżonkiem* a 14,5% *wychowuje dzieci samotnie*. W tym przypadku na osobach samotnie wychowujących dzieci spoczywa bardzo duże brzemię, prócz odpowiedzialności za gospodarstwo domowe, spoczywa na nich obowiązek wychowania i opieki nad dzieckiem/dziećmi w pojedynkę. Dodatkowym czynnikiem mogącym wpływać na powstanie problemów wychowawczych to trwający konflikt pomiędzy rozwodzącymi się rodzicami, którego wspomnienia mogą towarzyszyć dziecku także w przyszłym życiu dorosłym.

91,9% ankietowanych deklaruje, że nie posiada problemów w wychowywaniu dzieci, 8,1% przyznało się, że takowe problemy posiada. Do podstawowego problemu wychowawczego należy brak możliwości zapanowania nad zachowaniem dzieci, na ten czynnik wskazało 5 osób, jedna osoba wskazała kategorię odpowiedzi inne jak: niepełnosprawność.

Bardzo interesujący obraz dało pytanie dot. kar cielesnych, zakazanych w Polsce (uważane za znęcanie się nad rodziną, omówione w art. 207 K.K. - kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat pięciu.)

Rysunek 54. Przekonanie o stosowaniu kar cielesnych wobec dzieci, n=215

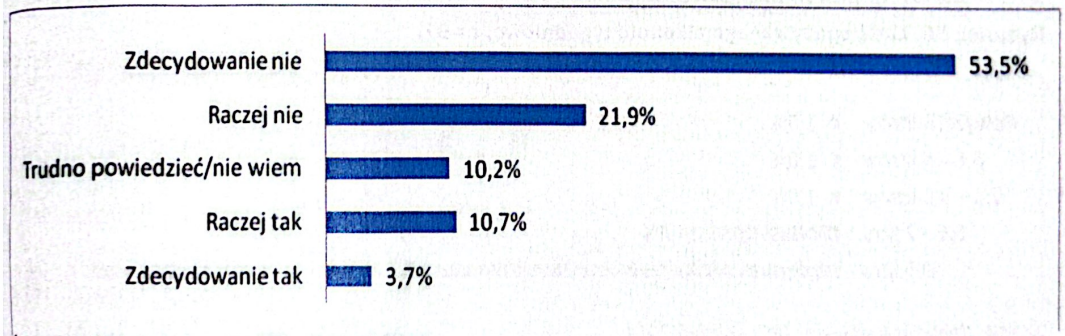

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Aż 73,4% ankietowanych odpowiedziało, że nie powinno się stosować kar cielesnych, z czego aż 53,5% uważa, że *zdecydowanie nie powinno* się stosować kar cielesnych. Wciąż jednak dla prawie 15% ankietowanych stosowanie kar cielesnych nie wydaje się czymś, czego robić się nie powinno. Pomimo tego jednak tylko 4,8% respondentów deklaruje, że stosuje kary cielesnych wobec dzieci.

Podobnie sytuacja wygląda w przypadku pytania o występowanie sytuacji przemocowych w otoczeniu rodzinnym, 5,6% respondentów wskazało, że w ich otoczeniu rodzinnym występują sytuacje przemocowe. Żaden respondent nie wskazał sytuacji przemocy seksualnej, natomiast 1,4% wskazało na przejawy przemocy psychicznej, 2,3% przemocy słownej i 1.9% na przemoc fizyczną.

UŻYWKI

W badaniu zapytano także o korzystanie z najpopularniejszych używek, które podobnie jak wiele substancji zakazanych mogą doprowadzić do uzależnienia.

54,9% ankietowanych zadeklarowało, że *nie spożywa alkoholu*, pozostałe 45,1% przyznało się do spożywania alkoholu. Osoby, które pozytywnie odpowiedziały na powyższe pytanie określiły również częstotliwość spożywania przez siebie alkoholu.

Rysunek 55. Częstotliwość spożywania alkoholu, n=97.

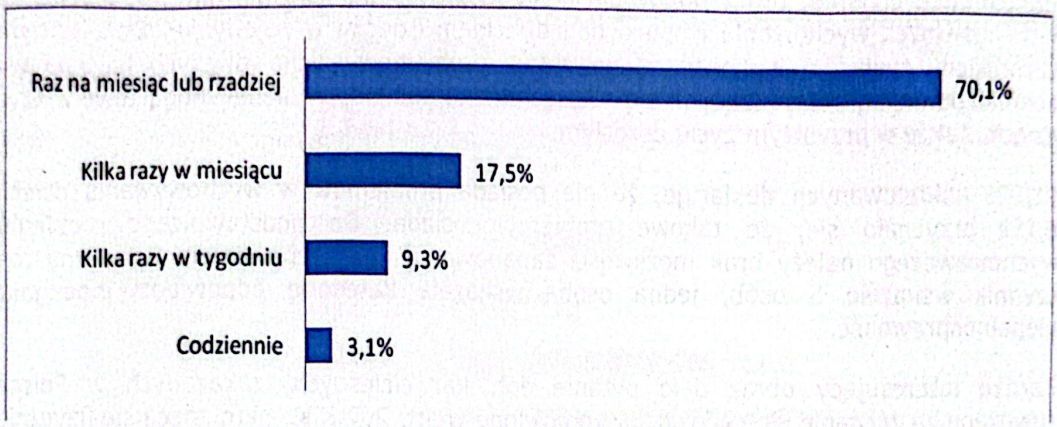

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

12,4% spośród osób spożywających alkohol zadeklarowało, że spożywa alkohol kilka razy w tygodniu w tym codziennie 3,1% wszystkich pijących. Badani określili też ilość spożywanego alkoholu w ciągu tygodnia, większość przebadanych, bo aż 82,6% spożywa do *0,5 litra a tygodniowo*, *powyżej 5 litrów tygodniowo* wskazał tylko 1%.

Rysunek 56. Ilość spożywanego alkoholu tygodniowo, n=97.

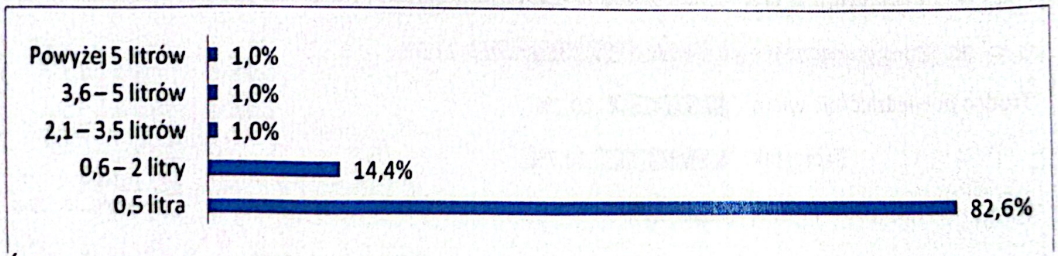

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Co czwarty badany pali papierosy, 74,4% ankietowanych zadeklarowało, że nie pali papierosów. Wśród tych, którzy palą papierosy 61,8% zadeklarowało, że pali nałogowo.

Rysunek 57. Częstotliwość palenia papierosów, n=55

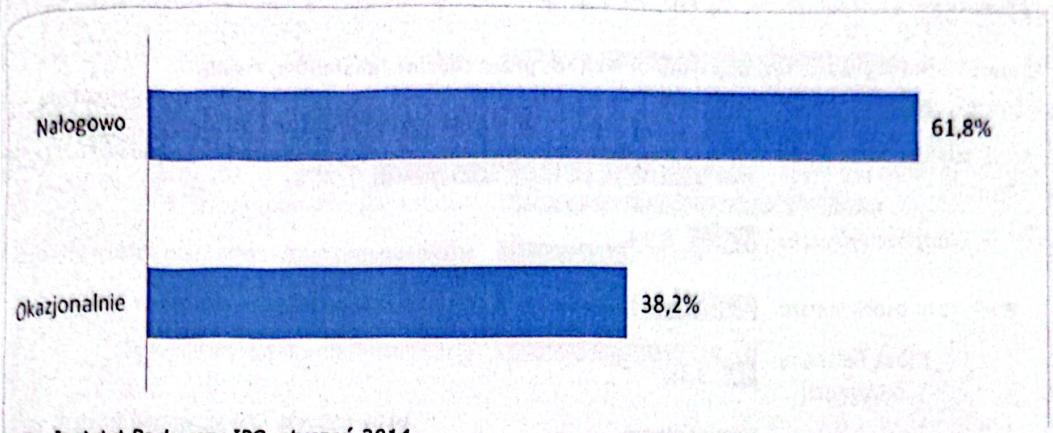

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Wśród ankietowanych, żaden nie przyznał się do zażywania narkotyków, odpowiedź negatywna na *pytanie czy zażywa narkotyki* wynosiła 100%.

NAJBLIŻSZE OTOCZENIE RESPONDENTA

Na pytanie czy respondent wie o nosicielu wirusa HIV/AIDS niecały procent wskazał, że w jej otoczeniu jest jedna bądź dwie takie osoby, a 91,7% ankietowanych jednoznacznie zadeklarowało, że nie ma takiej osoby.

W przypadku pytania o osoby karane w najbliższym otoczeniu rozłożenie odpowiedzi było inne, i już prawie 13,6% respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie, z czego 3,4% stwierdziło, że jest jedna bądź dwie takie osoby a 0,5% stwierdziło respondentów zadeklarowało, że sami przynależą do tej grupy.

Rysunek 58. Obecność w otoczeniu osób karanych, n=215.

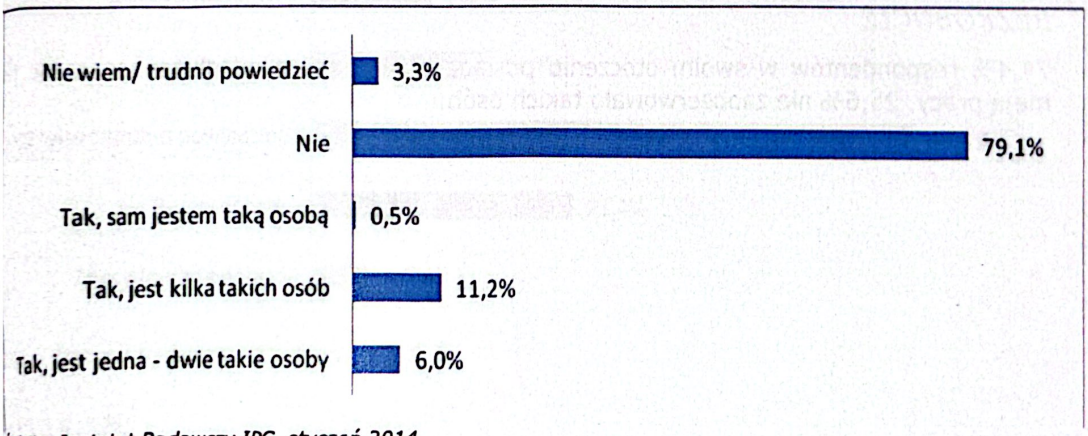

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Bardzo podobnie sytuacja wygląda w sprawie osób unikanych w najbliższym otoczeniu respondenta, 86,4% respondentów nie zaobserwowało w swoim otoczeniu osób unikanych przez rodzinę/sąsiadów, 8,4% wskazało tu *jedną, dwie* takie osoby, 4,7% *dużo takich osób* a 0,5% przyznało się, że należy do grona osób unikanych. Respondenci określili przyczyny sytuacji osób unikanych przez rodzinę/sąsiadów, aż w 62% sytuacja związana była z alkoholem i 37,9% osób wskazało *inną przyczynę*, w tej kategorii

zawierają się takie cechy jak: *depresja, ciężki charakter, ogólnie rozumiana patologia, samotność.*

Rysunek 59. Przyczyna sytuacji osób unikanych przez rodzinę/sąsiadów, n=29.

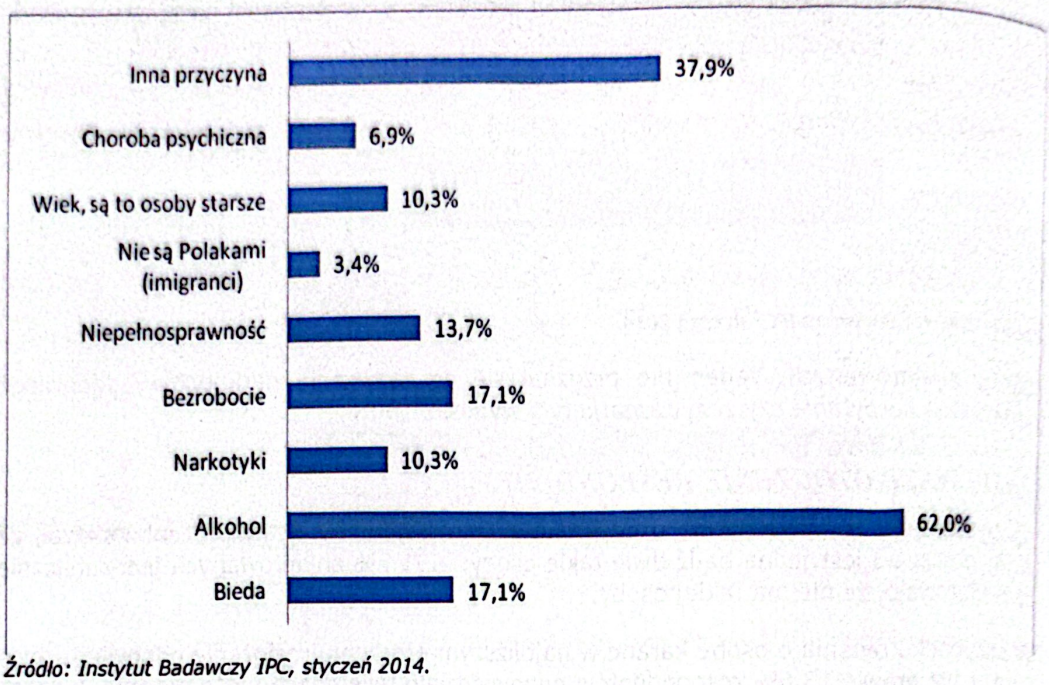

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Bardzo ciekawą kwestią jest wskazanie przez 34,2% ankietowanych takich kategorii jak bieda i bezrobocie oraz niepełnosprawność, na którą zwróciło uwagę aż 13,7% respondentów.

BEZROBOCIE

74,4% respondentów w swoim otoczeniu posiada osoby, które od dłuższego czasu nie mają pracy, 25,6% nie zaobserwowało takich osób.

Rysunek 60. Przyczyny braku pracy u osób bezrobotnych, n=160.

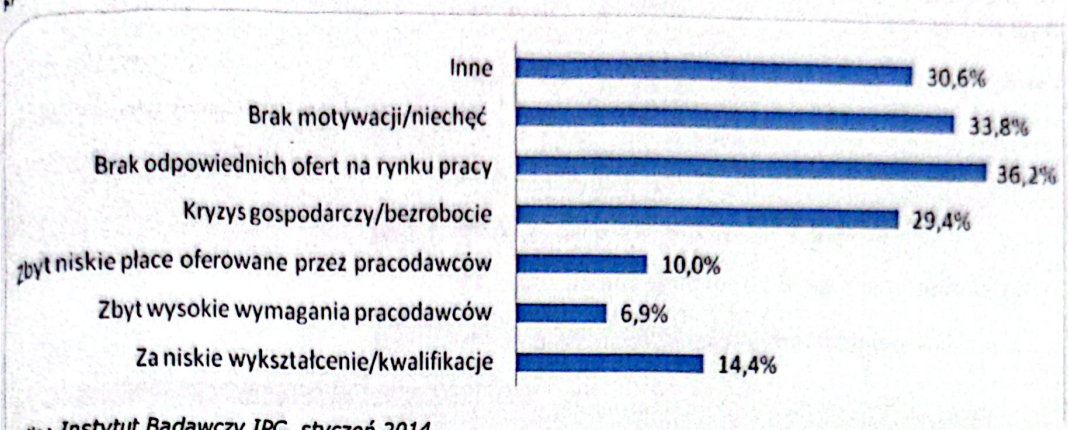

Źródło: *Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.*

Respondentów zapytano o to, czemu takie osoby nie posiadają zatrudnienia, do najczęściej wymienianych przyczyn należały: brak odpowiednich ofert na rynku pracy (33,8% wskazań), brak motywacji/niechęć (33,8% wskazań), kryzys gospodarczy/bezrobocie (29,4%), za niskie wykształcenie/kwalifikacje (14,4%). Wysoką liczbę wskazań posiadała również kategoria odpowiedzi inne (30,6%): zła polityka państwa, wiek, zły stan zdrowia, niedogodności w dojeździe do pracy, alkoholizm, brak znajomości, koszty pracy.

Prawie połowa respondentów nie była w stanie ocenić pracy Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie, nie mniej 26,1% ankietowanych oceniło dobrze a 24,2% źle oceniło działalność PUP (w tym 9,8% oceniło *zdecydowanie źle.*

Rysunek 61. Ocena Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie, n=215

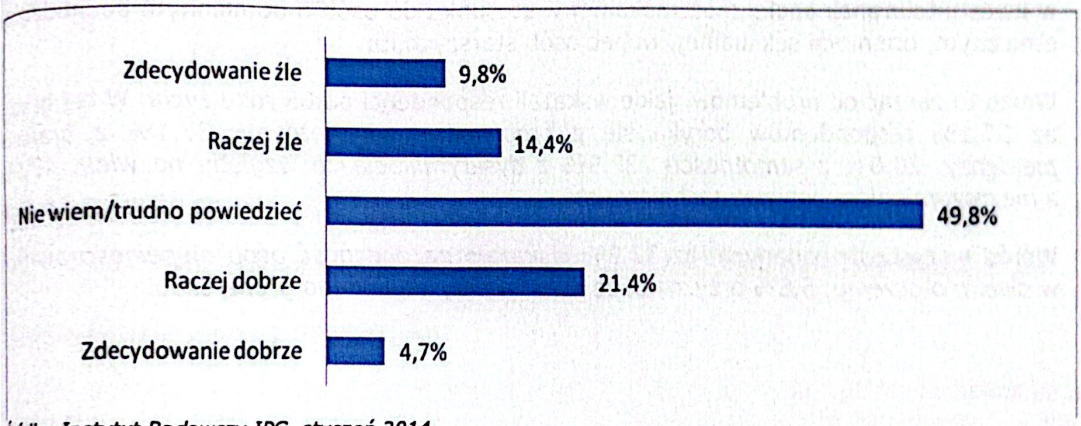

Źródło: *Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.*

MIGRACJE

W perspektywie kraju jest to bardzo istotny czynnik oddziałujący na sytuację społeczną, w czasach, gdy za pracą wyjechało z Polski wielu młodych ludzi badanie takich tendencji wydaje się tym bardziej istotne. Dotyka to bezpośrednio jednego z częściej omawianych wśród pedagogów i psychologów zjawiska, jakim jest tzw. Eurosieroctwo – sytuacja, gdy jeden lub oboje rodzice wyjeżdżają z kraju w poszukiwaniu pracy. Ludzie ci wyjeżdżają pozostawiając swoje dzieci w kraju, pod opieką współmałżonka, dziadków, dalszej rodziny a nawet zupełnie same.

W przypadku badanego powiatu, wśród respondentów niespełna 3% deklaruje chęć wyjazdu za granicę.

Rysunek 62. Chęć zmiany miejsca zamieszkania, n=215.

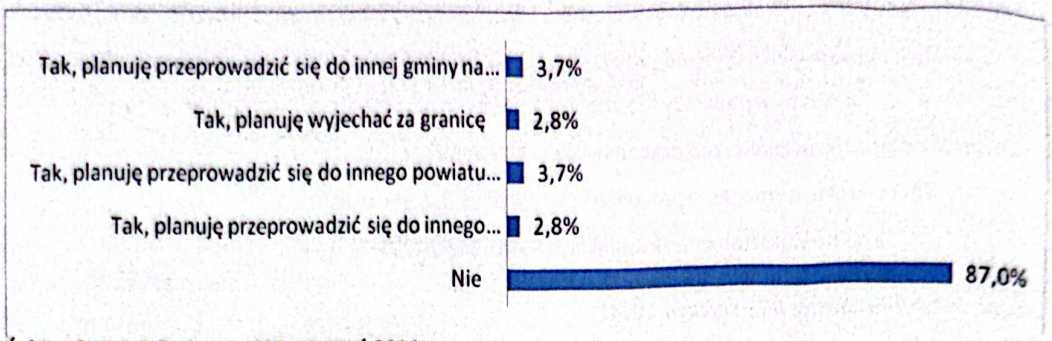

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

87,0% respondentów *nie zadeklarowało chęci zmiany zamieszkania*, 3,7% planuje przeprowadzić się do *innej gminy na terenie powiatu*, ten sam procent planuje przeprowadzić się do *innego powiatu na terenie województwa zachodniopomorskiego* a 2,8% planuje *przeprowadzić się do innego województwa*.

PROBLEMY SPOŁECZNE

Wśród problemów społecznych, jakie lokalni profesjonaliści z zakresu pomocy społecznej i przeciwdziałania problemom społecznym powinni kontrolować, aby działać możliwie najskuteczniej są takie kwestie jak: sytuacja osób niepełnosprawnych, narkomania, rodziny wielodzietne, ubóstwo, bezdomność, sytuacja osób z doświadczeniem choroby psychicznej. Dodatkowo bardzo istotne jest orientowanie się w kwestii tolerancji społeczności lokalnej w stosunku do osób o odmiennym pochodzeniu etnicznym, orientacji seksualnej, wobec osób starszych itp.

Warto tu zacząć od problemów, jakie wskazali respondenci po 65 roku życia. W tej grupie aż 57,1% respondentów boryka się z *problemami zdrowotnymi*, 37,1% *z brakiem pieniędzy*, 20,0% *z samotnością*, 22,9% *z dyskryminacją ze względu na wiek*, 42,9% *z niezrozumieniem nowinek technicznych*.

Wśród wszystkich badanych, aż 37,2% *wskazało na obecność osób niepełnosprawnych w swoim otoczeniu*, 5,6% przyznało, że *samo należy do takiego grona* osób.

Rysunek 63. Obecność w otoczeniu osób, które są niepełnosprawne lub długotrwale chorujące, n=215.

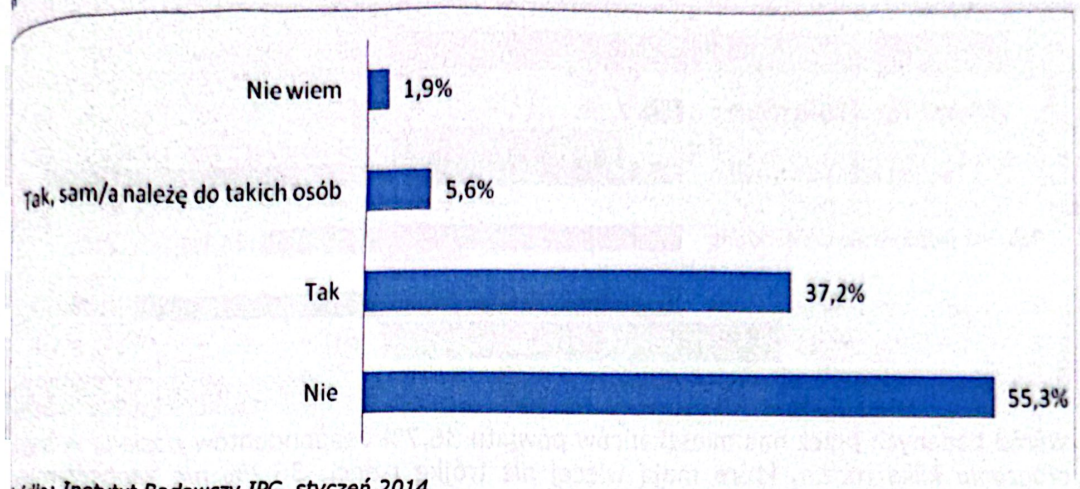

Źródło: *Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.*

Przemoc w rodzinie jest kwestią bardzo szeroko w ostatnich latach poruszaną i tak jak wcześniej wspomniano w niniejszym dokumencie, nowelizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadzono nową jakość w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nie zmienia to jednak faktu, że to poszczególni obywatele powinni czuć się w obowiązku do zgłaszania każdego przypadku przemocy w rodzinie.

Rysunek 64. Obecność w otoczeniu osób, które doświadczyły przemocy od osób bliskich, uzależnionych od substancji psychoaktywnych, n=215.

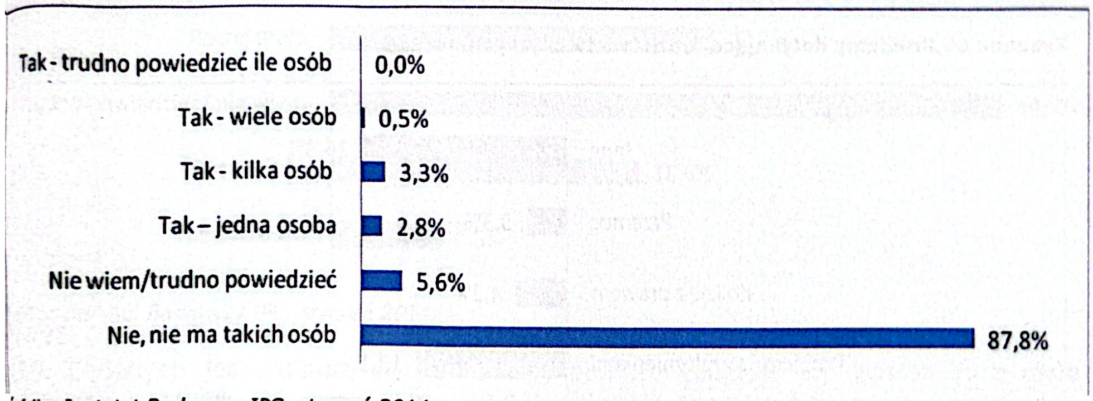

Źródło: *Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.*

87,8% ankietowanych *nie dostrzegło* w swoim otoczeniu osób, które doświadczyły przemocy od osób bliskich, uzależnionych od substancji psychoaktywnych, 3,3% wskazało *tu kilka takich osób*, 2,8% *na jedną taką osobę* a 5,6% *nie posiadało* takiej wiedzy. Sumarycznie aż 6,1% osób dostrzega w swoim otoczeniu osobę, która doświadczyła przemocy od osób sobie bliskich.

Rodziny wielodzietne w sytuacji spadającej liczby narodzin są bardzo cenne, jednak sytuacja ekonomiczna bardzo często negatywnie je doświadcza.

Rysunek 65. Obecność w otoczeniu rodzin, które mają więcej niż trójkę dzieci, n=215.

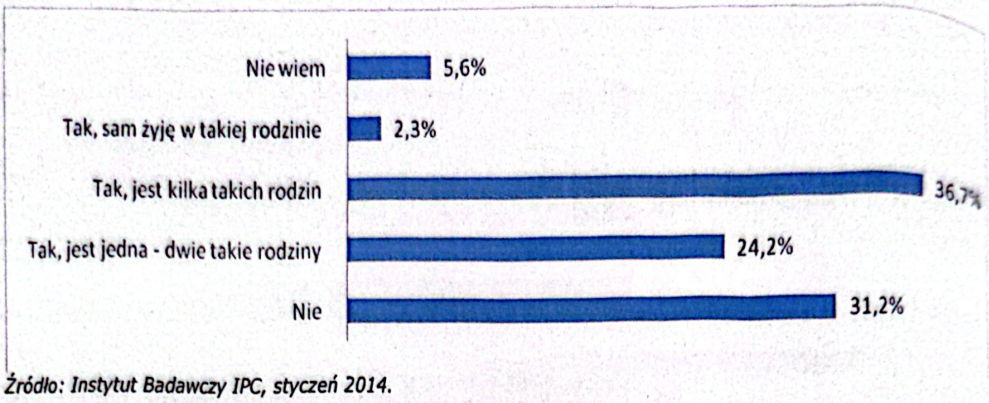

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Wśród badanych przez nas mieszkańców powiatu 36,7% respondentów *posiada w swoim otoczeniu kilka rodzin*, które mają więcej niż trójkę dzieci, 36,2% *nie zaobserwowało* takich osób, 24,2% wskazało na *jedną, dwie takie rodziny*, a tylko 2,3% *samo żyje w takiej rodzinie* a 5,6% *nie posiadało takiej wiedzy*.

Według respondentów rodziny wielodzietne często dotykają przeróżne problemy i aż 42,8% wskazało tu przede wszystkim: *brak pieniędzy na wyżywienie*, 37.7% badanych wskazało na *brak pieniędzy na odzież i obuwie*. *Problemy z uzależnieniami* wskazało 12,1% natomiast kategorie odpowiedzi *inne: brak pracy, alkoholizm*, **bezradność wskazało aż 16,3%.**

Rysunek 66.Problemy dotykające rodzin wielodzietnych, n=215.

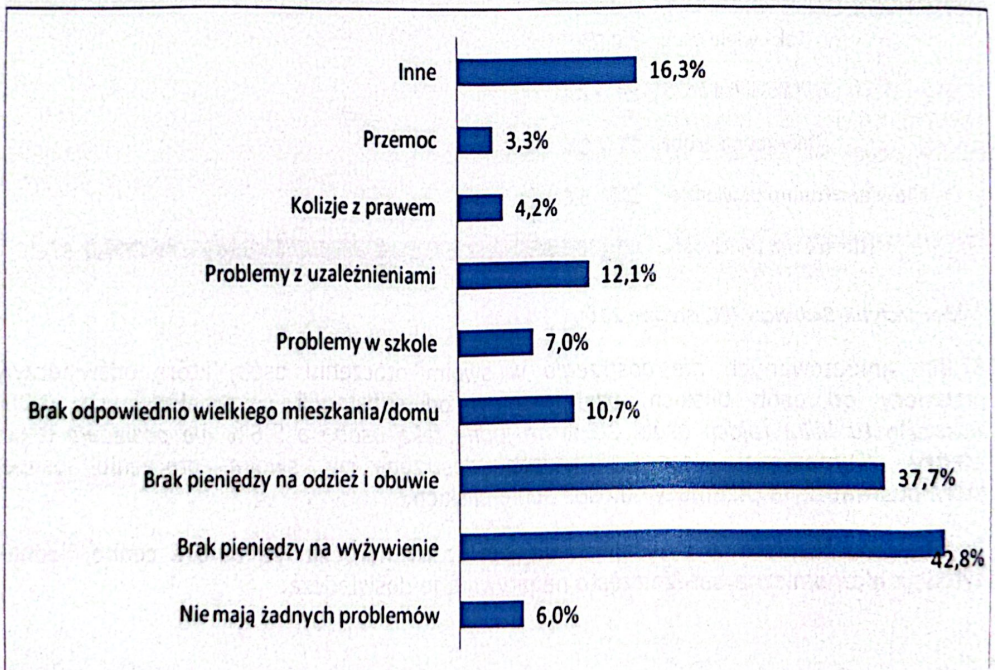

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Rysunek 67. Znajomość osób ubogich, n=215.

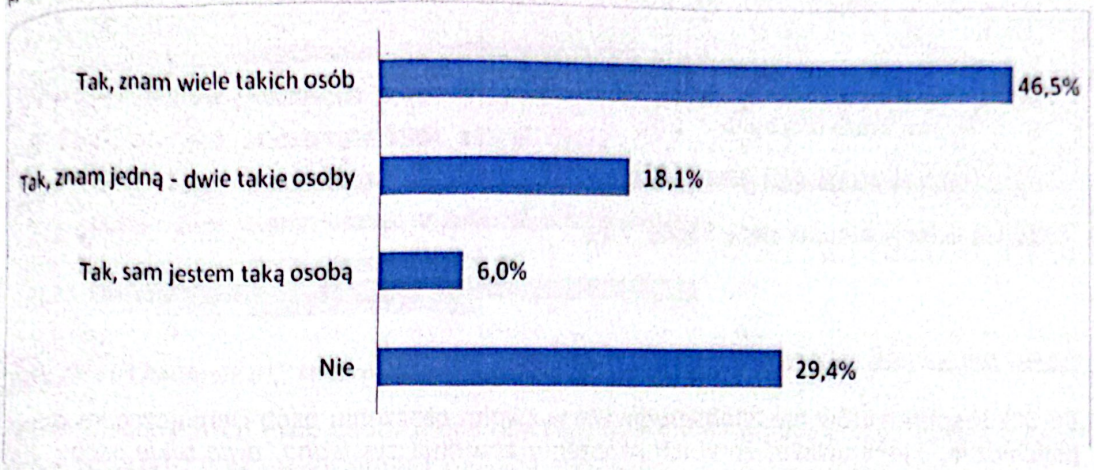

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Spośród badanych aż 46,5% *zna wiele osób ubogich*, 18,1% *zna jedną, dwie takie osoby*, 29,4% *nie zadeklarowało znajomości* takich osób aż *6,0%* przyznało, że *samemu jest taką osobą*.

Rysunek 68. Obecność osób bezdomnych na terenie Powiatu, n=215.

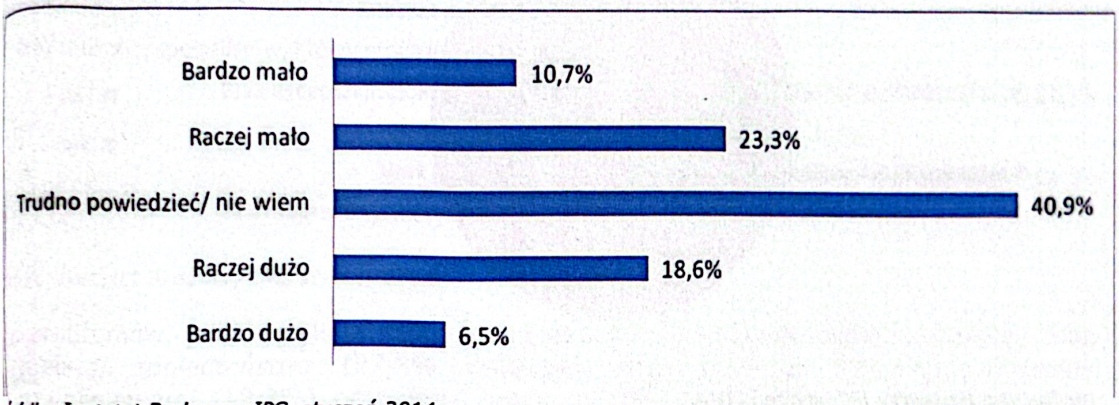

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

6,5% badanych jest zdania, że na terenie powiatu znajduje się *bardzo dużo osób bezdomnych*, 18,6%, że *raczej dużo*, 40,9% wskazało odpowiedź *trudno powiedzieć/nie wiem*. 23,3% uznało, że osób bezdomnych na terenie powiatu jest *raczej mało* a 10,7%, że *bardzo mało*.

Rysunek 69. Obecność w otoczeniu osób, które cierpią na choroby psychiczne, n=215.

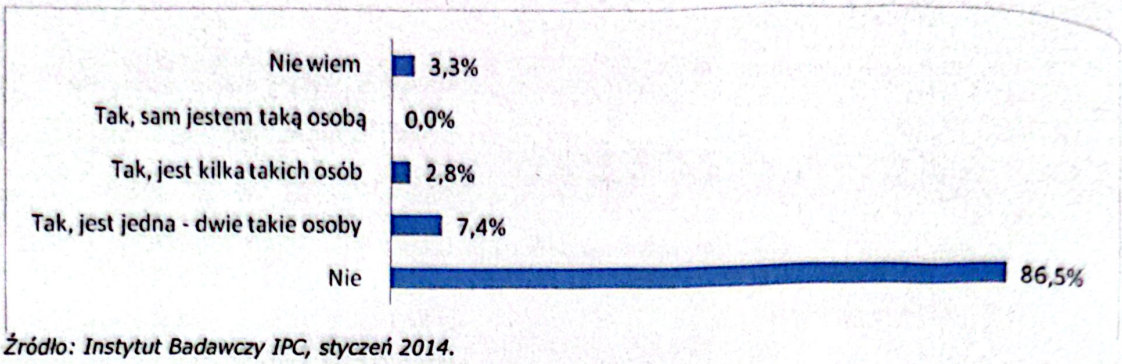

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

86,5% respondentów *nie zaobserwowało* w swoim otoczeniu osób cierpiących na choroby psychiczne, 7,4% uważa, że w ich otoczeniu znajdują się *jedna, dwie takie osoby*, 2,8% wskazało na *kilka takich osób*.

Rysunek 70. Nietolerancja w otoczeniu respondenta, n=215.

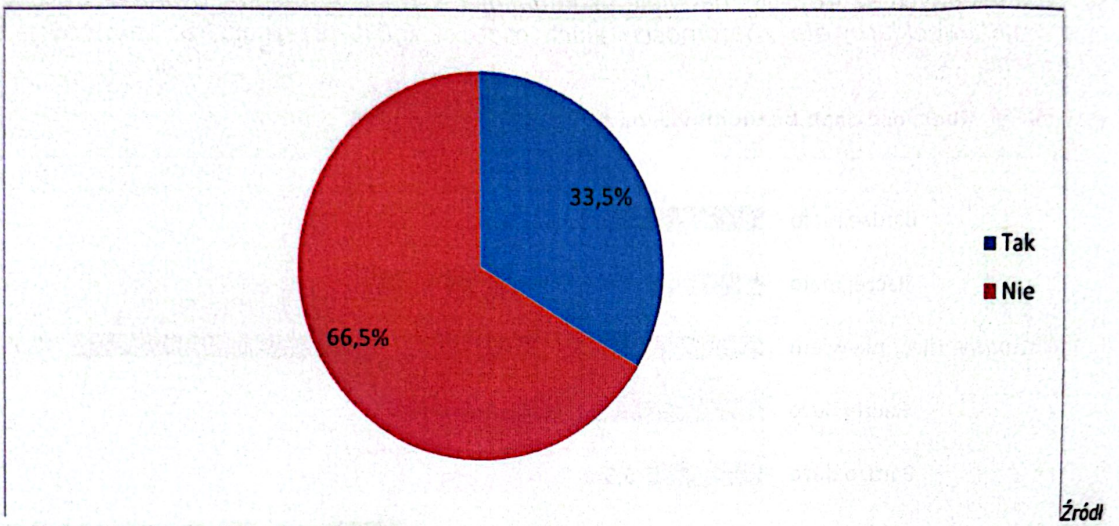

o: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

Aż 33,5% ankietowanych *dostrzega* nietolerancje w swoim otoczeniu, 66, % nie *zauważyło* tego zjawiska w swoim otoczeniu.

unek 71. Grupy osób, których dotyka nietolerancja, n=215.

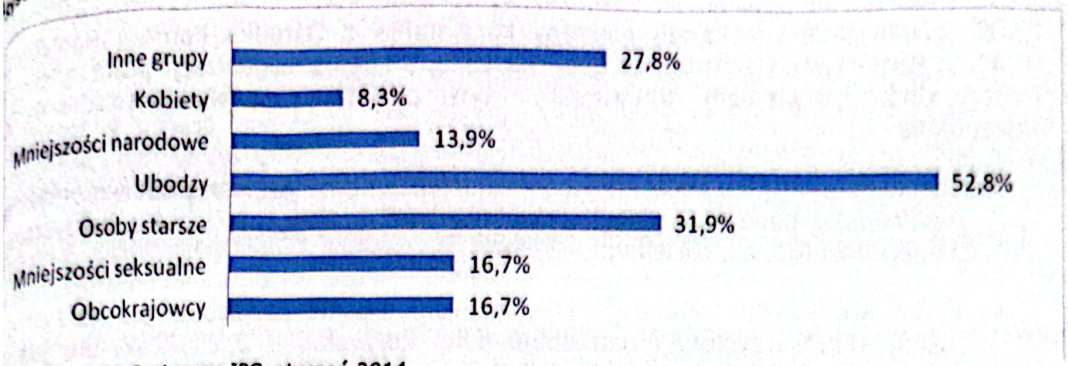

ródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

aniem badanych do grup osób, które najczęściej dotyka nietolerancja należą: *ubodzy* 2,8% wskazań) oraz *osoby starsze* (31,9% wskazań).

sunek 72.Problemy dotykające osoby chore psychicznie, n=215.

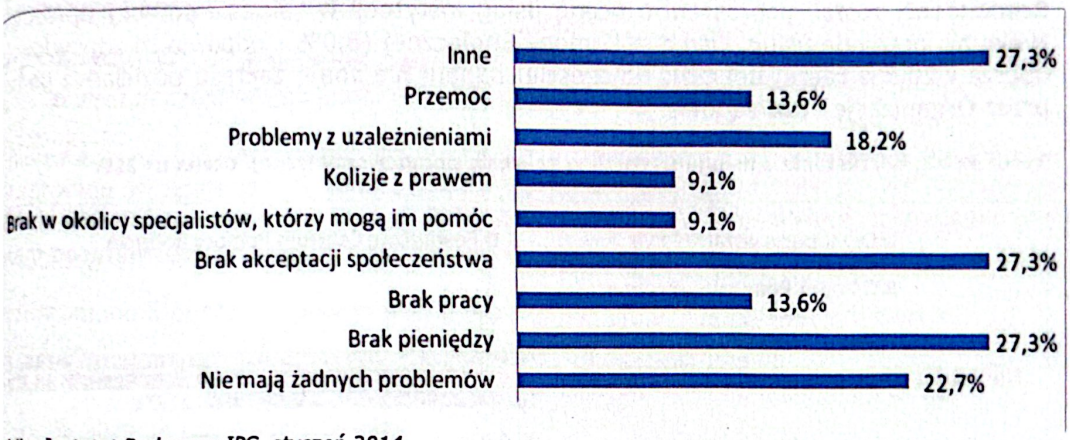

ódło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014.

o problemów, jakie dotykają osoby chore psychicznie zdaniem badanych należą: *brak kceptacji społeczeństwa* (27,3% wskazań), *brak pieniędzy* (27,3%), *problemy uzależnieniami* (18,2%) oraz *brak pracy* (13,6%), duży procent odpowiedzi miała ównież kategoria odpowiedzi inne (27,3%): *brak odpowiednich warunków do życia, brak sparcia społecznego i zrozumienia, samotność, stres, złe dzieciństwo.* Mimo wszystko, ż 22,7% respondentów uznało, że osoby takie *nie posiadają problemów*.

)CENA STANU ZDROWIA RESPONDENTA

Wśród przebadanych osób, aż 15,3% ocenia swój stan zdrowia źle (suma odpowiedzi aczej *źle* i *bardzo źle*), przeważająca jednak grupa respondentów, bo aż 63,2% ocenia wój stan dobrze. Spośród badanych, aż 34% leczyło bądź leczy przewlekłą chorobę. 2,3% respondentów jest ubezpieczonych w ZUS.

POMOC SPOŁECZNA

73,0% badanych nie wskazało potrzeby korzystania z Ośrodka Pomocy Społecznej, 87,4% z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, 94,9% z organizacji pozarządowych. Z osób, które potwierdziły korzystanie z tych placówek odpowiedzi rozkładały się następująco:

- Ośrodek Pomocy Społecznej: Tak, ale nie potrzebuje już korzystać – 1,4%, Tak, korzystam i potrzebuje dalej korzystać – 6,5%, Tak, ale już nie korzystam – 15,8% oraz Nie, ale chciałbym – 3,3%.
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie: Tak, ale nie potrzebuje już korzystać – 1,9%, Tak, korzystam i potrzebuje dalej korzystać – 2,3%, Tak, ale już nie korzystam – 4,2% oraz Nie, ale chciałbym – 4,2%.
- Organizacje pozarządowe: Tak, ale nie potrzebuje już korzystać – 0,5%, Tak, korzystam i potrzebuje dalej korzystać – 2,8%, Tak, ale już nie korzystam – 0,0% oraz Nie, ale chciałbym – 1,9%.

Respondenci zostali poproszeni o ocenę usług instytucji w zakresie pomocy społecznej. Najwyżej oceniono usługi Ośrodka Pomocy Społecznej (6,0% - odpowiedzi zdecydowanie dobrze i 20,5% raczej dobrze). Najczęściej badani nie znają zakresu udzielanej pomocy przez Organizacje Pozarządowe.

Rysunek 73. Korzystanie z usług instytucji w zakresie pomocy społecznej, ocena n=215.

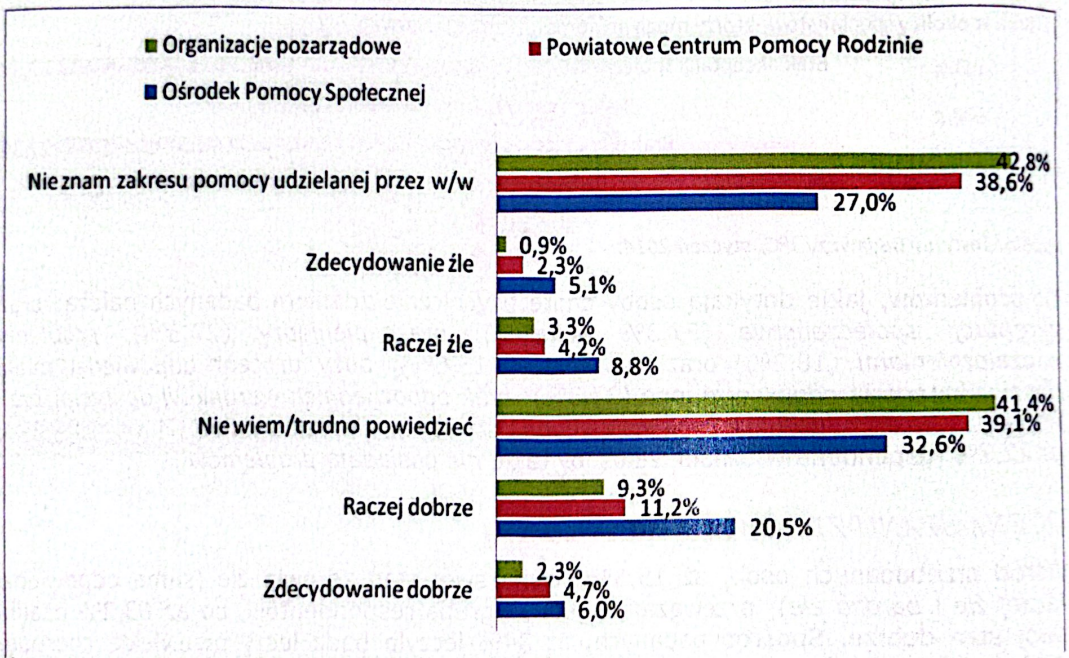

Źródło: Instytut Badawczy IPC, styczeń 2014

6. ANALIZA SWOT

odnym z najbardziej przydatnych narzędzi do badania ogólnej sytuacji środowiska kalnego w trakcie tworzenia dokumentów strategicznych jest analiza SWOT. Bywa osowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako uniwersalne arzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej.

echnika analityczna SWOT polega na przypisaniu zebranych, posiadanych informacji danej sprawie na cztery kategorie czynników strategicznych:

- S (Strengths) – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu,
- W (Weaknesses) – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu,
- O (Opportunities) – szanse: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany,
- T (Threats) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

rzeprowadzona, podczas spotkania z osobami odpowiedzialnymi za różnorodne kwestie ot. problemów społecznych, analiza SWOT stanowi dodatkowy obraz powiatu. Dzięki tej nalizie możliwym staje się realne określenie i analiza różnorodnych czynników pod ątem pozytywnego i negatywnego wpływu na rozwój powiatu.

yodrębniono 5 obszarów uwarunkowań strategicznych uznanych za dominujące:

- Kwestie społeczne
- Realizacja usług społecznych
- Wykluczenie społeczne
- Bezpieczeństwo publiczne
- Współpraca z NGO

SWOT - KWESTIE SPOŁECZNE

Tabela 26 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze kwestii społecznych.

Mocne strony (kolejność wg. nadanej rangi)	Słabe strony (kolejność wg. nadanej rangi)
1. Dobra współpraca z organizacjami samorządowymi 2. Zaangażowana kadra w placówkach wsparcia dziennego 3. Rozwijająca się asystentura 4. Powstająca sieć wsparcia dla seniorów, w tym działalność klubów seniora i Uniwersytetów III Wieku 5. Realizacja programów zdrowotnych 6. Funkcjonujące Centra Integracji 7. Dobrze wyszkolona kadra służb społecznych 8. Funkcjonowanie programów aktywności lokalnej (PAL) w poszczególnych gminach 9. Wspieranie przez samorząd organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny oraz niepełnosprawnych 10. Rozbudowana sieć placówek wsparcia dziennego 11. Rozwijająca się infrastruktura, dostosowywana do potrzeb osób niepełnosprawnych, systematyczne likwidowanie barier osób niepełnosprawnych, systematyczne likwidowanie barier architektonicznych w komunikacji zbiorowej 12. Programy aktywizujące dla seniorów	1. Długi czas oczekiwania na umieszczenie w DPS 2. Wysokie koszty dla gminy w przypadku umieszczania osób w DPS 3. Ograniczona liczba miejsc w przedszkolach 4. Ograniczone środki finansowe na organizację różnorodnych form zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży 5. Starzejące się społeczeństwo 6. Ograniczona baza sportowo rekreacyjna dla dzieci i młodzieży 7. Zwiększenie przestępczości wśród dzieci i młodzieży 8. Ograniczone środki PFRON 9. Ubożenie osób starszych 10. Zbyt mała liczba miejsc w placówkach opiekuńczo leczniczych dla osób chorych, samotnych, starszych 11. Brak rodzinnych domów pomocy społecznej 12. Ograniczenie dostępu do dóbr kultury z rodzin wielodzietnych z powodu wysokich kosztów uczestnictwa w życiu kulturalnym 13. Wysokie koszty dla korzystających z usług opiekuńczych 14. Coraz częstszy brak opieki w stosunku do osób starszych przez najbliższych członków rodziny 15. Dziedziczenie ubóstwa przez korzystających z systemu pomocy społecznej
Szanse (kolejność wg. nadanej rangi)	**Zagrożenia (kolejność wg. nadanej rangi)**
1. Środki finansowe z UE Środki finansowe z UE 2. Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych 3. Realizacja rządowych programów na rzecz osób starszych i rodziny 4. Wzrost świadomości społecznej w zakresie potrzeby integracji osób niepełnosprawnych 5. Zapisy prawne wprowadzające nowe zawody np. asystent rodziny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej 6. Stale dokształcająca się kadra służb społecznych za sprawą środków z UE 7. Udział w kampaniach społecznych 8. Zapisy prawne ograniczające pobyt dzieci w pieczy zastępczej	1. Niski wskaźnik przyrostu naturalnego, emigracja i migracja 2. Ograniczony budżet na finansowanie różnych form pomocy 3. Ubożenie społeczeństwa, wysokie koszty utrzymania rodziny 4. Nowe niebezpieczne zjawiska zarobkowania np. sponsoring 5. Wysoki poziom bezrobocia utrudniający wyjście z systemu pomocy społecznej 6. Brak kompleksowej polityki prorodzinnej 7. Uzależnienie młodzieży i przestępczość nieletnich 8. Niski poziom finansowania nowych zadań nałożonych na samorządy 9. Kryzys rodziny

SWOT - REALIZACJA USŁUG SPOŁECZNYCH

Tabela 27 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze realizacji usług społecznych

Mocne strony (kolejność wg. nadanej rangi)	Słabe strony (kolejność wg. nadanej rangi)
1. Sieć Internetowa dostępna we wszystkich szkołach 2. Wysoki poziom kwalifikacji zawodowych - kierunkowych kadry pedagogicznej, ustawiczne doskonalenie zawodowe nauczycieli i dyrektorów szkół 3. Dobra dostępność do lekarzy pierwszego kontaktu 4. Zagospodarowane place i miejsca zabaw przy przedszkolach, szkołach ogólnodostępnych 5. Wielofunkcyjność i różnorodność infrastruktury pozostającej w użytkowaniu instytucji kultury oraz wysoki potencjał kadrowy 6. Wysokie kwalifikacje zawodowe pracowników Powiatowego Urzędu Pracy 7. Dostępność do placówek opieki zdrowotnej 8. Szeroki zakres współpracy między szkołami i placówkami oraz wieloma instytucjami wspierającymi działania dydaktyczne i opiekuńczo - wychowawcze szkoły 9. Wsparcie edukacyjne nauczycieli szkół ogólnodostępnych realizujących edukację włączającą 10. Specjalistyczna kadra medyczna 11. Realizacja akcji letnich i zimowych dla dzieci i młodzieży	1. Sieć przedszkoli i szkół nieadekwatna do potrzeb w niektórych rejonach powiatu 2. Niewystarczająca baza zakładów opiekuńczo - leczniczych 3. Brak zagospodarowanych terenów rekreacyjno – sportowych przy placówkach specjalnych 4. Zły stan techniczny części obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz ich nieprzystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych 5. Niewystarczające zaspokojenie potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej 6. Zbyt niskie nakłady budżetowe na zadania z zakresu sportu i wypoczynku 7. Zbyt niskie nakłady finansowe na infrastrukturę i doposażenie placówek, w tym niewystarczające wyposażenie szkół zawodowych w stacje dydaktyczne odwzorowujące nowoczesne stanowiska pracy 8. Brak systematycznego doposażania szkół zawodowych kształcących uczniów niepełnosprawnych i szkół przysposabiających do pracy w nowoczesny sprzęt techno - dydaktyczny 9. Zły stan techniczny infrastruktury wielu placówek oświatowych 10. Problemy lokalowe urzędu pracy wobec rosnącej liczby klientów, w tym zbyt mała liczba pracowników w stosunku do liczby obsługiwanych w urzędzie pracy klientów. 11. Bariery architektoniczne dla uczniów niepełnosprawnych w szkołach ogólnodostępnych, specjalnych, poradniach psychologiczno-pedagogicznych
Szanse (kolejność wg. nadanej rangi)	**Zagrożenia (kolejność wg. nadanej rangi)**
1. Możliwość pozyskiwania dodatkowych środków na aktywizację zawodową bezrobotnych z Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego 2. Zawieranie porozumień z innymi podmiotami wspierającymi działania w obszarze polityki społecznej 3. Wzrost nakładów na remonty i modernizację obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz użytkowanych przez instytucje kultury - adaptacja dla potrzeb osób niepełnosprawnych 4. Udział instytucji kultury oraz innych podmiotów w projektach realizowanych ze środków UE 5. Wzrost społecznej świadomości istnienia grup „społecznie naznaczonych" jako w pełni uprawnionych do aktywnego udziału w życiu kulturalnym miasta 6. Pozyskiwanie środków pozabudżetowych wspierających działalność placówek oświatowych i poprawiających infrastrukturę 7. Udział pracodawców, uczelni i innych podmiotów w kreowaniu edukacji zawodowej odpowiadających na potrzeby dynamicznie zmieniającego się rynku pracy	1. Brak wystarczającej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej w przedszkolach szkołach i placówkach ogólnodostępnych. 2. Emigracja absolwentów szkół do lepiej gospodarczo rozwiniętych ośrodków w kraju i zagranicą 3. Nieadekwatne do potrzeb społecznych kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia 4. Zbyt niska społeczna świadomość znaczenia zdrowego stylu życia i aktywności ruchowej 5. Kryzys gospodarczy w znacznym stopniu destabilizujący sytuację na rynku pracy i wpływający na rosnące bezrobocie 6. Zbyt mała ilość programów ministerialnych, o zasięgu krajowym, których beneficjentami są określone grupy społeczne 7. Narastająca biurokracja dotycząca wszystkich aspektów funkcjonowania szkoły 8. Bariery mentalne w postrzeganiu uczniów niepełnosprawnych 9. Zła sytuacja materialna niektórych grup społecznych ograniczająca dostęp do miejskiej oferty w zakresie sportu i wypoczynku

8. Promowanie działań zapobiegających dyskryminacji niepełnosprawnych w dostępie do wszystkich poziomów edukacji 9. Pozyskiwanie środków unijnych na realizację programów zdrowotnych oraz udział w programach ministerialnych 10. Propagowanie wśród mieszkańców miasta potrzeby zdrowego i aktywnego stylu życia 11. Możliwość wpływania na procesy legislacyjne w ramach konsultacji 12. Poprawa warunków kształcenia na skutek zmniejszenia liczby uczniów w oddziałach wynikających z niżu demograficznego 13. Rozwój technologii możliwości kształcenia (e-learning) 14. Rozszerzenie bazy zakładów opiekuńczo - leczniczych	10. Stereotypowe postrzeganie szkół zawodowych, jako „gorszych" 11. Likwidacja zakładów pracy spowodowana dekoniunkturą w gospodarce i zwiększającymi się obciążeniami podatkowymi 12. Niestabilność systemowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w ochronie zdrowia 13. Wzrastająca liczba osób, dla których dostęp do oferty kulturalno-artystycznej jest utrudniony 14. Spadek liczby nauczycieli kształcenia zawodowego dysponujących wysokimi kwalifikacjami specjalistycznymi

SWOT – WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

Tabela 28 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze realizacji usług społecznych

Mocne strony (kolejność wg. nadanej rangi)	Słabe strony (kolejność wg. nadanej rangi)
1. Rozwijający się system zatrudnienia socjalnego w postaci Centrum Integracji Społecznej oraz Klubów Integracji Społecznej 2. Rozwijanie umiejętności szukania pomocy w odpowiednich instytucjach i organizacjach pozarządowych (wieloletni program wydawania żywności Banku Żywności, możliwość korzystania z środków UE w ramach projektów systemowych) 3. Pozyskiwanie środków funduszy unijnych na poprawę działań w zakresie pomocy społecznej, bezdomność oraz aktywizację bezrobotnych, możliwość korzystania z środków UE w ramach projektów systemowych) 4. Dobrze rozwinięty system wsparcia dla rodzin doświadczających przemocy 5. Dobrze rozwinięty system wsparcia dla osób uzależnionych 6. Dobra współpraca między jednostkami pomocy społecznej 7. Bardzo dobrze rozwinięta sieć organizacji pozarządowych 8. Dobrze rozwinięty system wsparcia dla osób bezdomnych 9. Wewnętrzne uwarunkowania strategiczne wykluczenia społecznego 10. Dobrze rozwinięty system wsparcia dla osób korzystających z pomocy społecznej 11. Pozytywny odbiór wsparcia oferowanego przez urząd pracy bezrobotnym i pracodawcom 12. Dobrze rozwinięty system aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy wspierający ich powrót na rynek pracy 13. Wysoka, jakość usług świadczonych na rzecz bezrobotnych	1. Niskie środki finansowe na prowadzenie domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo wychowawczych dla osób bezdomnych oraz dla instytucji przeciwdziałania przemocy w rodzinie, 2. Migracja osób młodych wykształconych mieszkańców poza powiat 3. Niewystarczający system wsparcia całodobowego dla bezdomnych osób z niepełnosprawnością wymagających opieki 4. Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych 5. Niewystarczająca ilość miejsc pracy dla osób w wieku produkcyjnym, brak ofert pracy 6. Niewystarczająca baza lokalowa dla jednostek działających w sferze usług społecznych 7. Bierna postawie klientów korzystających z usług społecznych, pasywność zachowań 8. Zbyt mała liczba mieszkań socjalnych oraz kwaterunkowych dla mieszkańców powiatu spełniających wymogi wynikające z przepisów prawa. 9. Rosnąca liczba osób bezrobotnych – szczególnie długotrwale bezrobotnych i bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych 10. Niedoskonałość wewnętrznego systemu elektronicznego wymuszająca wydłużenie realizacji zadań.
Szanse (kolejność wg. nadanej rangi)	**Zagrożenia (kolejność wg. nadanej rangi)**
1. Współpraca z zewnętrznymi podmiotami w rozwiązywaniu kwestii społecznych 2. Uproszczenie przepisów prawnych 3. Możliwość pozyskiwania dodatkowych środków na aktywizację zawodową bezrobotnych z Funduszu Pracy oraz z EFS 4. Możliwość zatrudnienia mieszkańców powiatu białogardzkiego w ościennych powiatach w wyniku poprawy ich sytuacji na rynku pracy, bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania. 5. Uczestnictwo w ministerialnych programach i projektach 6. Wykorzystywanie możliwości kształcenia kadr przez podmioty zewnętrzne 7. Kontynuacja działań mających na celu poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy 8. Zwiększenie nakładów finansowych na system pomocy społecznej przez budżet państwa 9. Zwiększenie wpływu środków masowego przekazu na promowanie działań jednostek pomocy społecznej oraz urzędu pracy, uwrażliwienie społeczeństwa na trudności związanie z tym obszarem społecznym	1. Często zmieniające się przepisy prawa i wynikająca z nich nadmierna biurokracja. 2. Finansowanie z budżetu gmin coraz większej ilości zadań z zakresu polityki społecznie 3. Kryzys gospodarczy wpływający w znacznym stopniu destabilizująco na sytuację na rynku pracy, a na wzrost bezrobocia, likwidację zakładów pracy oraz zwolnienia grupowe 4. Zmiana struktury społeczeństwa z wyraźnym zwiększeniem się liczby osób starszych i ubogich przy równoczesnym wzroście emigracji liczby młodych oraz spadku liczby urodzin. 5. Wzrost liczby rodzin zadłużających się („spirale zadłużenia") a tym samym zwiększenie ilości osób korzystających z pomocy społecznej 6. Masowe wyjazdy młodych osób za granicę w poszukiwaniu pracy, co niekorzystnie wpływa na rodzinę i dochody państwa.

poprzez współpracę z mediami, a tym samym minimalizowanie kreowania przez media negatywnego wizerunku podmiotów polityki społecznej 10. Zewnętrzne uwarunkowania strategiczne wykluczenia społecznego 11. Angażowanie w ogólnopolskie kampanie społeczne, które podnoszą wrażliwość mieszkańców na problemy społeczne i wpływają na zmianę postaw społecznych.	

d: B72A889D-F862-445F-A63E-EA947BA97CA9 Ilol

SWOT – BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Tabela 29 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze bezpieczeństwa publicznego.

Mocne strony (kolejność wg. nadanej rangi)	Słabe strony (kolejność wg. nadanej rangi)
Ścisła współpraca w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa na terenie powiatu podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo m.in. Straż Miejska, organizacje pozarządowe, Policja, PCPR, OPS, GOPS – czy na pewno	1. Niski stopień ochrony prawnej policjantów
Większa dostępność z korzystania różnego rodzaju najnowszych technik w sferze kryminalistyki	2. Brak motywacji finansowej do pracy w Policji osób z wyższym wykształceniem oraz osób po przebytych różnego rodzaju kursach specjalistycznych.
Stała analiza zagrożenia przestępczością i wykroczeniami	3. Zbyt mała liczba funkcjonariuszy i pracowników zatrudnionych w sferze publicznej (policja, straż miejska)
Przygotowanie i promowanie rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo przestrzeni publicznych a zmniejszających anonimowość, takich jak: promowanie tzw. bezpiecznej architektury, oświetlenie, oznakowania informacyjnego.	4. Niskie rozpropagowanie programów profilaktycznych, co do działań poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego
Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych, które maja ograniczyć negatywne zjawiska (przestępczość, wykroczenia)	5. Ograniczone możliwości podjęcia czynności prawnych w zakresie dokonywania kontroli lokali gastronomicznych i punktów sprzedaży alkoholu.
Pozyskiwanie środków finansowych do realizacji różnych projektów np. w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa w mieście	6. Ograniczenia finansowe przy stosowaniu rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo przestrzeni publicznej
Kontynuowanie kontroli lokali gastronomicznych, punktów sprzedaży alkoholu pod względem: posiadania zezwolenia na sprzedaż alkoholu, spełnienia norm sanitarno-epidemiologicznych i budowlanych (konieczna dalsza współpraca policji z administracja samorządową, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, PIH itp.)	
Wzrost zaufania społecznego do funkcjonariuszy publicznych: policji i straży miejskiej	
Posiadanie dobrego rozpoznania policyjnego	
Prowadzenie przez właściwe organy szkoleń sprzedawców napojów alkoholowych	
Szanse (kolejność wg. nadanej rangi)	**Zagrożenia (kolejność wg. nadanej rangi)**
Edukacja na rzecz bezpieczeństwa wśród lokalnej społeczności oraz pogadanki dla dzieci i młodzieży.	1. Brak pracy dającej satysfakcję i stabilizację życia powoduje zaangażowanie w działalność przestępczą
Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,	2. Nasilenie się zjawiska prostytucji nieletnich dziewcząt
Pozyskiwanie środków na rozbudowę systemów monitoringu powiatu	3. Obojętność społeczeństwa na występujące akty wandalizmu
Krajowy Program Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi,	4. W związku z rozwojem infrastruktury teleinformatycznej pojawiły się przestępstwa w sieci takie jak: cyberprzemoc poprzez - prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne
Program Przeciwdziałania Narkomanii i Profilaktyki HIV i AIDS,	
Narodowy Program Profilaktyki Rozwiązywania problemów alkoholowych,	
Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych takich jak:	
Rządowy Program Ograniczenia Przestępczości i	

Społecznych Zachowań „Razem Bezpieczniej" 9. Organizowanie szkoleń dla sprzedawców punktów alkoholowych	5. Akty wandalizmu ze strony społeczeństwa skierowane na urządzenia użyteczności publicznej oraz mienia 6. Niedostateczne zainteresowanie ze strony sprzedawców do udziału w szkoleniach kierowanych do osób zainteresowanych

89D-F862-445F-A63E-EA9

Tabela 30 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze współpracy z NGO.

Mocne strony (kolejność wg. nadanej rangi)	Słabe strony (kolejność wg. nadanej rangi)
1. Umiejętność komunikacji i mediacji 2. Kadra zarządzająca w organizacjach: w większości wyższe wykształcenie 3. Dobre rozpoznanie potrzeb środowiska 4. Odwaga i otwartość 5. Szybka adaptacja do zmieniających się warunków 6. Umiejętność angażowania innych podmiotów do rozwiązywania określonych problemów 7. Mobilność i elastyczność 8. Korzystanie z pracy wolontariuszy 9. Specjalizacja organizacji 10. Otwarcie na konkurencyjność 11. Otwartość na zdobywanie wiedzy i nowych doświadczeń 12. Własna inicjatywa 13. Transparentność misji 14. Wyższe zaufanie społeczne w porównaniu do administracji publicznej 15. Zakorzenienie w społeczności lokalnej	1. Brak zaufania do organizacji pozarządowych 2. Niewystarczająca wiedza – szczególnie w sprawach finansowych i administracyjnych 3. Niski poziom wiedzy na temat trzeciego sektora 4. Brak współpracy organizacji o różnym profilu działania 5. Brak płynności finansowej 6. Działania rutynowe 7. Mało środków finansowych 8. Brak możliwości zatrudnienia wystarczającej liczby ekspertów 9. Brak możliwości kształcenia kadry 10. Brak właściwej komunikacji 11. Mało personelu, mała liczba zainteresowanych aktywnością społeczną 12. Słaba promocja 13. Przeciążenie pracą 14. Wypalenie zawodowe 15. Braki lokalowe, wyposażeniowe itp.
Szanse (kolejność wg. nadanej rangi)	**Zagrożenia (kolejność wg. nadanej rangi)**
1. Wzrastająca rola organizacji i ich prestiż 2. Rozwój ekonomiczny państwa i regionu 3. Możliwość oddziaływania na lokalna społeczność 4. Wzrost zaangażowania się osób publicznych i cieszących się ogólnym zaufaniem do działań organizacji 5. System wsparcia- ośrodki wsparcia organizacji prowadzone zarówno przez organizacje jak i samorząd terytorialny 6. Uaktywnienie obywatelskie 7. Nowa perspektywa finansowania z funduszy unijnych 2014-2020 oraz z innych programów 8. Rzecznictwo interesów różnych grup społecznych 9. Zrzeszanie się organizacji w celu 10. Planowanie i dyskusja 11. Partnerstwa z urzędami i biznesem 12. Oddziaływania na decyzje lokalne poprzez lobbing i rzecznictwo 13. Ułatwienia prawne 14. Klauzule społeczne 15. Kontraktowanie usług (umowy wieloletnie dla organizacji)	1. Zmiany systemowe (np. w systemie świadczeń emerytalnych) 2. Zawiłe procedury administracyjne 3. Niska znajomość prawa (np. w sprawie zakładania stowarzyszeń, księgowości NGO) i częste zmiany przepisów 4. Wizerunek medialny 5. Niestabilność finansowa (państwa) -kryzys gospodarczy 6. Manipulacja polityków organizacjami dla własnych celów 7. Zaangażowanie w politykę (NGO są apolityczne) 8. Rozrost biurokracji 9. Utrata zaufania – grantowa, niestabilność usług 10. Przerost aparatu kontroli 11. Nieprzychylna polityka władz lokalnych 12. Niewystarczające środki przekazywane na rzecz działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe 13. Odpływ kadr

7. CELE STRATEGII

MISJA STRATEGII

Misją „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Białogardzkiego" jest stworzenie jak najlepszych, optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin zamieszkałych na terenie powiatu.

Bazą dla strategii jest wspieranie rodzin, jako podstawowej komórki społecznej, stąd też za istotne stawiane są działania skierowane na poprawę sytuacji i ochronę dzieci i młodzieży

Kolejnym istotnym punktem dla Strategii jest polityka społeczna, której podstawowymi celami są: bezpieczeństwo socjalne, inwestycje w człowieka, ład społeczny, życie rodzinne.

Bezwzględnie ważne wydaje się zatem dążenie do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego wszystkim grupom społecznym, jak np. osobom niepełnosprawnym, starszym a także bezrobotnym.

Na zadowolenie mieszkańców wielki wpływ ma dostęp do edukacji, usług pomocowych, pośrednictwa pracy, wszelkich świadczeń zapewniających bezpieczeństwo i pomoc medyczną a także nie mniej ważne kwestie jak dostępność infrastrukturalna dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Cytując wypowiedź prof. Jana Daneckiego „Jej (polityki społecznej) bezpośrednim celem jest godne życie człowieka, wszystkich zbiorowości społecznych, a rozwój gospodarczy i władza polityczna traktowane są, jako środki."

CELE STRATEGICZNE

Prawidłowa realizacja Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wymaga określenia dokładnej mapy realizacji misji, do tego niezbędne jest wyznaczenie konkretnych celów, poszczególnych obszarów pomocy społecznej.

Cele strategiczne mają charakter długofalowy i należy na nie patrzeć z szerszej perspektywy, ich określenie jest uzależnione od przeprowadzonej diagnozy aktualnej sytuacji pomocy społecznej w powiecie. Celami operacyjnymi określamy cele prowadzące do osiągnięcia zamierzonego celu strategicznego.

Cele strategiczne:

- Sprawnie działający rynek pracy i wysoki poziom edukacji;
- Zdrowa społeczność lokalna
- Sprawny system wsparcia rodziny
- Rozwój społeczeństwa obywatelskiego

89D-F862-445F-A63E-EA947BA97CA9. Uchwalony

Cel strategiczny	Cel operacyjny
SPRAWNIE DZIAŁAJĄCY RYNEK PRACY I WYSOKI POZIOM EDUKACJI	Utworzenie sieci kompleksowego wsparcia dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej
	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równego dostępu do rynku pracy.
	Zapewnienie większej dostępności do edukacji wedle zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży, w nawiązaniu do sytuacji na rynku pracy.
	Systematyczne zmniejszanie liczby osób bezrobotnych poprzez aktywizowanie zawodowe społeczności lokalnej
	Pozyskiwanie inwestycji pociągających za sobą zwiększenie liczby miejsc zatrudnienia. W tym także promowanie idei biznesu odpowiedzialnego społecznie.
ZDROWA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	Zwiększanie świadomości zdrowotnej mieszkańców.
	Poprawa współpracy powiatu z samorządami gminnymi w zakresie zwiększania skuteczności profilaktyki zdrowotnej mieszkańców powiatu.
	Zaangażowanie się powiatu w działania w ramach ogólnopolskich programów profilaktycznych i promujących zdrowie.
	Ułatwienie dostępu do informacji na temat najbliższych placówek służby zdrowia.
SPRAWNY SYSTEM WSPARCIA RODZIN	Wzrost aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców powiatu.
	Dalsze rozwijanie systemu pieczy zastępczej, w tym zapewnienie wsparcia specjalistycznego osobom sprawującym piecze jak i dzieciom umieszczonym w pieczy, a także rozwijanie współpracy instytucjonalnej na rzecz dzieci umieszczonych w systemie pieczy zastępczej.
	Intensyfikacja działań na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie a także sprawców przemocy.
	Poprawa dostępności usług społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych

		Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług (psychologicznych, logopedycznych, pedagogicznych, środowiskowych form wsparcia)
		Rozwijanie systemu zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży
		Rozwijanie kompetencji kadry pomocy społecznej dzięki dofinansowaniom z UE
4	**ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO**	Wspieranie aktywności społecznej.
		Przygotowanie samorządów z terenu powiatu do współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie zagadnień prawnych i organizacyjnych.
		Zwiększenie udziału mieszkańców powiatu we współdecydowaniu o kierunkach rozwoju powiatu
		Poprawa dostępu do informacji na temat organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu
		Promowanie idei wolontariatu wśród mieszkańców powiatu.
		Rozwijanie współpracy z sektorem organizacji pozarządowych.

Lp	Cele operacyjny	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródło finansowania
1	Utworzenie sieci kompleksowego wsparcia dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej (CIS/KIS, Spółdzielnie Socjalne, ZAZ).	Promocja idei ekonomii społecznej	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, PUP w Białogardzie, PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba zorganizowanych Kampanii promocyjnych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, PUP w Białogardzie, PCPR w Białogardzie	Środki własne powiatu, środki własne jednostek, fundusze europejskie.
		Tworzenie podmiotów ekonomii społecznej	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, PUP w Białogardzie, PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba powstałych podmiotów	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, PUP w Białogardzie, PCPR w Białogardzie	Środki własne powiatu, środki własne jednostek, fundusze europejskie.
2	Zapewnienie osobom niepełnosprawnym równego dostępu do rynku pracy.	Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, PUP w Białogardzie, PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba zrealizowanych projektów aktywizacyjnych skierowanych do osób niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, PUP w Białogardzie, PCPR w Białogardzie	Środki własne powiatu, środki własne jednostek, fundusze europejskie.

3	Zapewnienie większej dostępności do edukacji wedle zainteresowań i zdolności dzieci i młodzieży, w nawiązaniu do sytuacji na rynku pracy.	Utworzenie systemu wsparcia metodycznego dla szkolnych doradców zawodu	Szkoły z powiatu białogardzkiego	2014-2020	Liczba szkół i doradców objętych systemem	Szkoły z powiatu białogardzkiego	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie
		Dostosowywanie oferty szkolnej do zmieniającego się rynku pracy	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, Szkoły z powiatu białogardzkiego	2014-2020	Liczba nowoutworzonych kierunków kształcenia	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, Szkoły z powiatu białogardzkiego	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie
		Współpraca szkół z instytucjami rynku pracy	PUP w Białogardzie, Starostwo Powiatowe w Białogardzie, Szkoły z powiatu białogardzkiego	2014-2020	Liczba porozumień, liczba spotkań, liczba uczniów objętych wsparciem	PUP w Białogardzie, Starostwo Powiatowe w Białogardzie, Szkoły z powiatu białogardzkiego	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie
4	Systematyczne zmniejszanie liczby osób bezrobotnych poprzez aktywizowanie zawodowe społeczności lokalnej	Aktywizacja zawodowa przy wykorzystaniu instrumentów runku pracy	PUP w Białogardzie	2014-2020	Liczba aktywizowanych bezrobotnych, Liczba osób korzystająca z poszczególnych instrumentów rynku pracy, Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku aktywizacji	PUP w Białogardzie	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie

	środków na inwestycje dających szansę na zwiększenie liczby miejsc zatrudnienia. W tym także promowanie idei biznesu odpowiedzialnego społecznie.	biznesu odpowiedzialnego społecznie wśród lokalnych przedsiębiorców	Białogardzie, Starostwo Powiatowe w Białogardzie,	2020	przeprowadzonych kampanii	Białogardzie, Starostwo Powiatowe w Białogardzie,	powiatu, Fundusze Europejskie
		Promocja Powiatu Białogardzkiego, jako miejsca odpowiedniego do zainwestowania kapitału	Starostwo Powiatowe w Białogardzie	2014-2020	Liczba przeprowadzonych kampanii	Starostwo Powiatowe w Białogardzie	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie

ZDROWA SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA

Lp	Cele operacyjny	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródło finansowania
1	Zwiększanie świadomości zdrowotnej mieszkańców.	Propagowanie zdrowego trybu życia	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	2014-2020	Liczba realizowanych programów (lekcje, prelekcje, spotkania), Liczba uczestników programów	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	Środki własne powiatu i jednostek, Fundusze Europejskie, dotacje celowe
2	Poprawa współpracy powiatu z			2014-2020	Liczba wspólnych inicjatyw		Samorządy, Starostwo Powiatowe

	samorządami gminnymi w zakresie zwiększania skuteczności profilaktyki zdrowotnej mieszkańców powiatu.	Realizacja projektów o charakterze partnerskim	Samorządy, Starostwo Powiatowe w Białogardzie.			Samorządy, Starostwo Powiatowe w Białogardzie.	
3	Zaangażowanie się powiatu w działania w ramach ogólnopolskich programów profilaktycznych i promujących zdrowie.	Utworzenie bazy programów możliwych do realizacji w powiecie	NGO, Starostwo Powiatowe w Białogardzie, placówki oświatowe na terenie powiatu białogardzkiego	2014-2020	Liczba programów w których powiat bierze udział	NGO, Starostwo Powiatowe w Białogardzie, placówki oświatowe na terenie powiatu białogardzkiego	Środki własne powiatu, gmin, Fundusze Europejskie, dot. celowe.
4	Ułatwienie dostępu do informacji na temat najbliższych placówek służby zdrowia.	Opracowanie materiałów informacyjnych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie	2014-2020	Liczba opracowanych i rozdysponowanych materiałów informacyjnych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie, dot. celowe.

Lp	Cele operacyjny	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródło finansowania
1	Wzrost aktywności obywatelskiej i społecznej mieszkańców powiatu.	Org. i wspieranie imprez aktywizujących i kulturalnych dla mieszkańców powiatu	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO, PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba zorganizowanych i wspieranych impreza, oferowanych usług kulturalnych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO, PCPR w Białogardzie	Środki własne, Fundusze Europejskie
2	Dalsze rozwijanie systemu pieczy zastępczej, w tym zapewnienie wsparcia specjalistycznego osobom ją sprawującym jak i dzieciom w niej	Promowanie idei rodzinnej pieczy zastępczej	PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba przeprowadzonych kampanii	PCPR w Białogardzie	Środki własne, Fundusze Europejskie
		Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba utworzonych rodzin zastępczych	PCPR w Białogardzie	Środki własne powiatu, dotacje celowe MPIPS, Fundusze Europejskie

	umieszczonym, a także rozwijanie współpracy instytucjonalnej na rzecz dzieci umieszczonych w systemie pieczy zastępczej.	Zapewnienie pomocy i wsparcia (w formie szkoleń, poradnictwa, grup wsparcia) osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą jak i dzieciom umieszczonym w pieczy	PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba szkoleń dla rodzin, Liczba spotkań grup wsparcia, Liczba osób korzystających z poradnictwa.	PCPR w Białogardzie	Środki własne powiatu, dotacje celowe MPIPS, Fundusze Europejskie
3	Intensyfikacja działań na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie a także sprawców przemocy.	Rozwijanie punktu interwencji kryzysowej	PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba oferowanych usług, liczba osób korzystających ze wsparcia, Liczba zatrudnionych specjalistów i udzielonych porad/świadczeń	PCPR w Białogardzie	Środki własne powiatu, dotacje celowe MPIPS, Fundusze Europejskie
		Rozwijanie programu korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy	PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba zrealizowanych programów i osób korzystających ze wsparcia	PCPR w Białogardzie	Dotacja celowa na realizację zadań zleconych powiatowi
4	Poprawa dostępności usług społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych.	Likwidowanie barier architektonicznych, technicznych w komunikowaniu się	PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba osób korzystających ze wsparcia, udzielonych świadczeń i przyznanych	PCPR w Białogardzie	PFRON

		osób niepełnosprawnych i starszych					
		Wspieranie i aktywizowanie osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie turnusów rehabilitacyjnych	PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba osób korzystających ze zorganizowanych turnusów rehabilitacyjnych	PCPR w Białogardzie	PFRON
5	Zwiększenie dostępności do specjalistycznych usług (psychologicznych, logopedycznych, pedagogicznych, środowiskowych form wsparcia)	Świadczenie wsparcia specjalistycznego dla rodzin	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR w Białogardzie.	2014-2020	Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego, liczba udzielonych porad i zatrudnionych specjalistów	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, PCPR w Białogardzie.	Środki własne powiatu
		Współpraca instytucjonalna na rzecz zwiększenia dostępności usług kierowanych do rodziny	PCPR w Białogardzie	2014-2020	Liczba zawartych porozumień, Liczba wspólnych inicjatyw	PCPR w Białogardzie	Budżety jednostek
6	Rozwijanie systemu zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	Współpraca instytucjonalna na rzecz rozwijania systemu zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	2014-2020	Liczba zawartych porozumień, Liczba wspólnych inicjatyw	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie

7	Rozwijanie kompetencji kadry pomocy społecznej dzięki dofinansowaniom z UE	Organizacja szkoleń dla pracowników pomocy społecznej	ROPS w Szczecinie, Samorządy z terenu powiatu białogardzkiego, NGO	2014-2020	Liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba osób biorących w nich udział	ROPS w Szczecinie, Samorządy z terenu powiatu białogardzkiego, NGO	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie

Lp	Cele operacyjny	Zadania	Podmiot/y odpowiedzialny za realizację	Termin realizacji	Wskaźnik monitorujący	Źródło wskaźnika	Źródło finansowania
1	Wspieranie aktywności społecznej.	Organizowanie spotkań, szkoleń dla potencjalnych liderów lokalnych w ramach promocji aktywności obywatelskiej	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	2014-2020	Liczba spotkań i osób w nich uczestniczących, liczba zorganizowanych szkoleń.	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie, dotacje celowe
2	Przygotowanie samorządów z terenu powiatu do współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie zagadnień prawnych i organizacyjnych.	Organizowanie spotkań informacyjnych dla pracowników jednostek samorządowych w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi.	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	2014-2020	Liczba zorganizowanych spotkań, liczba pracowników biorących w nich udział	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	Środki własne powiatu, gmin.
4	Zwiększenie udziału mieszkańców	Prowadzenie konsultacji społecznych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie,	2014-2020	Liczba skonsultowanych aktów, Liczba zgłoszonych uwag, Liczba	Starostwo Powiatowe w Białogardzie,	Bez nakładowo

	powiatu we współdecydowaniu o kierunkach rozwoju powiatu		NGO		zgłoszonych wniosków.	NGO	
5	Poprawa dostępu do informacji na temat organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie powiatu	Utworzenie bazy organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu z informacją o profilu działalności	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	2014-2020	Liczba podmiotów umieszczonych w bazie i aktualizacja bazy	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	Środki własne powiatu.
		Opracowanie materiałów informacyjnych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	2014-2020	Liczba opracowanych i rozdysponowanych materiałów informacyjnych	Starostwo Powiatowe w Białogardzie, NGO	Środki własne powiatu, Fundusze Europejskie.

WDRAŻANIE I MONITORING

zawiera wiele zadań, których realizacja pozostaje w gestii kilku odrębnych instytucji. tego rodzaju, aby mógł być poprawnie realizowany wymaga monitorowania procesu . Za to zadanie odpowiada Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie. to na odpowiednio szybkie reagowanie na zmieniające się warunki i wprowadzanie samej strategii.

uważyć, że jest to dokument o charakterze otwartym i elastycznym i wręcz należy ać w nim aktualizacje zgodnie z zachodzącymi zmianami w powiecie, nowymi niami prawnymi oraz nowymi możliwościami pozyskiwania środków zewnętrznych.

9. NARZĘDZIA BADAWCZE

WZÓR ANKIETY Z DOROSŁYMI MIESZKAŃCAMI POWIATU BIAŁOGARDZKIEGO

Dzień dobry! Nazywam się .... I jestem ankieterem Instytutu Badawczego IPC. Na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie prowadzimy badanie na temat problemów społecznych występujących na terenie Powiatu Białogardzkiego. Bardzo proszę o poświęcenie mi kilku minut i odpowiedź na pytania.

1) **Na początek proszę chciałbym spytać się o Pana/i sytuację rodzinną ?. Proszę powiedzieć, czy jest Pan/i związany/na z kimś, czy też jest Pan/i osobą żyjącą samotnie?**

a) Jestem w związku małżeńskim
b) Jestem w nieformalnym związku i mieszkam z tą osobą
c) Jestem w nieformalnym związku, ale nie mieszkam z tą osobą
d) Nie jestem z nikim związany
e) Wdowiec/wdowa

2) **Proszę powiedzieć, jaki status ma Pana/i mieszkanie/dom?**

a) Własnościowe
b) Socjalne
c) Komunalne/Kwaterunkowe
d) Stancja
e) Inne (jakie?) .....

3) **Proszę powiedzieć, jak najczęściej spędza Pan/i czas wolny?**

a) Wspólnie z rodziną
b) Ze znajomymi
c) Mam swoje hobby (jakie?).....
d) Drobne prace domowe
e) W ogródku, na działce
f) Uprawianie sportu
g) Chodzę do kina/teatru
h) Oglądam telewizję
i) Czytam książki
j) Wyjeżdżam poza miasto
k) Zakupy
l) Inne, jakie? .....

4) **Proszę powiedzieć, czy posiada Pan/i dzieci w wieku szkolnym?**

a) Tak
b) Nie

…szę powiedzieć ile posiada Pan/i dzieci w wieku szkolnym?

d) 4

e) 5

f) 6 i więcej

…jaki sposób najczęściej spędza Pan/i czas ze swoimi dziećmi?

…dzimy na spacery

…gam im w nauce

…dzimy razem na podwórko

…jeżdżamy za miasto

…dzimy do kina/teatru

f) Chodzimy na zakupy

g) Rozmawiamy ze sobą

h) Oglądamy filmy/programy w telewizji

i) Nie mam czasu, by spędzać czas ze swoimi dziećmi

j) Inny sposób, jaki? .....

…szę powiedzieć, czy wychowuje Pan/i dzieci sam/a?

…wychowuję z partnerem/ką/żoną/mężem

b) Tak, wychowuję dzieci sam/a

…ma pan/i jakieś problemy w wychowywaniu dzieci?

b) Nie**(ANK: proszę przejść do pytania 10)**

…iego rodzaju są to problemy?

…jestem w stanie zapanować nad ich …howaniem

…się uczą

…papierosy

…alkohol

c) Biorą narkotyki

f) Mają problemy z prawem

g) Biorą udział w bójkach

h) Nie chodzą do szkoły

i) Inne, jakie? .....

…szę powiedzieć, czy uważa Pan/i, że stosowanie kar cielesnych wobec dzieci powinno być …?

…cydowanie tak

…zej tak

…zej nie

c) Trudno powiedzieć/nie wiem

e) Zdecydowanie nie

…y stosujesz kary fizyczne wobec własnych dzieci?

b) nie

…y w twojej rodzinie mają miejsce następujące sytuacje:

…zejawy przemocy fizycznej

…zejawy przemocy słownej

c) przejawy przemocy psychicznej

d) przejawy przemocy seksualnej

…jaki sposób należy pomagać osobom, które samotnie wychowują dzieci?

a) Wsparcie w procesie wychowywania dzieci
b) Zasiłki
c) Bony na zakupy
d) Nadzór kuratora
e) Nie należy w ogóle pomagać takim osobom
f) Inny sposób, jaki? .....

14) **Proszę powiedzieć, czy pije Pan/i alkohol?**

a) Tak
b) Nie **(ANK: przejdź do pytania 17)**

15) **A jak często pije Pan/i alkohol?**

a) Codziennie
b) Kilka razy w tygodniu
c) Kilka razy w miesiącu
d) Raz na miesiąc lub rzadziej

16) **Proszę powiedzieć, ile średnio alkoholu pije Pan/i tygodniowo?**

	Tygodniowo
0,5 litra	
0,6 – 2 litry	
2,1 – 3,5 litrów	
3,6 – 5 litrów	
Powyżej 5 litrów	

17) **Proszę powiedzieć, czy pali Pan/i papierosy?**

a) Tak
b) Nie **(ANK: przejdź do pytania 19)**

18) **Jak często pali Pan/i papierosy ?**

a) okazjonalnie
b) nałogowo

19) **Proszę powiedzieć, czy zażywa Pan/i narkotyki?**

a) Tak
b) Nie **(ANK: przejdź do pytania 19)**

20) **Jak często zażywa Pan/i narkotyki?**

a) okazjonalnie
b) nałogowo

w Pana najbliższym otoczeniu są osoby, które są nosicielami HIV/AIDS?

jest jedna - dwie takie osoby
jest kilka takich osób
sam jestem taką osobą

wiem/ trudno powiedzieć

w Pana/i otoczeniu znajdują się osoby, które były karane?

jest jedna - dwie takie osoby
jest kilka takich osób
sam jestem taką osobą

wiem

Pana/i okolicę zamieszkują osoby, które są unikane przez rodzinę/sąsiadów?

(ANK: proszę przejść do pytania 21)

jest jedna - dwie takie osoby

jest dużo takich osób

sam należę do takich osób

a jest według Pana/i przyczyna sytuacji takich osób?

da

bhol

kotyki

robocie

pełnosprawność

f) Nie są Polakami (imigranci)

g) Wiek, są to osoby starsze

h) Choroba psychiczna

i) Inna przyczyna, jaka? .....

y Pana/i okolicę zamieszkują osoby, które od dłuższego czasu nie mają pracy?

(ANK: proszę przejść do pytania 22)

(ANK: proszę przejść do pytania 23)

kie są według Pana/i przyczyny braku pracy u takich osób?

niskie wykształcenie/kwalifikacje

yt wysokie wymagania pracodawców

c) Zbyt niskie płace oferowane przez pracodawców

d) Kryzys gospodarczy/bezrobocie

e) Brak odpowiednich ofert na rynku pracy

f) Brak motywacji/niechęć

g) Inne, jakie? .....

27) **Jak ocenia Pan/i działanie Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie?**

a) Zdecydowanie dobrze

b) Raczej dobrze

c) Nie wiem/trudno powiedzieć

d) Raczej źle

e) Zdecydowanie źle

28) Czy ma Pan/i plany dotyczące zmiany miejsca zamieszkania?

a) Nie **(ANK: proszę przejść do pytania 30)**

b) Tak, planuję przeprowadzić się do innego województwa

c) Tak, planuję przeprowadzić się do innego powiatu na terenie województwa zachodniopomorskiego

d) Tak, planuję wyjechać za granicę

e) Tak, planuję przeprowadzić się do innej gminy na terenie powiatu

29) A dlaczego chce Pan/i zmienić miejsce zamieszkania?

a) Zdobycie doświadczeń zawodowych

b) Większa dostępność opieki lekarskiej

c) Względy rodzinne/osobiste

d) Inne

e) Możliwość kształcenia/edukacji

f) Lepsze warunki życia

g) Wyższe zarobki

h) Łatwiejsza możliwość znalezienia pracy

i) Chęć poznania innego kraju i jego kultury

30) **Czy w Pana/i najbliższym otoczeniu znajdują się osoby, które są niepełnosprawne lub długotrwale chorują?**

a) Nie

b) Tak

c) Tak, sam/a należę do takich osób

d) Nie wiem

31) **Czy ktoś w pana otoczeniu (sąsiedztwo, dalsza rodzina) doświadczył przemocy od osób bliskich, uzależnionych od substancji psychoaktywnych.**

a) Nie, nie ma takich osób

b) Nie wiem/trudno powiedzieć

c) Tak – jedna osoba

d) Tak - kilka osób

e) Tak - wiele osób

f) Tak - trudno powiedzieć ile osób

32) **Czy w Pana/i okolicy żyją rodziny, które mają więcej niż trójkę dzieci?**

a) Nie **(ANK: proszę przejść do pytania 34)**

b) Tak, jest jedna - dwie takie **rodziny**

jest kilka takich rodzin

sam żyję w takiej rodzinie

c) Nie wiem **(ANK: proszę przejść do pytania 34)**

ę powiedzieć, jakie problemy dotykają rodzin wielodzietnych?

ają żadnych problemów

pieniędzy na wyżywienie

pieniędzy na odzież i obuwie

odpowiednio wielkiego mieszkania/domu

lemy w szkole

lemy z uzależnieniami

je z prawem

moc

, jakie? .....

szę powiedzieć, czy zna Pan/i osoby, które są ubogie?

, sam jestem taką osobą

, znam jedną - dwie takie osoby

, znam wiele takich osób

y spotyka się Pan ze zjawiskiem nietolerancji w swoim otoczeniu?

(ANK: proszę przejść do pytania 37)

obec kogo najczęściej jest skierowane?

cokrajowcy
niejszości seksualne
soby starsze
odzy
niejszości narodowe
obiety
ne grupy, jakie? .....

zy według Pana/i w na terenie Powiatu jest dużo osób bezdomnych?

ardzo dużo
aczej dużo
rudno powiedzieć/ nie wiem
aczej mało
ardzo mało

Czy w Pana/i rodzinie/otoczeniu są osoby cierpiące na choroby psychiczne?
(ANK: proszę przejść do pytania 40)

b) Tak, jest jedna - dwie takie osoby

c) Tak, jest kilka takich osób

d) Tak, sam jestem taką osobą

e) Nie wiem

39) **Proszę powiedzieć, jakie problemy mogą dotykać takie osoby?**

a) Nie mają żadnych problemów

b) Brak pieniędzy

c) Brak pracy

d) Brak akceptacji społeczeństwa

e) Brak w okolicy specjalistów, którzy mogą im pomóc

f) Kolizje z prawem

g) Problemy z uzależnieniami

h) Przemoc

i) Inne, jakie? .....

40) **Jak ocenia Pan/i stan swojego zdrowia?**

a) Bardzo dobrze

b) Raczej dobrze

c) Ani dobrze, ani źle/trudno powiedzieć

d) Raczej źle

e) Bardzo źle

41) **Czy leczy się Pan/i na jakąkolwiek przewlekłą chorobę?**

a) Tak, proszę podać na jaką.....

b) Nie

42) **Czy jest Pan/i ubezpieczony w ZUS-ie?**

a) Tak

b) Nie jestem ubezpieczona/y

ę powiedzieć czy korzystał/a Pan/i z usług w zakresie pomocy społecznej z pomocy
ch instytucji:

	Nie i nie mam takiej potrzeby	Nie, ale chciałbym/łabym	Tak, ale już nie korzystam	Tak, korzystam i potrzebuję dalej korzystać	Tak, ale nie potrzebuje dalej korzystać
e					

Pan/i ocenia działanie poszczególnych instytucji w zakresie pomocy społecznej?

	Zdecydowanie dobrze	Raczej dobrze	Nie wiem/trudno powiedzieć	Raczej źle	Zdecydowanie źle	Nie znam zakresu pomocy udzielanej przez w/w
e						

eta
zyzna

k
4 (przejdź do pyt. 48)
4 (przejdź do pyt. 48)
4 (przejdź do pyt. 48)
4(przejdź do pyt. 48)
4 (przejdź do pyt. 48)
więcej (przejdź do pyt. 47)

ę powiedzieć, z czym ma Pan/i największe problemy:

	Tak	Nie
Zdrowie		
Brak pieniędzy		
Samotność		
yskryminacja ze względu na wiek		
Niezrozumienie nowinek technicznych		
Inne, jakie?		

48) **Wykształcenie**

a. Podstawowe
b. Gimnazjalne
c. Zawodowe
d. Średnie
e. Wyższe

49) **Łączny dochód w gospodarstwie domowym „na rękę"**

a. Do 700 zł
b. 701 do 1400 zł
c. 1401 do 3 000zł
d. 3 001 do 5000
e. 5001 i więcej
f. Odmowa odpowiedzi

50) Sytuacja ekonomiczna:

a. Stała umowa o pracę
b. Umowa o pracę na czas określony
c. Umowa o dzieło i zlecenie
d. Samozatrudnienie/własny interes
e. Zasiłek z urzędu pracy, pomocy społecznej
f. Renta/Emerytura
g. Na utrzymaniu małżonka
h. Brak dochodów
i. Praca sezonowa
j. Praca bez umowy

51) **Grupa zawodowa**

a. Uczeń, student
b. Robotnik, pracownik fizyczny
c. Urzędnik, pracownik administracji
d. Menadżer, specjalista, nauczyciel
e. Wolny zawód (prawnik, lekarz, artysta)
f. Emeryt, rencista
g. Przedsiębiorca, kupiec, rzemieślnik
h. Menadżer wyższego szczebla (dyrektor)
i. Gospodyni domowa
j. Obecnie bezrobotny
k. Bezrobotny (długotrwale)

52) **Miejsce zamieszkania**

a. miasto Białogard
b. gmina Białogard
c. miasto Karlino
d. gmina Karlino
e. miasto Tychowo
f. gmina Tychowo

WZÓR ANKIETY AUDYTORYJNEJ Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ

Drodzy Uczniowie! Na zlecenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białogardzie realizujemy badanie społeczne na temat problemów społecznych występujących w tym terenie i z którymi być może masz styczność.
Uzyskane wyniki zostaną wykorzystane wyłącznie do zestawień statystycznych.
Wasze odpowiedzi są dla nas bardzo ważne i dlatego prosimy o szczere odpowiedzi.

M1. Płeć	wstaw krzyżyk we właściwej kratce	**M2. Rodzaj szkoły**	wstaw krzyżyk we właściwej kratce	**M.3 Wiek**	w poniższej kratce wpisz swój wiek
Chłopak		Szkoła podstawowa			
Dziewczyna		Gimnazjum			
		Szkoła ponadgimnazjalna			

	wstaw krzyżyk we właściwej kratce	M.5 Struktura , z którą mieszkasz	wstaw krzyżyk we właściwej kratce	M.6 Wielkość rodziny	w poniższej kratce wpisz właściwą liczbę
		Rodzina pełna (oboje rodziców)		Liczba braci	
		Rodzina rozbita (rozwód/separacja rodziców)		Liczba sióstr	
		Rodzina osierocona (śmierć jednego z rodziców)			
		Rodzina niepełna czasowo (np. wyjazd jednego z rodziców)			
		Rodzina niepełna biologicznie (np. samotnie wychowująca matka lub ojciec)			
		Inna rodzina np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńczo-wychowawcza			

Jak

zasz wolny czas?(wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

	Nigdy	Kilka razy w roku	Raz lub dwa razy w miesiącu	Raz w tygodniu lub częściej	Praktycznie **każdego** dnia
ry komputerowe					
zajęcia sportowe					
iążki dla przyjemności					
godzinach wieczornych do dyskoteki, kawiarni itp.					
znajomymi do centrów handlowych, parków					
z Internetu					
utomatach (takich, w których można wygrać					
hobby, proszę					

zy zdarzyło się, że opuściłeś co najmniej jedną lekcję w ciągu ostatnich 30 dni? (wstaw yk przy właściwej odpowiedzi)

	Nie zdarzyło się	1 raz	2 razy	3-4 razy	5-6 razy	7 razy albo więcej
choroby						
się" z lekcji						
powodów proszę						

w okresie 2010-2013 zdarzyło się, że któryś/aś z Twoich kolegów/koleżanek porzucił/a ię?

p2. **NAPISZ ILE BYŁO TAKICH PRZYPADKÓW** .....

p3. Nie

w okresie 2010-2013zdarzyło się, że Ty lub któryś/aś z Twoich kolegów/koleżanek powtarzał ię?

sam powtarzałem

2. Tak, miałem kolegów/koleżanki, którzy powtarzali

3. **NAPISZ ILE BYŁO TAKICH OSÓB**
.....

4. Nie

p5. **Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się uczestniczyć w następujących zdarzeniach:** (wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

L. P.		Ani razu	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 i więcej
1	Bójka							
2	Wypadek lub zranienie							
3	Problemy i nieporozumienia z rodzicami							
4	Problemy i nieporozumienia z przyjaciółmi							
5	Nie przygotowałem/łam się do lekcji							
6	Byłem/am ofiarą kradzieży lub napadu							
7	Miałem/am problemy z policją							
8	Byłem/am w szpitalu lub wzywano do mnie karetkę							
9	Uprawiałem/am seks bez prezerwatywy							
10	Uprawiałem/am seks i następnego dnia żałowałem/am							

p6. **Jak uważasz, czy łatwo byłoby Ci zdobyć papierosy, gdybyś chciał?** (zakreśl właściwą odpowiedź)

1. Byłoby to niemożliwe
2. Bardzo trudne
3. Dość trudne
4. Dość łatwe
5. Bardzo łatwe
6. Nie wiem

p7. **Ile razy zdarzyło Ci się wypalić papierosa w ciągu swojego życia?** (wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

Nigdy nie paliłem	1-2	3-5	6-9	10-19	20-39	40 i więcej

p8. **W jakim wieku:** (zaznacz jak często dla każdej czynności osobno)

		Nigdy nie paliłem	9 lat	10 lat	11 lat	12 lat	13 lat	14 lat	15 lat	16 lat lub więcej
1	Zapaliłeś swojego pierwszego papierosa									
2	Zacząłeś palić papierosy codziennie									

p9. **Jak myślisz jak łatwo byłoby Ci zdobyć następujące alkohole?**(wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

l. p.		Niemożliwe	Bardzo trudno	Dość trudno	Dość łatwo	Bardzo łatwo	Nie wiem
1	Piwo						
2	Wino						
3	Wódka						
4	Napoje alkoholowe (drinki)						

p10. **Kiedy ostatni raz zdarzyło Ci się pić alkohol?**(zakreśl właściwą odpowiedź)

1. Nigdy nie piłem alkoholu
2. 1-7 dni temu
3. 8-14 dni temu
4. 15-30 dni temu
5. 1 miesiąc – 1 rok temu
6. 1 rok temu lub dawniej

alkohol piłeś/aś najczęściej? (zakreśl właściwą odpowiedź)

nie piłem alkoholu
4. Wódka
5. Napój alkoholowy (drinki)

yślisz, czy trudno byłoby Ci zdobyć marihuanę lub haszysz? (zakreśl właściwą odpowiedź)

y to niemożliwe
trudne
trudne
4. Dość łatwe
5. Bardzo łatwe
6. Nie wiem

zdarzyło Ci się, ze zapaliłeś/aś marihuanę lub haszysz?(wstaw krzyżyk przy właściwej

	nigdy	1 raz	kilka razy	często
ek w życiu				
roku				
h 30				

powodów zażyłeś narkotyki? (zakreśl właściwą odpowiedź)

ażywałem narkotyków
5. Z ciekawości

em poczuć się lepszy
6. Chciałem zapomnieć o problemach

ciałem wyróżniać się w grupie
7. Inny powód, jaki? .....

ów
8. Nie pamiętam

w życiu zdarzyło Ci się zażyć następujące substancje?(wstaw krzyżyk przy właściwej

	nigdy	1 raz	Kilka razy	często
spokajające (bez pozwolenia lekarza)				
na				
nne halucynogeny				
ulka gwałtu)				
anaboliczne				
wstrzykiwane za pomocą strzykawki				
lekami				
e				

ślisz ilu Twoich znajomych: (wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

	Nikt	Kilku	Wielu	Nie wiem
rosy				
tol				
huanę lub haszysz				
rodki uspokajające bez zgody lekarza				
ekstasy				
substancji wziewnych (np. klej)				
dopalacze				

reś z twojego rodzeństwa:(wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

		Tak	Nie	Nie wiem	Nie mam rodzeństwa
1	Pali papierosy				
2	Pije alkohol				
3	Upija się				
4	Pali marihuanę lub haszysz				
5	Zażywa środki uspokajające bez zgody lekarza				
6	Zażywa ecstasy				
7	Zażywa substancji wziewnych (np. klej)				
8	Zażywa dopalacze				

p18. **Jak uważasz, czy Twoja rodzina na tle innych rodzin w Polsce jest:**(zakreśl właściwą odpowiedź)

1. Znacznie biedniejsza
2. Raczej biedniejsza
3. Żyje na podobnym poziomie
4. Raczej bogatsza
5. Zdecydowanie bogatsza

p19. **Oceń proszę swoje zadowolenie z kontaktów z:**(wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

		1	2	3	4	5	6
1	Matka						
2	Ojciec						
3	Babcia						
4	Dziadek						
5	Przyjaciele						
6	Macocha						
7	Ojczym						
8	Rodzeństwo						

p20. **Czy zdarzyło się, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy:**(wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

		Nigdy	Raz	Dwa razy	3-4 razy	5 razy i więcej
1	Uderzyłeś nauczyciela					
2	Uderzyłeś rodzica					
3	Brałeś udział w bójce					
4	Zraniłeś kogoś tak, że wymagał pomocy lekarza lub pielęgniarki					
5	Zabrałeś coś innej osobie, co nie należało do Ciebie					
6	Wyniosłeś coś ze sklepu bez płacenia					
7	Podpaliłeś coś należącego do innej osoby					
8	Zniszczyłeś coś należącego do szkoły					
9	Miałeś problemy z policją					

p21. **Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek:**(wstaw krzyżyk przy właściwej odpowiedzi)

		Nigdy	1 raz	2 razy	3-4 razy	5 lub więcej razy
1	Uciec z domu na dłużej niż jeden dzień					
2	Miałeś myśli samobójcze					
3	Próbować samo okaleczyć się					

p22. **Czy zdarzyło Ci się grać w gry hazardowe?**(zakreśl właściwą odpowiedź)

1. Tak
2. Nie

p23. **Czy zdarzyło Ci się, że kiedykolwiek czułeś potrzebę, by postawić coraz więcej pieniędzy?**(zakreśl właściwą odpowiedź)

1. Tak
2. Nie

p24. **Czy w okresie 2010-2013 któryś z Twoich rodziców nie pracowało, bądź nie pracuje nadal?**

oboje nie pracowali **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 25)**
oboje nie pracują **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 25)**
pracuje, drugi nie **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 25)**
nie pracował, drugi pracuje **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 25)**
pracowali i pracują **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 27)**
są na rencie/emeryturze **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 27)**

kres czasu Twoi rodzice nie pracowali
roku czasu.
yżej roku czasu.

ego Twoi rodzice nie mogli/nie mogą znaleźć pracy? (ZAZNACZ MAKSYMALNIE 2 DWIEDZI)

niskie wykształcenie/kwalifikacje
wysokie wymagania pracodawców
niskie płace oferowane przez
4. Kryzys gospodarczy
5. Brak odpowiednich ofert na rynku pracy
6. Inne, jakie? .....

Twojej okolicy (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) mieszkają osoby starsze?

(PRZEJDŹ DO PYTANIA 28)
2. Nie **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 29)**

yślisz, z czym takie osoby mają największe problemy?

	Tak	Nie
niędzy		
ość		
minacja ze względu na wiek		
jętność zrozumienia nowinek nych		
kie?		

Twojej okolicy (budynek, ulica, osiedle) mieszkają osoby niepełnosprawne?

są takie osoby
sam/a jestem niepełnosprawny

wiem

yślisz, z jakimi problemami najczęściej się takie osoby spotykają? (ZAZNACZ MAKSYMALNIE 2 DWIEDZI)

1. Problem z porozumiewaniem się z innym osobami
2. Nietolerancja
3. Problem z poruszaniem się/dotarciem do pewnych miejsc
4. Izolowanie przez rodzinę
5. Przemoc wobec niepełnosprawnych
6. Brak pracy
7. Inne, jakie? .....

p31. **Czy w Twojej rodzinie korzysta się z pomocy miejscowego Ośrodka Pomocy Społecznej?**

1. Tak
2. Nie
3. **Nie wiem**

p32. **Czy w Twojej okolicy (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) mieszkają osoby, które są unikane przez rodzinę/sąsiadów?**

1. Tak, jest jedna - dwie takie osoby
2. Tak, jest dużo takich osób
3. Nie, nie ma takich osób

p33. **Jaka jest według Ciebie przyczyna sytuacji takich osób? (ZAZNACZ MAKSYMALNIE 2 ODPOWIEDZI)**

1. Bieda
2. Alkohol
3. Narkotyki
4. Bezrobocie
5. Niepełnosprawność
6. Nie są Polakami (imigranci)
7. Wiek, są to osoby starsze
8. Choroba psychiczna
9. Inna przyczyna, jaka? .....

p34. **Czy w Twojej okolicy (miejscowość, budynek, ulica, osiedle) mieszkają osoby nieletnie, które mają już dzieci?**

1. Tak **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 35)**
2. Nie**(PRZEJDŹ DO PYTANIA 36)**

p35. **Ile takich osób znasz?**

.....

p36. **Czy w Twojej okolicy (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) mieszkają osoby nieletnie (do 17 roku życia), które miały problemy z prawem?**

1. Tak, znam takie osoby **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 39)**
2. Nie, nie znam takich osób **(PRZEJDŹ DO PYTANIA 40)**

ich osób znasz? .....

wojej rodzinie mają miejsce następujące sytuacje?

wy przemocy fizycznej

b. Nie

wy przemocy słownej

wy przemocy psychicznej

wy przemocy seksualnej

Twojej okolicy (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) występuje problem przemocy ej?

RZEJDŹ DO PYTANIA 41)

iem (PRZEJDŹ DO PYTANIA 41)

sz takich przypadków? .....

t Twój stosunek do wiary?

ko wierzący

ący

3. Niezdecydowany, ale przywiązany do tradycji religijnej
4. Obojętny

ący

akieś organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Białogardzkiego?

EJDŹ DO PYTANIA 44)

dzieć/nie wiem czym jest organizacja pozarządowa

mienić przykłady organizacji pozarządowych, które działają w Twojej

możliwość, chciałbyś aktywnie wesprzeć jakąś z miejscowych organizacji
np. poprzez wolontariat)?

2. Nie

sz w sytuacji, kiedy masz problem?

ca

10. SPIS RYSUNKÓW, TABEL I MAP

unek 1. Wskaźnik przyrostu naturalnego dla poszczególnych gmin w powiecie ogardzkim. 10

unek 2. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 i mniej), produkcyjnym i rodukcyjnym. 11

unek 3. Piramida wieku i płci w 2013 roku 11

unek 4. Saldo migracji zagranicznych i wewnętrznych dla województwa odniopomorskiego i powiatu białogardzkiego w roku 2012 r. 12

unek 5. Liczba osób, którym przyznano świadczenia w podziale na lata. 15

unek 6. Kwota przyznanych świadczeń w podziale na lata i gminy. 16

unek 7. Liczba przyznanych świadczeń wg. powodu przyznania pomocy. 17

unek 8. Liczba decyzji umieszczających w DPS w Białogardzie. 18

unek 9. Osoby niepełnosprawne według płci oraz ekonomicznych grup wieku. 23

unek 10. Osoby niepełnosprawne w powiecie białogardzkim według płci i kategorii ełnosprawności w 2012 r. 24

unek 11. Główne przyczyny umieszczenia w systemie pieczy zastępczej (wg. rodzin, zypadku jednej może wystąpić kilka kryteriów). 27

unek 12. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie białogardzkim w 2012 r. wg wieku i 31

unek 13. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie białogardzkim wg. wykształcenia. 31

unek 14. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie białogardzkim wg czasu ostawania bez pracy. 32

unek 15. Kadra medyczna powiecie białogardzkim w przeliczeniu na 1000 ludności w 1 r. 34

unek 16. Liczba zgłoszonych niebieskich kart do poszczególnych Gminnych Zespołów rdyscyplinarnych w powiecie białogardzkim w 2012 r. i 2013 r. 36

Rysunek 17. Łączna liczba uczniów w placówkach oświatowych w powiecie białogardzkim w latach 2010-2012r. ... 38
Rysunek 18. Miejsce zamieszkania, n=399. ... 39
Rysunek 19. Struktura rodziny, n=399. ... 39
Rysunek 20. Czy w okresie 2010-2013 zdarzyło się, że któryś/aś z kolegów/koleżanek respondenta powtarzał/a klasę?, n=399. ... 40
Rysunek 21. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się respondentowi uczestniczyć w następujących zdarzeniach?, n=399 ... 41
Rysunek 22. Możliwość zdobycia papierosów, n=399. ... 42
Rysunek 23. Ile wypaleń papierosów w ciągu życia, n=399. ... 42
Rysunek 24. Możliwość zdobycia alkoholu, n=399. ... 43
Rysunek 25. Kiedy ostatni raz zdarzyło się respondentowi pić alkohol?, n=399. ... 44
Rysunek 26. Częstotliwość palenia marihuany lub haszyszu, n=399. ... 44
Rysunek 27. Częstotliwość zażywania następujących substancji, n=399. ... 45
Rysunek 28.Wiedza respondentów na temat zażywania przez kolegów/koleżanki substancji psychoaktywnych, n=399. ... 46
Rysunek 29. Zadowolenie z kontaktów z rodziną, n=399. ... 47
Rysunek 30. Osoby, do których zwraca się respondent w sytuacji, kiedy ma problem, n=399. ... 48
Rysunek 31. Uczestnictwo w wydarzeniach w ciągu ostatnich 12 miesięcy, n=399. ... 49
Rysunek 32. Częstotliwość wystąpienia zdarzeń, n=399. ... 50
Rysunek 33. Granie w gry hazardowe, n=399. ... 50
Rysunek 34. Okres czasu, w którym rodzice respondenta nie pracowali, n=196. ... 51
Rysunek 35. Zamieszkiwanie w okolicy respondenta (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) osób niepełnosprawnych, n=399. ... 52
Rysunek 36. Z jakimi problemami zdaniem respondentów najczęściej stykają się osoby niepełnosprawne, n=399. ... 52
Rysunek 37. Obecność w okolicy respondenta (miejscowość, budynek, ulica, osiedle) osób nieletnich, które mają już dzieci, n=399. ... 53
Rysunek 38. Obecność w okolicy respondenta (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) osób nieletnich (do 17 roku życia), które miały problemy z prawem, n=399. ... 53
Rysunek 39. Przejawy przemocy fizycznej w rodzinie respondenta, n=399. ... 53
Rysunek 40. Przejawy przemocy słownej w rodzinie respondenta, n=399. ... 54
Rysunek 41. Przejawy przemocy psychicznej w rodzinie respondenta, n=399. ... 54

ynek 42. Przejawy przemocy seksualnej w rodzinie respondenta, n=399. 54
ynek 43. Czy w okolicy respondenta (budynek, ulica, osiedle, miejscowość) tępuje problem przemocy domowej?, n=399. 55
ynek 44. Wiedza na temat organizacji pozarządowych z terenu powiatu ogardzkiego, n=399. 55
ynek 45.Wiek, n=215. 56
ynek 46.Wykształcenie, n=215. 56
ynek 47.Miejsce zamieszkania, n=215. 57
ynek 48. Dochód w gospodarstwie domowym „na rękę", n=215. 57
ynek 49. Sytuacja ekonomiczna, n=215. 58
ynek 50.Grupa zawodowa, n=215. 58
ynek 51. Status mieszkania/domu, n=215 58
ynek 52. Sposób spędzania wolnego czasu z dziećmi, n=62. 59
ynek 53. Sposób wychowania dzieci, n=62 60
ynek 54. Przekonanie o stosowaniu kar cielesnych wobec dzieci, n=215 60
ynek 55. Częstotliwość spożywania alkoholu, n=97. 61
ynek 56. Ilość spożywanego alkoholu tygodniowo, n=97. 61
ynek 57. Częstotliwość palenia papierosów, n=55 62
ynek 58. Obecność w otoczeniu osób karanych, n=215. 62
ynek 59. Przyczyna sytuacji osób unikanych przez rodzinę/sąsiadów, n=29. 63
ynek 60. Przyczyny braku pracy u osób bezrobotnych, n=160. 64
ynek 61. Ocena Powiatowego Urzędu Pracy w Białogardzie, n=215 64
ynek 62. Chęć zmiany miejsca zamieszkania, n=215. 65
ynek 63. Obecność w otoczeniu osób, które są niepełnosprawne lub długotrwale ujące, n=215. 66
ynek 64. Obecność w otoczeniu osób, które doświadczyły przemocy od osób bliskich, żnionych od substancji psychoaktywnych, n=215. 66
unek 65. Obecność w otoczeniu rodzin, które mają więcej niż trójkę dzieci, n=215. .. 67
unek 66.Problemy dotykające rodzin wielodzietnych, n=215. 67
unek 67. Znajomość osób ubogich, n=215. 68
nek 68. Obecność osób bezdomnych na terenie Powiatu, n=215. 68
unek 69. Obecność w otoczeniu osób, które cierpią na choroby psychiczne, n=215. . 69
unek 70. Nietolerancja w otoczeniu respondenta, n=215. 69

Rysunek 71. Grupy osób, których dotyka nietolerancja, n=215. 70
Rysunek 72.Problemy dotykające osoby chore psychicznie, n=215. 70
Rysunek 73. Korzystanie z usług instytucji w zakresie pomocy społecznej, ocena n=215. 71

Tabela 1. Liczba ludności w powiecie białogardzkim i poszczególnych gminach z podziałem na płeć. 9
Tabela 2. Małżeństwa zawarte w powiecie białogardzkim z podziałem na gminy. 12
Tabela 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w powiecie białogardzkim. 13
Tabela 4. Liczba zatrudnionych Pracowników Socjalnych w powiecie białogardzkim z podziałem na gminy. 15
Tabela 5. Liczba decyzji umieszczających w DPS w Białogardzie oraz odpłatność gmin za pobyt w DPS. 17
Tabela 6. Liczba decyzji kierujących do Powiatowego Domu Samopomocy (liczba miejsc w PDS 40). 18
Tabela 7. Liczba kontraktów socjalnych zawartych w ramach programu "Rodzina Razem" 20
Tabela 8. Liczba osób, które podjęły zatrudnienie dzięki uczestnictwu w projekcie "Rodzina Razem" 20
Tabela 9. Kursy i szkolenia prowadzone w ramach programu Rodzina Razem. 21
Tabela 10. Koszty realizacji projektu "Rodzina Razem". 22
Tabela 11. Stosunek osób niepełnosprawnych z powiatu białogardzkiego do ogółu mieszkańców powiatu w 2011 roku. 22
Tabela 12. Środki PFRON przydzielone powiatowi białogardzkiemu. 24
Tabela 13. Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób pow. 16 r.ż. i dla dzieci pon. 16 r.ż. 25
Tabela 14. Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w 2012 roku. 26
Tabela 15. Podstawowe statystyki PCPR w Białogardzie dotyczące pieczy zastępczej. 26
Tabela 16. Stopa bezrobocia rejestrowanego na terenie kraju, województwa i powiatu białogardzkiego. 28
Tabela 17. Udział procentowy liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w gminach i powiecie białogardzkim w grudniu 2013 28
Tabela 18. Bezrobotni zarejestrowani w powiecie białogardzkim wg. wieku i płci 30
Tabela 19. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w powiecie białogardzkim. 32
Tabela 20. Liczba łóżek w szpitalach ogólnych w powiecie białogardzkim. 33
Tabela 21. Przestępczość na 1000 mieszkańców powiecie białogardzkim. 34

22. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw powiecie białogardzkim w 2012. 35
23. Liczba uczestników programu Korekcyjno-edukacyjnego 36
24. Szkoły w powiecie wraz z liczbą uczniów powiecie białogardzkim w 2012 r. ... 37
25. Liczba ludności powiecie białogardzkim w 2012 roku w wybranych grupach wych. 37
26 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze kwestii społecznych. 73
27 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze realizacji usług cznych 74
28 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze realizacji usług cznych 76
29 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze bezpieczeństwa cznego. 78
30 Analiza SWOT powiatu białogardzkiego w obszarze współpracy z NGO. 80

1. Położenie powiatu na terenie województwa zachodniopomorskiego. 6
2. Mapa powiatu białogardzkiego. 7